

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Diplomová práce

Bc. Anna Šťastná

Jazyková analýza novinových titulků ve španělštině

Linguistic Analysis of Newspaper Headlines in Spanish

Praha 2019

Vedoucí práce: doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D

Děkuji doc. PhDr. Petru Čermákovi, Ph.D za laskavost, trpělivost a cenné podněty při vedení této diplomové práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 28. července 2019

Anna Šťastná

Klíčová slova (česky):

jazyková analýza, novinové titulky, španělský jazyk, korpus, žurnalistika

Klíčová slova (anglicky):

linguistic analysis, newspaper headlines, Spanish language, corpus, journalism

Abstrakt (česky):

Tato diplomová práce se zaměřuje na popis charakteristických jazykových rysů novinových titulků ve španělštině. Po uvedení do tématu následuje teoretická část, která vysvětluje pojmy jako žurnalistika, zpravodajství a publicistika, jazyk a styl médií a shrnuje rozdíly mezi klasickou a digitální žurnalistikou. Ve třetí kapitole se práce věnuje problematice novinových titulků, předkládá jejich stručnou historii, možné klasifikace a zdůrazňuje význam formální stránky periodik. Stěžejní část se zabývá charakteristickými jazykovými rysy na morfosyntaktické, lexikální a interpunkční rovině. Ve čtvrté kapitole práce charakterizuje seriózní deník *El País*, z jehož digitální verze byl vytvořen korpus pro analýzu jazykového materiálu. Ta čerpá z teoretických východisek a je obsažena v šesté až deváté kapitole. Výsledky dílčích analýz jsou zobecněny v závěru práce, který popisuje jazykové zvláštnosti novinových titulků a stanovuje hlavní rozdíly ve vytváření titulků článků jednotlivých rubrik deníku.

Abstract (in English):

This thesis focuses on describing characteristic linguistic features of newspaper headlines in Spanish. After introducing the area of study, the theoretical part explains key concepts such as journalism, news and opinion journalism, language and style of media and sums up differences between traditional and digital journalism. The third chapter is dedicated to the topic of newspaper headlines, the chapter presents their brief history, possible classifications and points out the importance of the visual form of newspapers. The crucial part deals with the issue of characteristic morphosyntactic, lexical and punctuation features of newspaper headlines. The fourth chapter describes the quality press *El País*, the digital version of this daily was used for the formation of corpus for the analysis of language material. The analysis derives from theoretical foundations and is the content of the sixth, seventh, eighth and ninth chapter. Results of partial analyses are generalized in the conclusion of the thesis, which describes specifics of language used in newspaper headlines and determines main differences between headlining of articles in various sections of the newspaper.

Obsah

OBSAH	6
1 ÚVOD	8
2 ŽURNALISTIKA	10
2.1 ZPRAVODAJSTVÍ A PUBLICISTIKA.....	10
2.2 JAZYK A STYL MÉDIÍ	11
2.3 ŽURNALISTIKA V KLASICKÝCH MÉDIÍCH A DIGITÁLNÍ ŽURNALISTIKA	12
3 NOVINOVÉ TITULKY	15
3.1 HISTORIE NOVINOVÝCH TITULKŮ	17
3.2 KLASIFIKACE NOVINOVÝCH TITULKŮ	17
3.3 NOVINOVÉ TITULKY VE ZPRAVODAJSTVÍ A PUBLICISTICE	19
3.4 KONTRASTIVNÍ ROZMĚR TÉMATU	20
3.5 FORMÁLNÍ STRÁNKA NOVINOVÝCH TITULKŮ	20
3.5.1 Formální stránka tištěných novinových titulků.....	21
3.5.2 Formální stránka digitálních novinových titulků	23
3.6 MORFOSYNTAKTICKÁ CHARAKTERISTIKA NOVINOVÝCH TITULKŮ.....	25
3.7 LEXIKÁLNÍ CHARAKTERISTIKA NOVINOVÝCH TITULKŮ	28
3.8 CHARAKTERISTICKÁ INTERPUNKCE NOVINOVÝCH TITULKŮ.....	30
4 CHARAKTERISTIKA DENÍKU EL PAÍS A MANUÁLU LIBRO DE ESTILO. EL PAÍS	32
5 METODA ANALÝZY JAZYKOVÉHO MATERIÁLU	34
6 ANALÝZA OBECNÝCH RYSŮ NOVINOVÝCH TITULKŮ.....	36
6.1 POČET SLOV	36
6.2 KLASIFIKACE NOVINOVÝCH TITULKŮ PODLE JEJICH VZTAHU S TEXTEM	
ZPRÁVY 37	
6.2.1 Podle míry neutrality	38
6.2.2 Podle počtu obsažených informací	39
6.2.3 Podle konkrétnosti	40
6.2.4 Podle vynechání nebo elize.....	42

6.3	KLASIFIKACE NOVINOVÝCH TITULKŮ PODLE TOHO, KOLIK INFORMACÍ PŘEDÁVAJÍ	43
-----	---	----

7	ANALÝZA MORFOSYNTAKTICKÝCH RYSŮ NOVINOVÝCH TITULKŮ.....	48
7.1	SLOVESA	48
7.1.1	<i>Titulky dynamické a statické</i>	48
7.1.2	<i>Absence slovesa ve finitním tvaru</i>	49
7.1.3	<i>Nefinitní tvary slovesné</i>	50
7.1.4	<i>Osoba, čas a modus sloves</i>	52
7.1.5	<i>„Snadná slovesa“</i>	55
7.2	SOUVĚTÍ	56
8	ANALÝZA LEXIKÁLNÍCH RYSŮ NOVINOVÝCH TITULKŮ	57
8.1	NEGAČNÍ ČÁSTICE „NO“	57
8.2	CIZOJAZYČNÉ VÝRAZY	58
8.3	DALŠÍ OZVLÁŠTŇUJÍCÍ LEXIKÁLNÍ PROSTŘEDKY	59
8.4	ZKRATKY.....	60
8.5	ČÍSLOVKY A PROCENTA	61
8.6	PREFERENCE KRATŠÍCH SLOV PŘI EXISTENCI SYNONYM	62
9	ANALÝZA RYSŮ INTERPUNKCE NOVINOVÝCH TITULKŮ	64
10	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70
	RESUMÉ.....	73
	RESUMEN	75
	PŘÍLOHA.....	77

1 Úvod

*El pescado se vende por el color, y el periódico por sus titulares.*¹

Z uvedeného citátu vyplývá jedna z klíčových funkcí novinových titulků, být atraktivním poutačem pro celé periodikum. Původně titulky pouliční prodavači listů vykřikovali ve veřejných prostorech, poté se objevovaly na provizorních reklamních plochách, které se v průběhu času stávaly sofistikovanějšími a sofistikovanějšími, a s nástupem internetu a hypertextu čtenáře obklopují v celém virtuálním prostoru. Ten na ně klikne v případě, že jsou dostatečně přitažlivé, stejně jako si dříve lidé koupili tisk, který je zaujal při pouličním vyvolávání. Titulky mohou být silným nástrojem šíření falešných nebo zavádějících zpráv, protože řada čtenářů si čte pouze je a na jejich základě si tvoří na události vlastní názory. V seriózním tisku by tedy za každou cenu měly odpovídat informacím v článku, který uvádějí a jehož obsah nastiňují. Jedná se o rozsahem nedlouhá sdělení, na která jsou však kladeny přísné formální i obsahové nároky.

Hlavním cílem práce bude tato sdělení všestranně jazykově charakterizovat a zaměřit se na jejich zvláštnosti. Vzhledem k interdisciplinární povaze tématu budeme kromě textů mediálních teoretiků a španělských lingvistů využívat poznatky z manuálů pro novináře, konkrétně manuálu pro redakci deníku *El País*. Tyto příručky mají ve Španělsku dlouhou tradici a jsou cenným dokladem nejen o přístupu k novinářské práci a etice tohoto zaměstnání, ale i době, ve které vznikly. Pro nás budou důležité kapitoly, které se věnují funkci a jazykovým prostředkům v novinových titulcích. Práce bude tedy sledovat úzus, skutečnou podobu titulků, i pokusy formulovat závazná pravidla a doporučení pro vytváření titulků článků v seriózním tisku.

Snahy tato pravidla formulovat obecně vznikají, protože deníky chtějí alespoň do určité míry sjednotit styl jednotlivých autorů, aniž by však docházelo k jakékoliv ideologické indoktrinaci. Jako kontrola objektivnosti slouží i to, že manuály jsou zpřístupněny čtenářům a ti mají přehled o etickém kodexu redakce. V období vzniku periodika *El País* po konci frankistické diktatury se jednalo o důležitý demokratizační prvek. Konkrétně u titulků manuál opakovaně vyzývá k tomu, aby se autoři důsledně snažili vystihnout text a podat ho atraktivním způsobem, avšak aby za žádnou cenu

¹ SALAS, Carlos. *Manual para escribir como un periodista*. Barcelona: Áltera, 2005, s. 33.

nepřekroutili informace v něm obsažené a nesklouzli k laciné senzacechtivosti typické pro bulvární tisk.

Po uvedení do problematiky diplomové práce bude následovat druhá kapitola, ve které stručně definujeme pojmy, které jsou pro chápání tématu nezbytné. Jedná se o termíny žurnalistika a její dvě hlavní větve, zpravodajství a publicistika, kromě toho přiblížíme jazyk a styl v médiích a postihneme hlavní rozdíly mezi žurnalistikou v klasických médiích a digitální žurnalistikou.

Ve třetí, nejrozsáhlejší kapitole praktické části, se budeme již zabývat přímo novinovými titulky. Shrneme historii novinových titulků a možnosti, jak je klasifikovat. Nastíníme rozdíly mezi titulky ve zpravodajství a publicistice, které odrážejí obecné rysy těchto dvou odvětví žurnalistiky. Budeme se věnovat také formální stránce novinových titulků s důrazem na důležitost vizuální podoby daného média, která vedle psaného textu plní důležitou roli při komunikaci se čtenářem. Další teoretické poznatky se budou týkat už výhradně jazyka novinových titulků, a to na morfosyntaktické, lexikální a interpunkční rovině.

Poté představíme španělský seriózní deník *El País* a již zmíněný manuál pro redaktory tohoto periodika, jehož digitální verze nám poslouží pro sestavení korpusu 500 titulků. Na základě tohoto jazykové materiálu a za využití poznatků o klasifikaci novinových titulků a jejich morfosyntaktických, lexikálních a interpunkčních rysech provedeme komplexní jazykovou analýzu. Ta bude náplní šesté až deváté kapitoly této práce.

V závěrečné kapitole shrneme výsledky korpusové analýzy, dílčí poznatky se pokusíme zobecnit a definovat převládající tendence při vytváření titulků článků. Speciální pozornost budeme věnovat rozdílům mezi jednotlivými rubrikami deníku, které mohou odrážet rozdíly mezi zpravodajstvím a publicistikou. Zjistíme, jak téma rubriky ovlivňuje výběr jazykových prostředků. Náš korpus bude obsahovat padesát titulků z deseti různých rubrik deníku. V celé práci budeme brát v potaz, jakým požadavkům musí redaktor při psaní titulků vyhovět.

2 Žurnalistika

Předmětem našeho zkoumání jsou novinové titulky, které zpravidla tvoří první část každého produktu tištěné žurnalistiky. Tisk je nejstarší masmédiu, jeho výsadní postavení v informování společnosti skončilo s technologickým rozvojem ve 20. století a nástupem rozhlasu, televize a internetu. Produkty tisku, rozhlasu, televize i internetu, které mají za cíl informovat o aktuálním dění ve společnosti a názorech na toto dění, se nazývají produkty žurnalistiky. Ta se během vývoje diferencovala obsahově (např. na ekonomii, politiku, kulturu, sport) a uvedená specializace na konkrétní aspekty společenského dění se promítla také do formálního dělení, zavedly se rubriky. Diferencovala se rovněž hierarchie novinářského povolání, v redakcích vznikly role šéfredaktora, vedoucího redaktora, editora, zpravodaje, redaktora atd. Jejich činnost se na základě přístupu ke zpracovávanému materiálu rozděluje na zpravodajství a publicistiku, základní pilíře žurnalistiky.²

2.1 Zpravodajství a publicistika

Dělení na zpravodajství a publicistiku, které aplikují čeští mediální teoretici, odpovídá ve španělské mediální teorii rozlišení zprávy (*género informativo; noticia*) a zprávy obsahující názor (*género de opinión; periodismo de opinión*).³ Termíny používané ve španělské klasifikaci evokují spíše hodnocení povahy výsledného textu než přístup ke zpracovávanému materiálu jako česká terminologie, chápání rozdílu mezi těmito dvěma složkami žurnalistiky je však u českých i španělských autorů shodné. Zpravodajství je založené na informaci, publicistika na interpretaci. Cervera Rodríguez vidí souvislost mezi základními pilíři žurnalistiky a organizací diskurzu, do které se promítá záměr novináře – zatímco slovosled ve zpravodajských textech (*género informativo*) je nepříznakový, v publicistických textech (*género de opinión*) se objevuje pragmatické zabarvení.⁴

Zpravodajství nebo *género informativo* vyhledává, shromažďuje, třídí, vybírá, interpretuje a prostřednictvím médií předává recipientům informace a fakta. Jeho cílem je zahrnout aktuální podstatné události a obsáhnout myšlenkovou pluralitu společnosti, proto

² OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 220–221.

³ MORENO ESPINOSA, Pastora. *Escribir periodismo*. Madrid: Fragua, 2010, s. 42.

⁴ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 267.

by mělo pouze tlumočit data, být přesné, nestranné a srozumitelné.⁵ Žánry, mezi které patří např. zpráva, rozhovor, kronika nebo reportáž, jsou psány vysvětlující, popisnou nebo vyprávěcí formou.⁶

Publicistika nebo *género de opinión* k informacím a faktům přidává stanovisko, které událost, situaci nebo myšlenku objasňuje. Obsahuje názory, soudy, postoje a hodnocení, uplatňuje se subjektivní přístup autora. Ten může usilovat o persvazi a získání recipienta. Zpravodajské texty charakterizují především nepříznačové stylové prostředky a racionální prvky, publicistické jsou doplněné o prostředky příznačové a prvky emotivní. Publicistika využívá také literární postupy (například metafory) a slovní zásobu z různých jazykových vrstev, včetně těch nespisovných.⁷ Převládá argumentační forma a z hlediska žánrů editorial, komentář, sloupek nebo kritika.⁸

2.2 Jazyk a styl médií

Jazyk a styl médií se označuje jako publicistický nebo publicisticko-zpravodajský funkční styl. Ve funkční stylistice je termínem styl označována výstavba, kompozice textu na rovině formální i tematické, obsahové. Na jeho utváření se podílí opakování stejných výrazů i jejich obměňování. Rozlišuje se stylistika textu a stylistika jazykových prostředků, která se zabývá vlastními stylovými příznaky jednotlivých prostředků v textu. Mohou být nepříznačové, nezabarvené nebo příznačové, stylově inherentní.⁹

Jazykové prostředky publicisticko-zpravodajského stylu jsou různorodé a zahrnují prvky jiných žánrů a funkčních stylů, zejména odborného, administrativního, reklamního a uměleckého. Střídá se proces aktualizace jazykových prostředků (inovativní užití, neobvyklá obrazná vyjádření) a jejich automatizace (častým opakováním se mění v klišé). Jedná se o nástroj veřejného dorozumívání, proto se zakládají na spisovné variantě národního jazyka.¹⁰ Plní informační a persvazivní funkci. Styl je dynamický, výrazové prostředky odrážejí politicko-ekonomickou situaci, mění se, pokud se mění společenské podmínky.

⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 216.

⁶ MORENO ESPINOSA, Pastora. *Escribir periodismo*. Madrid: Fragua, 2010, s. 41.

⁷ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 146–147.

⁸ MORENO ESPINOSA, Pastora. *Escribir periodismo*. Madrid: Fragua, 2010, s. 42.

⁹ KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008, s. 86.

¹⁰ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 85.

Ve srovnání s jinými funkčními styly je v publicisticko-zpravodajském stylu příznakové užívání slovesných časů. Ve španělsky psaném tisku je častý historický přítom (užití přítomného času pro událost ukončenou v minulosti), který se vyskytuje zejména v titulcích. Dále je obvyklé imperfektum, které slouží k oslabení jednoznačnosti sdělení, a subjektivní imperfekta ve funkci minulého času. Z neslovesných charakterických rysů publicisticko-zpravodajského stylu je příznakový vztah *deixe* a anafory při vyjadřování osoby (*él* pro *yo*), času (*entonces* pro *ahora*) a prostoru (*allí* pro *aquí*).¹¹

Na rovině formální se rozlišuje horizontální a vertikální členění textu. Horizontální členění znamená dělení na úvodní, střední a závěrečnou část, z tohoto hlediska je nejdůležitější počátek textu. V publicisticko-zpravodajském stylu se jedná o titulek a případně podtitulek, který je navíc zdůrazněn vizuálně (velikostí písma a/nebo tučným písmem). Vertikální členění textu zachycuje způsoby vyjádření, které odrážejí hierarchii jednotlivých informací a jejich vzájemné vztahy.¹²

2.3 Žurnalistika v klasických médiích a digitální žurnalistika

Trend digitalizace médií, který začal v první polovině 90. let minulého století, znamená zavádění technologií do výroby a zpracování mediálního produktu, procesů jeho multiplikace a masové distribuce.¹³ Technologie proměňují způsob práce novináře i recepci výsledků této práce. Novou formu žurnalistiky charakterizuje všudypřítomnost zpráv, přístup k informacím publikovaným na internetu z různých částí světa a porušení bezprostředního časoprostoru, okamžitost zpravodajství a neustálá aktualizace, interaktivita, multimediálnost a personalizace obsahu.¹⁴ Tyto rysy Pavlík shrnuje pod termín žurnalistika v kontextu, *el periodismo contextualizado*. Novináři v dnešní globalizované společnosti musejí počítat s tím, že čtenáři jejich publikované texty nejen čtou, ale také komentují a nabízejí nová hlediska a myšlenky.¹⁵ Předávaná informace nikdy nemusí být kompletní, definitivní, články i titulky se proměňují a aktualizují.

¹¹ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012, s. 105–112.

¹² Tamtéž, s. 23.

¹³ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 46.

¹⁴ PAVLÍK, John. *El periodismo y los nuevos medios de comunicación*. Přel. FONTRODONA, Óscar. Barcelona: Paidós, 2005, s. 13.

¹⁵ Tamtéž, s. 58.

Pastora Moreno Espinosa¹⁶ a Manuel Piedrahita¹⁷ doplňují jako důležitý rys internetové žurnalistiky hypertextualitu. Díky hypertextu je text nelineární, jedno sdělení může být složeno z několika částí, které jsou navzájem propojeny odkazy. Odkaz uživatele přesune k jinému textu, případně zvuku, fotografii, videu, grafice atd.¹⁸

Multimediální informace je tedy odlišná od informace v tradičních médiích. Je konstruovaná skrz hypertext, obsahuje různé typy médií a využívá tak ty, které se pro danou část informace hodí nejlépe – fotografii, video, animaci, infografiku. Je interaktivní, čtenář může přímo komunikovat s autorem nebo s periodikem.¹⁹ Články stejně jako v tradičních médiích začínají krátkým úvodním textem, titulkem, ze kterého je možné odvodit jejich téma nebo obsah. Manuál pro novináře *El País. Libro de estilo* uvádí na příkladu požáru v Barceloně, jakými prostředky je sdělení obsažené v titulku možné dále rozvést a co nejvěrněji přiblížit čtenářům:

1. *Titular en texto: “Incendio en el centro de Barcelona”.*
2. *Fotograma o fotografía del incendio, con el símbolo de vídeo sobreimpresionado.*
3. *Imágenes en vídeo del incendio.*
4. *Texto amplio con los datos del suceso.*
5. *Gráfico de la zona. Infografía del edificio.*
6. *Texto con testimonios, que introduce el siguiente fragmento de audio.*
7. *Audio que ofrece la conversación telefónica del periodista con el jefe de bomberos.*
8. *Fotografía de archivo que muestra el edificio antes del incendio.*
9. *Documentación sobre el inmueble y sus propietarios.*
10. *Documentación sobre los incendios más graves registrados anteriormente.*
11. *Fotos y vídeos breves de esos incendios anteriores.*²⁰

¹⁶ MORENO ESPINOSA, Pastora. Elementos nucleares de la información digital y nuevos formatos. In FLORES VIVAR, Jesús Miguel a kol. *Periodismo en nuevos formatos*. Madrid: Fragua, 2017, s. 199.

¹⁷ PIEDRAHITA, Manuel. *Periodismo impreso, audiovisual y electrónico del siglo XXI*. Madrid: Editorial Universitas, S.A., 1998, s. 254.

¹⁸ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 78.

¹⁹ VICENTE DOMÍNGUEZ, Aida de. La producción y edición de piezas informativas multimedia. In FLORES VIVAR, Jesús Miguel a kol. *Periodismo en nuevos formatos*. Madrid: Fragua, 2017, s. 154–155.

²⁰ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 72–73.

Hypertext se neuplatňuje pouze při konstrukci mediálního produktu, ale také při distribuci sdělení v digitálním prostoru. Na články publikované na zpravodajských portálech se může čtenář dostat přes hypertextový odkaz z webové stránky periodika nebo z jiného jeho komunikačního kanálu, ale také náhodně, například přes internetový vyhledávač. Z toho důvodu nemusí disponovat předchozí obeznámeností s tématem, jeho důležitostí a kontextem, ve kterém se informace nachází. Titulky hrají zásadní roli, jsou prvním signálem, který čtenáře nasměruje k recepci textu, a to i v digitální éře.²¹ Z formálního hlediska hraje nyní klíčovou roli také vizuální obsah sdělení, psaný text ustupuje do pozadí a vytrácí se jeho výsadní role informačního prostředku. Díky vizuálním prvkům získá recipient velké množství informace v krátkém čase. Dříve novináři komunikovali s čtenáři skrz text a statickou fotografii, dnes mají možností mnohem více.²² Mladí lidé jsou zvyklí spíše na audiovizuální, interaktivní styl komunikace.

Na internetu publikují zavedené noviny, časopisy, rozhlasové a televizní stanice i čistě internetová periodika.²³ První španělské deníky, které od roku 1994 spustily digitální verzi svého obsahu, byly *Boletín Oficial del Estado*, valencijský *El Temps*, *El Mundo*, *La Vanguardia*, katalánský *El Periódico de Catalunya*, baskický *El Diario Vasco* a *ABC*. Deník *El País* spustil internetovou stránku o dva roky později, 4. května 1996, tedy v den, kdy slavil 20. výročí založení a prodeje na stáncích.²⁴ Obdobou titulní stránky nebo obálky tištěného periodika je homepage webové stránky, dokument v digitální podobě a html formátu.²⁵ Dosah a obliba digitální žurnalistiky stále rostou a zavedená média na to reagují stále většími investicemi do tohoto odvětví. Ve Španělsku je jedna z nejprogresivnějších veřejnoprávní korporace rozhlasového a televizního vysílání RTVE, která využívá specializovanou laboratoř zkoumající audiovizuální inovace a možnosti využití internetu a multimédií pro informování svých recipientů.²⁶

²¹ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 51–52.

²² MORENO ESPINOSA, Pastora. Elementos nucleares de la información digital y nuevos formatos. In FLORES VIVAR, Jesús Miguel a kol. *Periodismo en nuevos formatos*. Madrid: Fragua, 2017, s. 193.

²³ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 222.

²⁴ SALAVERRÍA ALIAGA, Ramón. Ciberperiodismo: diez años de prensa digital en España. In FERNÁNDEZ SANZ, Juan José a kol. *Prensa especializada actual*. Madrid: McGrawHill, 2008, s. 356–359.

²⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 209–210.

²⁶ VICENTE DOMÍNGUEZ, Aida de. La producción y edición de piezas informativas multimedia. In FLORES VIVAR, Jesús Miguel a kol. *Periodismo en nuevos formatos*. Madrid: Fragua, 2017, s. 153.

3 Novinové titulky

Novinové titulky plní tři hlavní funkce, identifikační, díky které se text jednoznačně odlišuje od ostatních, informační, založenou na předání sdělení, a apelativní, zaměřenou na to zaujmout čtenáře. Titulky v digitální žurnalistice navíc plní funkci hypertextovou, slouží jako odkaz na článek a vodítko čtenáře při orientaci na příbuzné texty. Obsahují koncentrovanou informaci, shrnutí zprávy a aluzi na ní. Se zprávou (N, *noticia*) titulek (T, *titular*) formuje žurnalistickou výpověď (EP, *enunciado periodístico*). Na titulek poskytující základní seznámení s tématem článku navazuje anaforická zpráva.²⁷

Dobrá a objektivní titulek produktu seriózní žurnalistiky musí odpovídat pravdě a naznačit obsah článku, upoutat pozornost a vzbudit zvědavost recipienta sdělení. Může také vyvolat emoce, např. pobavení, smutek nebo hněv. Nesmí být zavádějící, redaktor musí pečlivě volit slova a vhodně používat ta, která mají více významů, a v případě vynechání slov dbát na to, aby nedošlo ke zkreslení nebo změně významu. Zpravodajsky nejzajímavější prvky obsahuje úvod článku, titulek z něj může vycházet, ale ne ho opakovat stejnými slovy.²⁸

Autoři manuálu pro redaktory deníku *El País* ke zmíněným nárokům na novinové titulky, nejviditelnější část každé informace, dodávají, že musejí být jednoznačné, konkrétní, přístupné různým typům čtenářů a neusilující o senzaci, pokud se periodikum profiluje jako objektivní médium. Vlivem jejich stručnosti nesmí dojít k nesrozumitelným vyjádřením ani k porušení gramatických pravidel nebo pravidel jazykového systému, například vynecháním členů. Je důležité, aby titulky odpovídaly informaci v článku a uspokojily zvědavost čtenáře, který po jejich zbežném přečtení získá přehled o všem, co se událo, aniž by musel procházet zbytek textu.²⁹ Otítulkovat text však zároveň znamená úsilí redaktora podat maximum informací v rámci předem vymezeného prostoru, nezbytných obsahových i formálních požadavků na podobu titulků je tedy celá řada.³⁰

Podoba titulků závisí také na několika dalších jazykových a mimojazykových faktorech. Ovlivňuje a determinuje ho pochopitelně text, který uvádí, a dále kontext, ve kterém vzniká. Kontextové faktory jsou: okamžik produkce a recepce, dané médium (deník nebo méně časté; seriózní nebo bulvární; tištěné nebo digitální), ideologická orientace

²⁷ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 269–271.

²⁸ BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: praktická příručka pro novináře*. Praha: Portál, 2004, s. 140.

²⁹ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 75.

³⁰ DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona: Paidós, 1998, s. 126.

daného média, jazyk listu, žurnalistická a kulturní tradice, rubrika a umístění textu na stránce.³¹ V žurnalistickém diskurzu se prolíná s lingvisticko-komunikačním elementem element sociokulturní a ideologický.³²

Titulky dosahují na mnohem více lidí než zbytek zprávy, přečtou si je i ti, kteří nečtou celou žurnalistickou výpověď. Pokud si někdo koupí noviny, zpravidla si je prolistuje, ale nemusí nutně přečíst obsah všech článků. Na titulky se při rychlém čtení zaměřuje, věnuje jim největší pozornost. Také si je přečtou lidé, kteří spatří reklamní materiály periodik. Tomu se přizpůsobuje výběr jazykových prostředků, které mají za cíl přitáhnout zájem potenciálního čtenáře a v případě tištěné žurnalistiky ho přimět ke koupi výtisku.³³ Dosah titulků analogicky funguje také v digitálním zpravodajství. Titulky si obvykle přečte každý, kdo se dostane na internetovou stránku média, stejně jako lidé, kterým se díky hypertextu zobrazí titulek a odkaz na článek na sociálních sítích, u článků publikovaných na stejném portálu s příbuzným tématem apod.

Díky tomu, že se některé obsahové prvky titulků opakují synchronně (událost je podobnými slovy rozebrána několikrát v rámci jednoho vydání) i diachronně (v průběhu času), má čtenář od článku různá očekávání a vytváří si po přečtení titulku různé interpretace. Z tohoto hlediska fungují jako anafory a v titulcích je přítomná intertextualita, díky které je snazší zasadit informaci do kontextu.³⁴ Žádná žurnalistická výpověď neexistuje izolovaně.

Záleží na každém čtenáři, jestli zvládne pochopit novinový titulek (díky obeznámenosti s kontextem) a odhalit intertextualitu. Titulky jsou tak bohatý zdroj informací o dané kultuře i o kultuře, které se článek týká, recipient musí mít často předchozí kulturní zkušenost nebo pochopení pro hru slov, aby například rozpoznal, že si titulek hraje s dvojsmyslem, obsahuje referenci na historické události nebo kulturní

³¹ DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona: Paidós, 1998, s. 120–121.

³² CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 283.

³³ DEVELOTTE, Christine a RECHNIEWSKI, Elizabeth. *Discourse analysis of newspaper headlines: a methodological framework for research into national representations*. Sydney: University of Sydney, 2001. [online]. [cit. 2019-03-03], s. 2.

³⁴ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 290.

symbols. Čtenář, který jeho význam pochopí, může cítit přináležitost k dané kultuře, správná interpretace posiluje jeho identifikaci s určitým národem nebo společností.³⁵

3.1 Historie novinových titulků

V počátcích žurnalistiky novinové titulky neexistovaly. Noviny se distribuovaly jako potiskované listy, chybělo v nich grafické členění, lidé si v klidu přečetli celý text a list předali dál. Zprávy si kvůli technologickým omezením zachovávaly aktuálnost po dlouhou dobu. Moderní titulky mají původ ve Spojených státech. V 19. století tamní vydavatelé začali uvádět stránky jednoduchým oznámením tématu, které neobsahovalo sloveso a pouze přispívalo ke klasifikaci zpráv. Stejně oznámení se opakovalo u různých textů i v různých vydáních deníku. Ve Španělsku se titulky poprvé objevily v deníku *La Época*. Jeho šéfredaktor Ignacio José Escobar pověřil syna Alfreda, který se účastnil Světové výstavy 1876 ve Filadelfii, aby hledal inspiraci a všímal si inovací v severoamerickém tisku. Zaujal ho právě zvyk orientovat čtenáře několika slovy ohledně obsahu článku. Titulky podobné dnešním se objevily poprvé během španělsko-americké války v roce 1898 a poté zejména po první světové válce.³⁶

3.2 Klasifikace novinových titulků

Emilio Llorach Alarcos nabízí možnou klasifikaci novinových titulků z hlediska jejich vztahu s textem a obsahem zprávy, která pomáhá při analýze titulků jako komunikačního systému. Titulky se rozlišují podle čtyř různých kritérií:

1. Podle míry neutrality

- a. Objektivní, které shrnují obsah zprávy. Jsou charakteristické pro zpravodajské články, často obsahují tvrdá data.

Las hipotecas sobre viviendas superan los 125.000 euros de media por primera vez desde 2008 (El País, 2018-10-01)

- b. Subjektivní, které se snaží přitáhnout pozornost čtenáře. Obvyklým nástrojem pro přitážení pozornosti je výrazná vizuální podoba titulku. Subjektivní titulky mohou být ovlivněny názory autora či editora a cenzurou.

³⁵ DEVELOTTE, Christine a RECHNIEWSKI, Elizabeth. *Discourse analysis of newspaper headlines: a methodological framework for research into national representations*. Sydney: University of Sydney, 2001. [online]. [cit. 2019-03-03], s. 4–5.

³⁶ DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona: Paidós, 1998, s. 117–120.

Messi y el pipí (El País, 2018-10-20)

2. Podle počtu obsažených informací

- a. Zevrubné, které obsahují velké množství informací, jedná se o zestručněnou zprávu uvedenou daným titulkem. Zpravidla jsou delší než koncentrované.

Nikola Mirotic bate su plusmarca en la NBA con 36 puntos ante los Kings (El País, 2018-10-20)

- b. Koncentrované, které obsahují malé nebo žádné množství informací. Příčinou stručnosti může být, že je čtenář již seznámen s kontextem.

Ávilés (El País, 2018-10-19)

3. Podle konkrétnosti

- a. Kompletní nebo explicitní, které vystihují podstatu zprávy a orientují čtenáře ohledně jejího obsahu. Autoři mohou vynechat informace, které jsou již známy například z informování o události v předchozích dnech.

El calendario laboral de 2019 ya es oficial: solo permite un gran puente festivo en toda España (El País, 2018-10-20)

- b. Nekompletní nebo implicitní, které nevystihují podstatu zprávy nebo komentují pouze její část. Tu část zprávy, která je po přečtení titulku neznámá, si čtenář musí doplnit přečtením článku.

Compartir la crianza (El País, 2018-10-02)

4. Podle vynechání nebo elize

- a. Bez elize, ve kterých není ze syntaktického hlediska vynechána žádná část sdělení. Mají charakter běžné věty nebo souvětí a mohly by se objevit i v jiné komunikační situaci.

Un grupo de científicos logra que nazcan crías de ratón de parejas del mismo sexo (El País, 2018-10-12)

- b. S elizí, které vypouštějí části sdělení nebo mění jeho logické uspořádání. Část nevyjádřenou slovně je možné odvodit z kontextu, autor se k tomuto typu titulků uchyluje kvůli snaze ušetřit místo a zvýšit atraktivitu titulku. Nejčastějším grafickým prvkem, který stojí místo vynechané části, je interpunkční znaménko (tečka, čárka či dvojtečka).

Marisa Paredes y Bárbara Lennie, luces para una película sombría
(El País, 2018-10-19)³⁷

Druhá z možných klasifikací má jako kritérium informační funkci žurnalistiky a rozděluje titulky do čtyř kategorií na základě toho, kolik informací předávají:

1. Expresivní titulky, které nezahrnují žádná fakta, protože předpokládají, že čtenář již fakta, o kterých bude text referovat a zpracovávat je subjektivním pohledem, zná. Nejčastěji obsahují samotná slova a interpunkční znaménka.

Ciudad (El País, 2018-10-20)

2. Apelativní titulky, které se snaží přitáhnout pozornost k článku a události, o které informují. Čtenář informace najde až v textu.

El grito de auxilio que no se escuchó (El País, 2018-10-01)

3. Tematické nebo zjednodušující titulky, které čtenáře seznámí pouze s tématem zprávy a neinformují ho o obsahu textu.

El referéndum más peligroso (El País, 2018-10-01)

4. Informativní titulky, které popíší, co se stalo, kdo byl činitelem a jaké byly okolnosti.

- a. Dynamické titulky se orientují na událost, obsahují finitní tvar slovesa.

La justicia europea frena la polémica reforma del Supremo en Polonia (El País, 2018-10-20)

- b. Statické titulky se orientují na výsledek nebo důsledek události, obsahují elidované sloveso nebo nefinitní tvar slovesa.

Aprobados la 'tasa Google' y el impuesto a la compra de acciones
(El País, 2018-10-20)³⁸

3.3 Novinové titulky ve zpravodajství a publicistice

Klasifikace přispívá k diferenciaci charakteristik zpravodajských a publicistických titulků. Zpravodajský článek odpovídá na šest základních otázek: co se stalo, komu, kdy, kde, jak a proč. A jeho titulek nejčastěji zprávu uvádí odpovědí na první z otázek, co se

³⁷ LLORACH ALARCOS, Emilio. Lenguaje de los titulares. In *Lenguaje en periodismo escrito*. Madrid: Fundación Juan March, 1977. [online]. [cit. 2019-07-21], s. 137–144. Uvedenou klasifikaci Lloracha Alarcose interpretovala ve svém textu Mar De Fontcuberta, která ji systematizovala a definovala jednotlivá kritéria. V naší práci byla pro pojmenování kritérií použita její terminologie publikovaná v: DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona: Paidós, 1998, s. 122–123.

³⁸ DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona: Paidós, 1998, s. 123–124. Autorka interpretovala původní klasifikaci Luise Núñeze Ladevèze.

stalo, ale v závislosti na každé události může být hlavní jiná z okolností.³⁹ Existují dva typy zpravodajských titulků. Titulky prvního typu podávají co největší množství informací a shrnují následující text. Titulky druhého typu podávají část informace, jejich nedořečenost má přimět čtenáře k přečtení zbytku textu. Tyto titulky mají blíže k titulům publicistickým, které jsou zpravidla kratší, často obsahují obrazná vyjádření, originální pojmenování, citace nebo parafráze (publicistika má velkou tendenci k intertextovosti).⁴⁰ Titulky rozhovorů obsahují větu, kterou prohlásil dotazovaný. Tato věta ve stručnosti shrnuje hlavní myšlenku rozhovoru nebo alespoň určité jeho části.⁴¹

3.4 Kontrastivní rozměr tématu

Podle textu Christine Devolette a Elizabeth Rechniewski provádějí lingvisté výzkumy novinových titulků od 80. let. Závěry analýz z tohoto období ukazují, že je možné nalézt shody ve struktuře titulků napříč jazyky, konkrétně němčinou a americkou angličtinou. A podobná hypotéza se potvrdila i v následujících dekáдах díky výzkumům korpusů z periodik v dalších zemích. Ingrid Mardh vyjmenovala následující rysy jako typické pro titulky v britském tisku: vynechávání členů, vynechávání některých, zejména pomocných sloves (například *to be*), nominalizace sloves, užívání adverbialních titulků s vynechaným slovesem i podmětem, preference kratších slov při existenci synonym, časté užívání slovních hříček a aliterací, promyšlený slovosled s nejdůležitější informací umístěnou na začátek. Mouillaud a Tétu na základě analýzy francouzsky psaných titulků z deníku *Le Monde* popsali tyto charakteristické rysy: vynechávání markátorů času a prostoru, užívání přítomného času sloves i místo jiných slovesných časů, preference kratších slov při existenci synonym, nominalizace sloves, vynechávání uvozovek a interpunkčních znamének.⁴² Některé z uvedených závěrů se shodují s rysy, které popisují španělští autoři.

3.5 Formální stránka novinových titulků

Tištěná i digitální periodika se skládají z diskurzivní, textové části a z vizuální části. Na vizuální úrovni přispívají k dosahu sdělení umístění, rubrika a stránka článku,

³⁹ VIVALDI, Gonzalo Martín. *Géneros periodísticos*. 6., dopl. vyd. Madrid: Paraninfo, 1998, s. 215–216.

⁴⁰ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s. 270–271.

⁴¹ GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 1997, s. 466.

⁴² DEVELOTTE, Christine a RECHNIEWSKI, Elizabeth. *Discourse analysis of newspaper headlines: a methodological framework for research into national representations*. Sydney: University of Sydney, 2001. [online]. [cit. 2019-03-03], s. 6–7.

typografie titulku, doprovodné fotografie (a v digitální žurnalistice videa), citáty, ilustrace, grafiky, čísla a tabulky. Díky těmto vizuálně výrazným elementům sdělení působí autenticky.⁴³

Kromě titulků jsou v digitálních a tištěných médiích také nadtitulky, podtitulky a mezititulky. Funkcí mezititulků je vystihnout obsah následujícího textu a graficky rozčlenit dvě navazující, ale přímo nesouvisející pasáže článku. Neopakují stejnou informaci jako titulek a jsou obvykle kratší.⁴⁴ Nadtitulky obsahují krátké zobecnění obsahu, podtitulek rozvádí titulek dalšími doplňkovými a stručnými informacemi.⁴⁵ Slova v titulcích se nikdy nedělí, pokud je titulek dlouhý přes více řádků, grafik by měl podle manuálu *El País. Libro de estilo* zamezit vizuálnímu „efektu schodů“. Pokud je titulek na dva řádky, delší je první z nich, pokud na tři a více, nejdelší je první řádek a druhý nejdelší poslední.⁴⁶

Důležitost a naléhavost sdělení čtenáři naznačuje umístění článku na stránce a velikost, font a barva titulků. Podobnou funkci má rozdělení článků do rubrik, rubriky mimoto mají potenciál zapůsobit na čtenáře tak, aby cítil, že má k tématu článku osobní vztah. Místní zpravodajství mu implikuje blízkost tématu, mezinárodní naopak.⁴⁷

3.5.1 Formální stránka tištěných novinových titulků

Španělská terminologie rozlišuje šest prvků souvisejících s titulky, které se objevují v tištěné žurnalistice. Kromě hlavního *título* (titulek), který je přítomen u každého článku, se jedná o *cintillo* (titulek shrnující společné téma více článků), *antetítulo* (nadtitulek), *subtítulo* (podtitulek), *ladillo* (mezititulek) a *sumario* nebo *destacado* (citát z článku). Tyto prvky fungují nezávisle na sobě, netvoří souvětí ani na sebe nenavazují. Vynechání některého z nich při redakci nebo recepci zprávy nepřekazí porozumění celku. Všechny kromě podtitulku jsou zobrazeny na Obrázku 1.

Título zprávu uvádí, *antetítulo* a *subtítulo* ji vysvětlují a rozvíjejí, *destacado* zdůrazňuje část textu, *cintillo* sdružuje související články a *ladillo*, zarovnaný vlevo, graficky odděluje části textu. Všech šest zmíněných prvků je vizuálně výraznějších než zbytek textu díky zpravidla větší velikosti písma nebo díky tučnému písmu či kurzívě.

⁴³ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 283.

⁴⁴ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 106.

⁴⁵ Tamtéž, s. 195.

⁴⁶ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 89.

⁴⁷ DEVELLOTTE, Christine a RECHNIEWSKI, Elizabeth. *Discourse analysis of newspaper headlines: a methodological framework for research into national representations*. Sydney: University of Sydney, 2001. [online]. [cit. 2019-03-03], s. 3.

Společně s fotografiemi jsou nejviditelnější součástí tištěných periodik, jejich formální úprava a z ní plynoucí maximální délka se řídí grafikou a rozvržením stran daného listu.⁴⁸

Viernes 16 de marzo de 2018

cintillo

ELPAÍS 17

ESPAÑA

ENDURECIMIENTO DEL CÓDIGO PENAL

antetítulo

Los valores mostrados por la madre de Gabriel Cruz han emocionado a la sociedad

titulo

Patricia Ramírez, una búsqueda sin rencor

Patricia Ramírez, una búsqueda sin rencor

En el cuento que contó el martes pasado Patricia Ramírez, la madre del pequeño Gabriel Cruz —asfixiado por la pareja de su padre el mismo día que desapareció en Níjar, el pasado 27 de febrero—, a las puertas de la catedral de Almería, junto al féretro blanco de su hijo, la brujía ya no existía y su niño, de ocho años, estaba “jugando con los peces”.

Era una más de las metáforas usadas por una mujer que en los últimos días ha dado varias lecciones de humanidad. Minutos antes de enterrar a su pequeño asesinado, recordaba a “la buena gente” y mencionaba “los girasoles” de la canción de Rozalén, la que últimamente más escuchaba Gabriel.

Ramírez, “una mujer muy cariñosa, capaz de generar entusiasmo y alegría en su entorno, muy querida por todos los corredores a los que animaba en las carreras populares en las que hacía de speaker”, según cuentan sus conocidos, pudo sobreponerse a la devastación de haber perdido a un hijo. “Al cuarto día de la desaparición de Gabriel la madre tomó el control de la situación y se puso al mando”, aseguran los investigadores que han estado más cerca de la familia.

Desde que desapareció su hijo todos los focos la apuntaron. Se le pudo ver deshecha de dolor en esos primeros momentos de desconcierto. Desorientada: “Nadie puede hacer daño a mi niño, porque es bueno, es lindo”, lograba decir a duras penas, ahogando el llanto en la bufanda turquesa de su hijo. Y en señalando una foto del pequeño sonriente. Fue una sonrisa que durante 12 días enamoró a España, una madre que impresionó a un país.

En aquellos primeros días, los investigadores no pudieron ni siquiera tomarle declaración, ya que “se deshacía”, según recuerdan ahora.

Ramírez, separada del padre de su hijo, Ángel Cruz, desde hace seis años, tuvo que encajar el golpe de que alguien pudiese haberle arrebatado a su pequeño. “Lo era todo para ella, su principal afición era su hijo. Solía llevarlo una vez al mes a excursiones educativas, con padres de otros niños, a que aprendieran cosas como el arte de la pesca y cosas así”, cuentan sus amigos.

Los agentes dicen que “tomó el control de la situación” desde el principio

Comentó que llamaban al niño ‘pescaito’ y los peces fueron un símbolo

Ola de solidaridad

Ese contraste entre la bondad y la maldad ha conmovido a miles de personas y generado toda una ola de solidaridad con Ramírez y su familia. Una de sus últimas expresiones ha sido el anuncio de la Unión Deportiva de Almería, el club de fútbol de la ciudad, de que lucirá en su equipación —hasta el final de la temporada— un pececito azul.

Los peces se convirtieron en el símbolo, en la marca de Gabriel Cruz después de que su madre explicara que le llamaban ‘pescaito’ en la familia, por su afición y gusto por el mundo marino. Surgió toda una corriente de peces. Miles de personas han salido a la calle estos días con esas imágenes en multitud de versiones, pidiendo primero el regreso de Gabriel y después justicia.

Durante los 12 días que duró la búsqueda del pequeño se ha visto a una madre intentándolo todo para recuperarlo, afanada en ablandar a su captor. Se ha visto a una mujer aferrada a la más mínima esperanza, capaz de consolar a quienes, sintiendo con ella, se hundían, abrazando a los voluntarios, acariciando la cara de un ministro del Interior visiblemente emocionado, animando a los periodistas que la grababan entre lágrimas... Ella se convirtió en la portavoz de su propia carrera. La meta era encontrar a Gabriel con vida. Ojalá fuese una fábula.

El juez envía a prisión incondicional a la homicida confesa

El juez Rafael Soriano, titular del Juzgado de Instrucción número 5 de Almería, dictó ayer prisión incondicional para Ana Julia Quezada, la autora confesa de la muerte del niño de ocho años Gabriel Cruz, desaparecido el 27 de febrero en Níjar (Almería). En su auto, el magistrado asegura que “se infiere una malvada voluntad dirigida especialmente a asegurar la comisión del crimen”.

Soriano apunta después que Quezada aprovechó un momento en el que sabía que iba a estar a solas con el niño y que su abuela no lo iba a controlar, “para mediante engaño o promesa de devolverlo prontamente a jugar con sus primos, trasladarlo hasta la finca de Rodalquilar, lugar apartado y aislado, en el cual tranquilamente poder llevar a cabo su macabro plan criminal”. Allí, prosigue el auto el relato de los hechos que se deduce de las actuaciones judiciales, la mujer mató al pequeño asfixiándolo con sus manos, le desnudó parcialmente y trasladó el cuerpo al jardín, donde “previamente había hecho un hoyo con una pala, enterrándolo a continuación”.

Quezada, pareja del padre del menor, fue detenida el domingo después de que la policía encontrase en el maletero de su coche el cadáver de Gabriel. Dos días después, la arrestada confesó que el mismo 27 de febrero mató y enterró al menor.

ladillo

“Fria y egocéntrica”

Quezada, quien ingresará en la prisión almeriense de El Acebuche, está imputada por delitos de asesinato, detención ilegal y contra la integridad moral, los dos primeros conforme lo que había solicitado la Fiscalía de Almería.

El juez acordó el miércoles prorrogar la detención de la mujer, de 43 años, para la práctica de nuevas diligencias. La Guardia Civil encontró después la hacha con cuyo mango supuestamente golpeó al niño antes de asfixiarle, según dijo en su confesión, en la que alegó que Gabriel había intentado antes agredirla.

El jefe de la comandancia del instituto armado de Almería, José Hernández Mosquera, y el comandante de la Unidad Central Operativa Juan Jesús Reina precisaron ayer en una conferencia de prensa que Quezada, a quien calificaron como “una persona con una frialdad máxima, posesiva, egocéntrica, un poco manipuladora”, actuó sola.

Rajoy saludó ayer a Juan Carlos Quer. Junto a ellos, Juan José Cortés, Blanca Estrella Ruiz (segunda por la derecha) y María del Mar Bermúdez. / P.O.

Obrázek 1 – Druhy titulků v tištěné žurnalistice⁴⁹

⁴⁸ El País. Libro de estilo. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 81–82.

3.5.2 Formální stránka digitálních novinových titulků

Autoři manuálu pro redaktory deníku *El País* upozorňují, že na články publikované na portálu *elpais.com* se čtenář může dostat přes vyhledávače nebo sociální sítě z libovolného místa světa a z různých typů přístrojů, aniž by znal kontext informace nebo její důležitost. Klíčová slova, podle kterých se orientují vyhledávače, nejsou obsažena v titulku, ale v metadatech. Na rozdíl od autorů v redakcích tištěných deníků, kteří mají přesně vymezený prostor pro každý titulek daný grafickou šablonou listu a striktně určené rozmezí počtu povolených znaků, mají redaktori digitálních verzí novin volnější ruku; konkrétně na stránkách deníku *El País* mohou být titulky dlouhé přes jeden, dva nebo tři řádky v závislosti na umístění textu.

Titulky článků publikovaných na *elpais.com* ovlivňuje, jestli jsou umístěny na úvodní stránce a kolik souvisejících textů již bylo vydáno. Podobně jako v tištěném deníku, v digitální verzi tyto texty sdružuje *cintillo*, titulek shrnující společné téma více článků. Na Obrázku 2 se u úvodního článku (*entradilla*) „*El pulso nuclear eleva la tensión entre Irán y Estados Unidos*“ jedná o *cintillo* „*ACUERDO NUCLEAR CON IRÁN*“. Tento prvek vždy obsahuje zprávy, které byly v daný moment nejvýznamnější (*superdestacadas*, jedná se o všechny zprávy na obrázku), i o něco méně významné zprávy pod nimi (*destacadas izquierda a destacadas derecha*).

Pro titulky zpráv v těchto sloupcích manuál uvádí výčet speciálních pravidel ohledně délky a interpunkce, konkrétní umístění článku také na jiných stránkách než úvodní ovlivňuje to, jak dlouhý může titulek být. Každý článek má minimálně jeden podtitulek (*subtítulo*) dlouhý přes jeden řádek, maximálně tři podtitulky. Vzájemně provázané zprávy zvýrazněné tučně se nazývají *noticias hermanas*, jedná se o až čtyři související zprávy ze stejného nebo z předchozích dní. Hlavní zpráva k určité události, v našem případě „*El Barça arde en la pira de Anfield (4-0)*“, se označuje jako *noticia madre*, kterou rozvíjejí relevantní *noticias hijas* ze stejného dne. Druhý sloupec úvodní stránky, který obsahuje tento článek, je vyhrazen pro žhavé novinky z rubrik *Cultura* nebo *Deporte* (a případně z dalších), jejich titulky jsou zpravidla kreativnější a osobitější (například obrat *arder en la pira*). Vždy jsou doplněny multimediálním obsahem, nejčastěji videem.⁵⁰

⁴⁹ [online]. [cit. 2019-05-15] Dostupné z: <https://www.libertaddigital.com/espana/2018-03-16/infamia-en-el-pais-insulta-al-pp-cs-y-a-los-padres-mientras-explota-a-la-madre-de-gabriel-1276615582/>.

⁵⁰ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 84–86.

El pulso nuclear eleva la tensión entre Irán y Estados Unidos

ÁNGELES ESPINOSA | Dubái 217

El presidente Rohani anuncia que su país no limitará la producción de uranio enriquecido en respuesta a la salida de EE UU del acuerdo de 2015, pero no abandona el pacto

Europa se prepara para responder a un incumplimiento de Teherán

Un año desde que Trump se retiró del acuerdo nuclear

Un grupo reza ante el hospital de la niña. P. M.

Las balas perdidas de la Camorra

DANIEL VERDÚ | Nápoles 21

El tiroteo que hirió a una niña de cuatro años en el centro de Nápoles a plena luz del día pone al descubierto el caos en la ciudad

Messi se lamenta tras la derrota ante el Liverpool. DAVE THOMPSON (AP)

El Barça arde en la pira de Anfield (4-0)

RAMON BESA | Liverpool 625

El conjunto azulgrana cae goleado de forma estrepitosa en Liverpool, repite la debacle del año pasado en Roma y se queda fuera de la final de la Champions en Madrid

OPINIÓN • 'Jirones en la camiseta', por Juan Cruz

Valverde: "Lo más doloroso es repetirlo"

FOTOGALERÍA • Las mejores imágenes del partido

Luis Suárez: "En el cuarto gol, parecíamos juveniles"

JORDI QUIXANO | Liverpool 55

- Klopp: "El Liverpool tiene un gran corazón"

Obrázek 2 – Úvodní stránka portálu elpais.com⁵¹

Článek ani titulek tedy nikdy nefungují samostatně a nezávisle. Kromě zprávy samotné se čtenářem komunikuje také grafická stránka listu, další součásti sdělení (fotografie, videa atd.) nebo okolní články. Tyto prvky přímo ovlivňují výběr jazykových prostředků, redaktor musí brát v úvahu, kolik má prostoru pro zpracování informace, a nemůže používat slova, která již jsou v titulcích příbuzných zpráv nebo zpráv, které jsou publikovány v okolí jeho textu. Podobně při vytváření titulků nesmí přehlížet vizuální obsah, ve výsledném produktu musí korespondovat všechny části sdělení. Do finální

⁵¹ [online]. [cit. 2019-05-08] Dostupné z: <https://elpais.com/>.

podoby titulku promlouvá ve velké míře editor periodika, který kontroluje dodržování všech zmíněných zásad.

3.6 Morfosyntaktická charakteristika novinových titulků

Pro titulky je charakteristická přítomnost slovesa, protože žurnalistika informuje o akcích. Autoři manuálu *El país. Libro de estilo*⁵², De Fontcuberta⁵³, Vivaldi a další teoretici zdůrazňují, že přítomný čas slovesa v titulcích je ideální variantou, protože díky němu je pro čtenáře událost aktuální v momentě, kdy si o ní čte. Tato poznámka se objevuje zejména v publikacích sepsaných před digitálním věkem, nyní se články neustále aktualizují a čtenáři jsou informováni v reálném čase, přítomný čas se považuje za samozřejmost. V případě minulých časů se více používá složené perfektum (*el pretérito perfecto*) než jednoduché perfektum (*el pretérito indefinido*), které evokuje nepřítomnost události v mentálním přítomtu recipienta a snižuje atraktivitu zprávy.

V titulcích se používají omezeně „snadná slovesa“ (*los verbos fáciles*), mezi která se řadí slovesa s malým významovým nábojem (*ser, estar, haber, deber, encontrarse, hacer, poner, decir, ver, tener, etc.*⁵⁴). Převládají „dynamická slovesa“ (*los verbos dinámicos*), například titulek „*En España hay más de 33 millones de habitantes*“ by autor nebo editor raději přeformuloval jako „*La población de España supera los 33 millones de habitantes*“.⁵⁵

Pro titulky je typické užívání neosobních slovesných forem a výrazná převaha nominálních konstrukcí:

Miedo entre las minorías al ‘huracán Bolsonaro’ (El País, 2018-10-20)

El vendedor callejero de ‘likes’ y ‘followers’ (El País, 2018-10-19)

Potřeba kondenzace někdy způsobuje tzv. telegrafické vytváření titulků⁵⁶, které je často kvůli přílišné stručnosti a kondenzovanosti nesrozumitelné.

⁵² *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 75.

⁵³ DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona: Paidós, 1998, s. 126.

⁵⁴ BELTRAN MARTÍNEZ, Hector. *Elementos formales de la investigación: estudio, redacción y presentación de trabajos*. Kolumbie: Universidad Santo Tomás, 1979, s. 114.

⁵⁵ VIVALDI, Gonzalo Martín. *Géneros periodísticos*. 6., dopl. vyd. Madrid: Paraninfo, 1998, s. 217–219.

⁵⁶ Jako telegrafické vytváření titulků se označuje způsob psaní titulků rozšířený v 90. letech minulého století ve španělsky mluvících zemích Ameriky. Obdobně jako při posílání zpráv přes telegraf se autor snaží šetřit slovy, používá pouze slovesa a substantiva a vynechává gramatická slova s malým lexikálním významem –

Grijelmo uvádí chyby, které vznikají zestručňováním titulků a úsilím nepřesáhnout stanovený rozsah. Zpravidla nevedou k porušení gramatických pravidel, ale vedou ke ztrátě atraktivity titulku. Ta může nastat například při vynechání podmětu a zanechání přísudku, které narušuje konstrukci věty a způsobuje nebezpečí špatné interpretace.⁵⁷ Pokud je sloveso ve 3. osobě, v kombinaci s nevyjádřeným podmětem tvoří impersonální konstrukci.

Podle přítomnosti nebo absence slovesa ve finitním tvaru se titulky rozdělují na „dynamické“ a „statické“.⁵⁸ Dynamické titulky, které jsou účinnější, obsahují finitní slovesný tvar vyjadřující změnu, pohyb, příběh nebo děj. Tyto tvary stojí v centru slovesnosti. Statické titulky, které informují ve většině případů o stavu nebo výsledku, neobsahují žádné sloveso nebo obsahují některý z nefinitních tvarů slovesných. Ty stojí na periferii slovesnosti, představují přechod od slovesa k neslovesným slovním druhům – substantivům, adjektivům nebo adverbům. Na rozdíl od finitních tvarů jejich morfologická struktura neobsahuje explicitní vyjádření kategorií modu a času ani aktualizacích kategorií osoby a čísla. Proces, který pojmenovávají, tedy kvůli nevyjádřenosti aktualizacích kategorií neuvádějí do vztahu k účastníkům komunikační situace.⁵⁹ Události vylíčené těmito tvary vyznívají spíše abstraktně, čtenář může mít pocit, že se ho tolik netýkají. Redaktoři je používají kvůli úspoře místa.

Ángel Cervera Rodríguez uvádí, že titulky mají nejčastěji charakter věty oznamovací s lineárním a logickým slovosledem SVO (*sujeto-verbo-objeto*, podmět-přísudek-předmět)⁶⁰ a rozlišuje následující morfosyntaktické typy titulků:

- jednoduchá oznamovací věta se slovesem v indikativu

El desinterés juvenil lastra el independentismo en Quebec (El País, 2018-10-01)

- podřadné souvětí s vedlejší větou substantivní, adjektivní nebo adverbální

El Gobierno responde a Bruselas que hará un ajuste mayor que en los cuatro últimos años de Rajoy (El País, 2018-10-20)

- oznámení a otázka

členy, předložky a spojky. VIVALDI, Gonzalo Martín. *Géneros periodísticos*. 6., dopl. vyd. Madrid: Paraninfo, 1998, s. 233.

⁵⁷ GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 1997, s. 463.

⁵⁸ ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s. 270.

⁵⁹ ZAVADIL, Bohumil a ČERMÁK, Petr. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, s. 199–200.

⁶⁰ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. *Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual*. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 269.

- Reto óptico: ¿Quién persigue a quién?* (El País, 2018-10-22)

 - nominální skupina nebo skupina nominalizovaných slov

Canciones desde más allá del dolor (El País, 2018-10-20)
 - nominální skupina vzniklá elipsou finitního tvaru slovesa

La cerveza, amenazada por el cambio climático (El País, 2018-10-16)
 - nominální skupina absolutní

Aprobados la 'tasa Google' y el impuesto a la compra de acciones (El País, 2018-10-20)
 - hodnotící adjektivum

¿El puto amo? (El País, 2018-10-20)
 - přímá otázka

¿Y el lunes qué pasa con las hipotecas? ¿Todavía vale la pena reclamar el impuesto? (El País, 2018-10-20)
 - konstrukce s nefinitním slovesným tvarem

Andalucía: 40 años esperando a Godot (El País, 2018-10-20)
 - souřadná konstrukce a juxtapozice

Casado echa el resto y pasará toda la campaña electoral en Andalucía (El País, 2018-10-20)
 - vedlejší věta přívlastková

El grito de auxilio que no se escuchó (El País, 2018-10-01)
 - konstrukce se sponovým slovesem

“El problema de los colegios bilingües es que generan falsas expectativas”
(El País, 2018-10-20)
 - přístavek

Los niños de la cueva de Tailandia, estrellas por un día en River Plate (El País, 2018-10-07)
 - oznamovací věta se slovesem v přítomném čase s atemporálním významem

La caravana de migrantes entra en territorio mexicano (El País, 2018-10-20)
 - hra se substantivy

De cazadores a agricultores de la imagen (El País, 2018-10-19)
 - reflexivní konstrukce v pasivu

Todo lo que se sabe de Selen Gomez desde su ingreso a un psiquiátrico (El País, 2018-10-19)

- citát a sloveso, které mu dodává autentičnost

El Rey defiende la Constitución como “una lección de convivencia que dignifica la vida política” (El País, 2018-10-19)

- konstrukce s institucionálním, personifikovaným nebo všeobecným podmětem

El Gobierno se declara en contra de “discursos inflamados” como el de Torra (El País, 2018-10-01)⁶¹

Juan Nadal Palazón zkoumal užívání nepřímé řeči v novinových titulcích. Na základě korpusové analýzy dospěl k názoru, že nad klasickou nepřímou řečí, která obsahuje autora výroku a přeformulovanou výpověď, výrazně převládá nepřímá řeč, která není nijak signalizována. Do této částečné cenzury se často promítá politické zaměření periodika. Redaktor, který vynechá autora výroku, místo toho použije jiné jazykové prostředky jako nominalizaci, pasivum, vedlejší věty podmětné s infinitivem nebo impersonální konstrukce se slovesem ve třetí osobě plurálu. Zamlčování relevantních informací v titulku formou neznačené nepřímé řeči bývá silným nástrojem některých deníků při konstrukci vlastní reality a prosazování určité ideologie. Nadal Palazón jako příklad uvedl titul z deníku *El Sol de México*, kde je díky impersonální konstrukci adjektiva jako predikátu (navíc s nevyjádřenou verbální částí verbonominálního predikátu) a infinitivu, nefinitnímu tvaru slovesa, vynechán agent, a tedy autor výroku:

Necesario evaluar la seguridad en la refinería “Francisco I. Madero” (El Sol de México, 2005-02-25)⁶²

3.7 Lexikální charakteristika novinových titulků

V sekundární literatuře se nevyskytuje příliš teoretických východisek pro zkoumání lexika a interpunkce novinových titulků. Panuje obecná shoda, že jejich styl je přístupný a otevřený jakémukoliv registru, například literárnímu, administrativnímu nebo hovorovému.⁶³

⁶¹ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 275–278.

⁶² NADAL PALAZÓN, Juan. El estilo indirecto no marcado en los titulares periodísticos: fenómenos de omisión del declarante. In *Acta Poética*, 2008, 29, s. 432–433.

⁶³ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 279.

Álex Grijelmo uvádí dva druhy slov, která se objevují v titulcích, „slova chladná“ a „slova horká“. Slova chladná technizují titulky, jedná se o termíny ze světa ekonomie, administrativy, soudnictví, politiky nebo vědy. Obsahují prefixy a sufixy, většinou jsou tedy delší než slova horká, složená z méně morfémů. Ta působí méně oficiálně a skrz titulek téma čtenáři více přibližují, evokují život a společnost.⁶⁴ Chladná slova mohou být pro některé čtenáře nesrozumitelná a ti se pak automaticky přesouvají k dalšímu článku, redakce však konkrétní odborné termíny aplikují na základě předpokládané cílové skupiny.

Jedna ze zásad zní, že dobrý titulek je afirmativním výrokem, který neobsahuje zápor, s čímž souvisí také výběr lexika. Autoři manuálu pro redaktory deníku *El País* v titulcích zakazují určité výrazy, které tento požadavek nesplňují. Negující částice *no* by se podle příručky měla v titulcích vyskytovat pouze výjimečně, jelikož deník informuje o tom, co se stalo, a ne o událostech, které se nestaly. Redaktor by měl případné negativní konstrukce přeformulovat. Nedůvěryhodnost jakéhokoliv produktu žurnalistiky způsobují výrazy jako *podría, puede, no se descarta, al parecer, posible* nebo *probable*, snižují jeho jasnost a nechávají prostor k pochybám.⁶⁵ Informační hodnotu snižují také apelativní titulky, které obsahují vokativ obracející se na jednu určitou osobu nebo skupinu osob.⁶⁶

Konkrétněji je u mediálních teoretiků rozebráno užívání zkratk a číslic. Zkratky jsou v titulcích obsaženy pouze pokud je podle uvážení redaktora zná většina potenciálních čtenářů, a to jak těch, kteří čtou pravidelně danou rubriku, tak těch, kteří se o téma zajímají pouze nárazově. Jeden titulek by neměl obsahovat více než jednu zkratku, a pokud je nutné jich použít více, měly by být co nejdál od sebe. Číslice se vyskytují bez omezení na jakémkoliv místě titulku včetně úplného začátku.⁶⁷ Carlos Salas nicméně dokazuje, že je pro lidské oko obtížné vnímat už jednu číslovku v titulku, dvě a více výrazně snižují jeho atraktivitu.⁶⁸

Podle Álexe Grijelma jsou kromě publicistických titulků v rubrice *Opinión*, kde autor nemusí respektovat téměř žádná pravidla, nejkreativnější zpravodajské titulky reportáží. Zatímco zprávy bezprostředně informují o uplynulých událostech, reportáže nejsou nutně aktuální a redaktor si může dovolit více fantazie a určitou míru subjektivity, v titulcích se tak často objevují prostředky ozvláštnění a řečnické figury jako například paradox, dvojsmysl (musí fungovat na textové i informační rovině), protiklad, metafora,

⁶⁴ GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 1997, s. 479.

⁶⁵ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 75–76.

⁶⁶ GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 1997, s. 485.

⁶⁷ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 77.

⁶⁸ SALAS, Carlos. *Manual para escribir como un periodista*. Barcelona: Àltera, 2005, s. 40.

metonymie, personifikace, hra se slovy a se zvuky, hyperbola (častější v bulvárním tisku a ve sportovní rubrice), eufemismus nebo parafráze.⁶⁹ Pro jiné zpravodajské žánry platí, že pokud text informuje o události, se kterou se čtenář setkává poprvé, titulek by měl obsahovat finitní tvar slovesa, plnit čistě informativní funkci bez doplňující interpretace a vyvarovat se ozvláštňujících prostředků. U článků informujících o nových okolnostech již známé události titulek může plnit také interpretační funkci a zařazovat fakta do širšího kontextu, ale měl by se vyvarovat subjektivních soudů. Ve zpravodajství je obsaženo více tvrdých dat než v publistice.

Použitá slovní zásoba prochází před publikací textu důslednou kontrolou. Editor daného média (tištěného i digitálního) se důsledně ujistí, že se v okolních člancích neopakují stejná slova nebo slova se stejným kořenem.⁷⁰

Obdobně jako v morfosyntaktické se i v lexikální rovině podle Ángela Cervery Rodrígueza vyskytují chybné a neadekvátní výrazy jako abstraktní a zobecňující slova, technicismy, neologismy, adaptace cizích slov, barbarismy, zkratky a akronyma, nová slova vzniklá derivativními slovotvornými procesy nebo kompozicí.⁷¹ Tato slova kvůli nedostatečné nebo nesprávné ukotvenosti v jazyce způsobují nepřesné či nesrozumitelné formulace.

3.8 Charakteristická interpunkce novinových titulků

Interpunkční znaménka se v titulcích vyskytují běžně, podle manuálu pro redaktory deníku *El País* se až na několik omezení používat mohou v rámci pravopisných pravidel. Oddělení dvou nebo více částí výpovědi interpunkčním znaménkem však způsobuje znatelnou hranici a komplikovanější formulaci informace, které titulku ubírají na atraktivitě. Na konci titulků se nikdy nepíše tečka. Dvojtečka se používá pouze v rozhovorech, kdy následuje za jménem dotazovaného, jehož výrokem v uvozovkách titulek pokračuje. Výrok shrnuje hlavní myšlenku rozhovoru nebo alespoň jeho větší části. Závorky se používají pouze pokud je v nich uveden výsledek sportovního zápasu nebo pokud upřesňují polohu úplně neznámého místa.⁷² Posledním interpunkčním znaménkem, o kterém je v mediálních teoriích zmínka, je otazník. Atraktivní jsou titulky, které

⁶⁹ GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 1997, s. 467–472.

⁷⁰ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 77.

⁷¹ CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 272–273.

⁷² *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 76–77.

vyvolávají ve čtenáři otázky, ale otázky přímo v titulku působí dojmem nejistoty autora. Mělo by být na čtenáři, jaké otázky si po přečtení textu položí.

4 Charakteristika deníku *El País* a manuálu *Libro de estilo. El País*

El País je španělsky psaný deník s největším počtem čtenářů po celém světě. Kromě španělštiny některé jeho přílohy vycházejí v dalších jazycích, oficiálních jazycích jednotlivých autonomních oblastí (galicijština, katalánština, baskičtina). Digitální verze deníků je dostupná v pěti verzích podle jazyku a regionu – *Edición España* a *Edición América*, kde je obsah publikován španělsky, liší se tím, že je důraz kladen na zprávy z dané geografické oblasti; *Edição Brasil* psaná v portugalštině a určená pro brazilské čtenáře; *Edició Catalunya* psaná v katalánštině s obsahem zaměřeným na dění v Katalánsku a *EL PAÍS in English*, která přibližuje novinky ze španělsky mluvícího světa mluvčím angličtiny.

Tištěná verze deníku vychází od 4. května 1976, kdy ve Španělsku probíhala transformace od diktatury k demokracii, s cílem navázat na tradici liberální žurnalistiky. V té době bylo na poměrně chaotickém trhu s informacemi několik periodik, jejichž výsadní postavení se jevílo jako neohrožitelné. *El País* měl značně nejistou budoucnost, na počátku obsah zpracovávalo 57 spíše nezkušených redaktorů a 4 zahraniční zpravodajové, funkci šéfredaktora vykonával Juan Luis Cebrián, nyní novinář, spisovatel a akademik *RAE*. Stejný název měly noviny, které ve Španělsku vycházely v letech 1887–1921, a které zakladatelům pravděpodobně posloužily jako inspirace.⁷³

Juan Cruz Ruiz, který spolupracoval s *El País* od úplného začátku, vydal k výročí dvou dekad od založení deníku vzpomínkovou publikaci, ve které popsal, jaký inovativní prvek noviny odlišoval od ostatních a přispíval k demokracii:

*El „Libro de estilo“, que se hacía en paralelo a todo esto, era aún un germen de lo que se convertiría con el tiempo, gracias a la contribución decisiva de un joven periodista, Álex Grijelmo; pero ya significaba una verdadera revolución en el periodismo español. El „Libro de estilo“, por otra parte, supuso un sistema de relación muy eficaz con los lectores, que supieron pronto cuáles eran los objetivos del periódico, los límites de su trabajo profesional y conocieron de cerca, porque estaba escrito, que „El País“ se proponía hacer un diario cuyos verdaderos dueños fueran los lectores.*⁷⁴

⁷³ CRUZ RUIZ, Juan. *Una memoria de “El País”. 20 años de vida en una redacción*. Barcelona: Plaza & Janes Editores, S. A., 1996, s. 16–23.

⁷⁴ Tamtéž, s. 29.

Příručka má tedy stejně dlouhou tradici jako samotné periodikum a od první verze uvádí (kromě jiného) formální i obsahové náležitosti titulků. Každé zhruba čtyři roky (ve 21. století jsou intervaly větší) prochází její obsah aktualizací. Nejaktuálnější verze manuálu je z roku 2014 a jako první má speciální části, které se věnují publikování na internetu a multimediálnímu obsahu. Adaptuje se také na různé způsoby distribuce informací, poskytuje doporučení ohledně produktů žurnalistiky nejen na webové stránce, ale také na sociálních sítích a v mobilních aplikacích. Navíc reflektuje lexikální posuny a změny pravidel pravopisu, kterými jazyk od posledního vydání příručky prošel. Týkají se obyvatelských jmen, toponym, zkratk, vědeckých termínů, termínů z výpočetní techniky a změn v pravidlech pro psaní přízvuku nebo psaní velkých a malých písmen.⁷⁵ Do popředí se dostávají rovněž nové etické zásady, které digitální doba přinesla, spojené s vyhledáváním, zpracováním i publikací informace, a nové nároky, které vyplývají z obrovského potenciálu i nástrah možnosti okamžitého informování. Autoři manuálu také sjednocují pravidla pro práci s multimediálním obsahem, stejně jako pravidla pro interaktivní komunikaci se čtenářem.

Kniha je rozdělena na tři hlavní části, příručku (*manual*), slovník (*diccionario*) a přílohy (*apéndices*). Po předmluvách následuje obsáhlá příručka, která se věnuje obsahu článků a profesi novináře. Zahrnuje kapitoly etické zásady, žánry v žurnalistice, fotografie, videa, grafika, multimediální prvky, titulky, typografie, užívání podpisové značky, oslovení, jména, zkratky, čísla, ortografie, gramatická pravidla a nejčastější chyby. Slovník nabízí výkladovou část o důležitých slovech, zkratkách a akronymech, které se běžně ve zpravodajství a publicistice vyskytují, a je nutné je znát, nebo se užívají nesprávně. Poslední část přílohy obsahuje tabulky s jednotkami hmotnosti a míry a soupis korektorských značek.

Všichni členové redakce deníku jsou povinni znát a respektovat normy uvedené v manuálu. Nejedná se o gramatiku nebo slovník pro širokou veřejnost, ale o vnitřní kodex redakce. Jeho autoři se pokoušejí sjednotit styl a výrazové prostředky jednotlivých redaktorů, aby měly noviny vlastní osobitost snadno identifikovatelnou pro čtenáře.⁷⁶ Jejich snahou však není diktovat, jak mají novináři psát, ale spíše poskytnout sadu doporučení a usměrnit styl tak, aby deník jako celek měl společný výraz.

⁷⁵ *El País. Libro de estilo*. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L., 2014, s. 21.

⁷⁶ Tamtéž, s. 19.

5 Metoda analýzy jazykového materiálu

V následující studii budeme analyzovat výběrový materiálový korpus, autentickou součást mediálního diskurzu, s cílem všestranně jazykově charakterizovat novinové titulky a jejich zvláštnosti. Výzkum provedeme na základě možných klasifikací titulků a rysů uvedených v teoretické části. Vysledujeme typické jazykové prostředky a tendence v obecné, morfosyntaktické, lexikální a interpunkční rovině.

Korpus použitý pro práci je jednojazyčný a vlastnoručně sestavený. Obsahuje 500 novinových titulků z digitální verze deníku *El País* publikovaných v říjnu 2018 pro region Španělsko. Zdrojový korpus se skládá z deseti subkorpusů, z nichž každý tvoří 50 titulků. Deset subkorpusů odpovídá hlavním rubrikám na portálu *elpais.com*, tj. *Internacional*, *Opinión*, *España*, *Sociedad*, *Economía*, *Ciencia*, *Tecnología*, *Cultura*, *Gente* a *Deportes*. Subkorpusy obsahuje příloha této práce.

Zároveň s komplexní analýzou novinových titulků v celém korpusu postihneme a popíšeme rozdíly mezi jednotlivými rubrikami. Termínem rubrika chápeme společné záhlaví, pod kterým jsou pravidelně umístovány materiály spojené stejným tématem (např. domácí nebo zahraniční zprávy) či stejným zaměřením (např. sport, kultura nebo ekonomika).⁷⁷ Cílem bude zjistit, jestli společné téma a zaměření ovlivňují výběr jazykových prostředků v opozici k ostatním rubrikám. Někteří mediální teoretici, například Carlos Salas, poněkud vágně naznačují, že by právě rubrika mohla jazykové prostředky ovlivňovat. Sportovní články podle Salase nabízejí více prostoru pro fantazii než zprávy z politiky nebo ze společnosti, které by měly být vážnější, ekonomické zprávy vedle toho uvádějí zejména tvrdá data a bývají nudnější než zprávy z jiných rubrik.⁷⁸ Na rozdílnou povahu jednotlivých rubrik upozorňuje také Pavlík. Povaha se proměnila v dnešní informační společnosti, která stojí na digitálním zpracovávání, uchovávání a přenosu informací. Díky nárůstu zdrojů a komunikačních toků je mezinárodní zpravodajství na vysoké úrovni a čtenáři této rubriky získávají detailní informace o jakékoliv události na světě v reálném čase, což přímo ovlivňuje výběr slovesného času v textech. Bezprostřednost internetu využívá také ekonomická rubrika, v digitální verzi jsou kromě textů a analýz publikovány aktuální pohyby akcií na burze a interaktivní nástroje pro výpočet hypoték či formuláře daňového přiznání nebo zhodnocení peněz, které jsou v tisku, rádiu nebo televizi nemyslitelné. S tím se pojí specifické lexikum této rubriky,

⁷⁷ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 164.

⁷⁸ SALAS, Carlos. *Manual para escribir como un periodista*. Barcelona: Àltera, 2005, s. 44.

podobný rys vykazuje technologická rubrika, která se etablovala v posledních letech a jejíž obliba výrazně vzrostla.⁷⁹

V našem jazykovém materiálu je specifický subkorporus rubriky *Opinión*, titulky spadají pod publicistiku a nikoliv pod zpravodajství, jako většina ostatních rubrik. Naší hypotézou je, že titulky v této rubrice se budou odlišovat od ostatních stejnými rysy, jako se odlišuje publicistika od zpravodajství. Autoři textů rubriky *Opinión* jsou zpravidla výrazné osobnosti vědy, kultury a politiky. Ve španělském tisku mají jejich postřehy velký význam a dlouhou tradici.⁸⁰

⁷⁹ PAVLIK, John. *El periodismo y los nuevos medios de comunicación*. Přel. FONTRODONA, Óscar. Barcelona: Paidós, 2005, s. 70.

⁸⁰ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012, s. 113–123.

6 Analýza obecných rysů novinových titulků

6.1 Počet slov

Vypočítali jsme celkový a průměrný počet slov v titulcích v našich korpusech. Data shrnuje následující tabulka.

Celý korpus / Subkorpus	Celkový počet slov	Průměrný počet slov
Celý korpus	5018	10,036
Internacional	574	11,48
Opini3n	174	3,48
Espa1a	626	12,52
Sociedad	617	12,34
Economía	609	12,18
Ciencia	458	9,16
Tecnología	530	10,60
Cultura	435	8,70
Gente	540	10,80
Deportes	455	9,10

Tabulka 1 – Počet slov v novinových titulcích

Z tabulky vyplývá, že novinový titulek obsahuje průměrně 10,036 slov. Průměrné počty slov titulků ze subkorpusů *Ciencia*, *Tecnología*, *Gente* a *Deportes* se pohybují v rozmezí 9,036–11,036 slov, tedy nejbliže průměrnému počtu celého korpusu. Nadprůměrně dlouhé jsou titulky v subkorpusech *Internacional*, *Espa1a*, *Sociedad* a *Economía*, které podávají kvůli snaze o maximální možnou míru objektivitu více informací. Častěji než v jiných rubrikách se jedná o souvětí s komplikovanou syntaktickou strukturou, jak dokládají nejdelší titulky z rubrik *Internacional* (18 slov) a *Espa1a* (18 slov), nebo o věty s polopredikační klauzulí, která obsahuje kondenzované informace, jako v případě nejdelších titulků z rubrik *Economía* (20 slov) a *Sociedad* (19 slov), kde ani není přítomné sloveso ve finitním tvaru:

La Haya falla a favor de Chile y rechaza que deba negociar la salida al mar con Bolivia (El País, 2018-10-01)

El Gobierno responde a Bruselas que hará un ajuste mayor que en los cuatro últimos años de Rajoy (El País, 2018-10-20)

Una asociación de jueces pide la dimisión del presidente de lo contencioso del Supremo por el caso de las hipotecas (El País, 2018-10-22)

De un cursillo 'on line' a más de un año de preparación para ser juez de Violencia de Género (El País, 2018-10-11)

Podprůměrně krátké jsou naopak titulky v rubrikách *Opinión* a *Cultura*, přičemž subkorpus *Opinión* vyčnívá průměrným počtem pouhých 3,48 slov v jednom titulku. Titulky jsou často expresivní a nicneříkající, naznačují spíše téma než obsah textu a jsou výrazně subjektivní, protože se jedná o publicistickou tvorbu. V našem subkorpusu této rubriky se vyskytuje pět titulků tvořených pouze jedním slovem, jedná se například o:

Creatividad (El País, 2018-10-01)

Materna (El País, 2018-10-01)

Titulky tedy nemají příliš velkou informační hodnotu. Nejdelší titulek rubriky *Opinión* tvoří 9 slov, nedosahuje tedy ani průměrného počtu slov titulků z celého korpusu a převažují v něm slova s gramatickým významem:

La espada, la balanza y las cartas del Tarot (El País, 2018-10-20).

Také v subkorpusu *Cultura* převládají kratší titulky a vyskytuje se v něm dokonce jeden jednoslovný:

Áviles (El País, 2018-10-19).

6.2 Klasifikace novinových titulků podle jejich vztahu s textem zprávy

Analýzovali jsme novinové titulky podle kritérií, které definoval Emilio Llorach Alarcos, tj. podle míry neutrality, počtu obsažených informací, konkrétnosti a vynechání nebo elize. Klasifikace je popsána v teoretické části této práce v kapitole 3.2. Data shrnují následující tabulky.

6.2.1 Podle míry neutrality

Celý korpus / Subkorpus	Počet objektivních titulků	Procentuální zastoupení objektivních titulků	Počet subjektivních titulků	Procentuální zastoupení subjektivních titulků
Celý korpus	342	68,4 %	158	31,6 %
Internacional	42	84 %	8	16 %
Opinión	9	18 %	41	82 %
España	43	86 %	7	14 %
Sociedad	34	68 %	16	32 %
Economía	37	74 %	13	26 %
Ciencia	26	52 %	24	48 %
Tecnología	34	68 %	16	32 %
Cultura	33	66 %	17	34 %
Gente	42	84 %	8	16 %
Deportes	42	84 %	8	16 %

Tabulka 2 – Klasifikace novinových titulků podle míry neutrality

Ve zkoumaných korpusech převládají objektivní titulky, kterých je 68,4 %. Ty shrnují obsah zprávy, na rozdíl od titulků subjektivních, snažících se přitáhnout pozornost čtenáře a zastoupených 31,6 %. Jako objektivní jsme hodnotili afirmativní titulky s čistě informativním charakterem, jako subjektivní ty, které obsahují některý z rysů subjektivity v žurnalistice (nízký počet slov s nulovou informační hodnotou, otázku, pravděpodobnostní výraz, názor, hodnocení, oslovení atd.). Nadprůměrný počet objektivních titulků je v čistě zpravodajských rubrikách *Internacional* a *España*, které uvádějí fakta a tvrdá data, nejčastěji mají charakter prostého oznámení:

La retirada de carnés de conducir se reduce a la mitad desde 2010 (El País, 2018-10-20)

Překvapivě velké zastoupení objektivních titulků je rovněž v rubrikách *Deportes* a *Gente*, druhá jmenovaná by mohla jednoduše sklouzávat k bulvárnímu tisku, ale redaktoři se drží faktů a neusilují o zkreslení reality a vyvolávání senzace:

Alex Lequio reaparece en público por primera vez desde su enfermedad (El País, 2018-10-18)

Subjektivní titulky výrazně převládají v rubrice *Opinión*, což souvisí s jejím publicistickým charakterem a odlišností od zbytku periodika.

Eutanasia, por favor (El País, 2018-10-21)

Výrazně vyšší počet subjektivních titulků než v jiných rubrikách se objevuje v rubrice *Ciencia*, titulky se snaží přitáhnout pozornost čtenáře vyvoláním otázky, která bude zodpovězena v článku, případně přímou otázkou:

¿Cuán antigua es la vida en la Tierra? (El País, 2018-10-19)

6.2.2 Podle počtu obsažených informací

Celý korpus / Subkorpus	Počet zevrubných titulků	Procentuální zastoupení zevrubných titulků	Počet koncentrovaných titulků	Procentuální zastoupení koncentrovaných titulků
Celý korpus	342	68,4 %	158	31,6 %
Internacional	41	82 %	9	18 %
Opinión	9	18 %	41	82 %
España	49	98 %	1	2 %
Sociedad	47	94 %	3	6 %
Economía	40	80 %	10	20 %
Ciencia	24	48 %	26	52 %
Tecnología	37	74 %	13	26 %
Cultura	28	56 %	22	44 %
Gente	34	68 %	16	32 %

Deportes	33	66 %	17	34 %
----------	----	------	----	------

Tabulka 3 – Klasifikace novinových titulků podle počtu obsažených informací

Ve zkoumaných korpusech převažují se 68,4 % zevrubné titulky, které obsahují velké množství informací, nad koncentrovanými titulky, které obsahují malé nebo žádné množství informací a jsou zastoupeny 31,6 %. Za zevrubné se považují titulky, které odpovídají na více než jednu ze šesti základních otázek žurnalistického produktu (co se stalo, komu, kdy, kde, jak, proč), koncentrované odpovídají na jednu nebo na žádnou. Kromě titulků rubrik *Internacional* a *España*, které podle závěrů z předchozí, související analýzy častěji než titulky z jiných rubrik shrnují obsah zprávy, nabízejí čtenáři velké množství informací také titulky z rubrik *Economía* a *Sociedad*:

California obliga por ley a que haya mujeres en los consejos de las compañías cotizadas (El País, 2018-10-01)

Las valoraciones de riesgo de las víctimas de violencia de género funcionan a medio gas (El País, 2018-10-01)

Vyšší počet koncentrovaných titulků je v rubrikách *Opinión* a *Ciencia*, na rozdíl od ostatních se spíše než na obsah konkrétního článku a informování o něm zaměřují na téma zprávy nebo jeho nástin:

Conflicto diferido (El País, 2018-10-01)

El efecto Doppler (El País, 2018-10-19)

6.2.3 Podle konkrétnosti

Celý korpus / Subkorpus	Počet explicitních titulků	Procentuální zastoupení explicitních titulků	Počet implicitních titulků	Procentuální zastoupení implicitních titulků
Celý korpus	434	86,8 %	66	13,2 %
Internacional	44	88 %	6	12 %
Opinión	16	34 %	34	68 %
España	49	98 %	1	2 %
Sociedad	48	96 %	2	4 %

Economía	47	94 %	3	6 %
Ciencia	45	90 %	5	10 %
Tecnología	47	94 %	3	6 %
Cultura	45	90 %	5	10 %
Gente	48	96 %	2	4 %
Deportes	45	90 %	5	10 %

Tabulka 4 – Klasifikace novinových titulků podle konkrétnosti

Z hlediska konkrétnosti s 86,8 % výrazně převládají explicitní titulky, které vystihují podstatu zprávy. Tento závěr potvrzuje profilaci deníku *El País* jako seriózního média. Implicitních titulků, které podstatu nevystihují, je 13,2 %. V polovině rubrik navíc explicitní titulky převládají ještě výrazněji než v celém korpusu, jedná se například o subkorpusy *Tecnología* a *Gente*:

La era de las contraseñas se encamina a su fin (El País, 2018-10-18)

El millonario Paul Allen no tiene quien le herede (El País, 2018-10-19)

S 68 % implicitních titulků se opět odlišuje rubrika *Opinión*, jelikož autoři článků v titulcích sledují jiné cíle než novináři přispívající do ostatních rubrik a nepokoušejí se v první řadě vystihnout podstatu zprávy:

Materna (El País, 2018-10-01)

Emilio Alarcos Llorach, autor této terminologie pokoušející se o klasifikaci titulků, uvádí, že problém dělení spočívá v tom, že hranice mezi explicitními a implicitními titulky může kolísat podle toho, jak je čtenář předem obeznámen s kontextem informace, kterou článek předává.⁸¹ Kritérium toho, jak titulek vystihuje zprávu a orientuje čtenáře, je při analýze jazykového materiálu poněkud vágní a subjektivní. V naší analýze jsme se drželi dalšího rysu, který Alarcos Llorach u těchto typů titulků komentuje. V explicitních titulcích upozorňuje na přítomnost činitele zastoupeného například substantivem, zatímco v implicitních titulcích je činitel zpravidla elidován (jedná se například o impersonální konstrukce).

⁸¹ LLORACH ALARCOS, Emilio. Lenguaje de los titulares. In *Lenguaje en periodismo escrito*. Madrid: Fundación Juan March, 1977. [online]. [cit. 2019-07-21], s. 138–139.

6.2.4 Podle vynechání nebo elize

Celý korpus / Subkorpus	Počet titulků bez elize	Procentuální zastoupení titulků bez elize	Počet titulků s elizí	Procentuální zastoupení titulků s elizí
Celý korpus	400	80 %	100	20 %
Internacional	42	84 %	8	16 %
Opinión	47	94 %	3	6 %
España	44	88 %	6	12 %
Sociedad	40	80 %	10	20 %
Economía	39	78 %	11	22 %
Ciencia	43	86 %	7	14 %
Tecnología	39	78 %	11	22 %
Cultura	36	72 %	14	28 %
Gente	39	78 %	11	22 %
Deportes	31	62 %	19	38 %

Tabulka 5 – Klasifikace novinových titulků podle vynechání nebo elize

Klasifikace podle vynechání nebo elize, která sleduje titulky ze syntaktického hlediska, zohledňuje strukturu sdělení a její případnou narušenost. V našem korpusu je 80 % titulků bez elize, ve kterých není vynechána žádná část sdělení, a 20 % titulků, které obsahují elizi predikátu nebo mění logické uspořádání sdělení. Nejčastějším grafickým prvkem, který stojí místo vynechané části, je interpunkční znaménko (tečka, dvojtečka nebo čárka nahrazující elidovaný člen, zejména predikát). U delších titulků je větší pravděpodobnost, že dojde k elizi nebo ke změně logického uspořádání. Kromě titulků v subkorpusu *Opinión*, které mají průměrnou délku pouze 3,48 slova, je nadprůměrný počet titulků bez elize v rubrikách *España* a *Ciencia*. Autoři v těchto rubrikách se nesnaží titulky tolik ozvlášťňovat a zatraktivňovat vynecháváním predikátu nebo interpunkčními znaménky, titulky mají častěji charakter běžné věty nebo souvětí:

Casado echa el resto y pasará toda la campaña electoral en Andalucía (El País, 2018-10-20)

Así ha pasado la inteligencia artificial de diagnosticar el cáncer a tratarlo (El País, 2018-10-18)

Opakem jsou titulky v rubrikách *Cultura* a *Deportes*, které jsou ve srovnání se zbytkem korpusu ve větším počtu případů s elizí. Ovlivňují to například rozhovory, jejichž titulky obsahují jméno dotazovaného a jeho výrok a články s poetickým titulkem s nominálními konstrukcemi oddělenými čárkou:

El infierno de la guerra, el dolor de volver a casa (El País, 2018-10-19)

Reinhold Messner: “El alpinismo de hoy es cada vez más turismo” (El País, 2018-10-20)

6.3 Klasifikace novinových titulků podle toho, kolik informací předávají

Analyzovali jsme korpusy titulků podle toho, kolik informací o obsahu článku předávají (klasifikace je komentována v kapitole 3.2 této práce). Více než polovina titulků, 50,8 %, jsou informativní titulky dynamické, které popíší, co se stalo, kdo byl činitelem a jaké byly okolnosti. Druhou nejzastoupenější skupinou jsou s 19 % titulky tematické, které pouze seznámí čtenáře s tématem zprávy. Za nimi následují apelativní titulky, kterých je 16,4 %. Tyto titulky se snaží přitáhnout pozornost k článku a k události, informace o ní čtenář najde až v textu. Čtvrtý nejčastější je s 8,2 % výskyt expresivních titulků, které nezahrnují žádná fakta, obsahují pouze samotná slova a interpunkční znaménka. Nejméně zastoupené jsou informativní titulky statické, je jich 5,6 %. Nejmenší rozdíly mezi subkorpusy a nejmenší procentuální rozpětí jsme zjistili u tematických titulků a informativních titulků dynamických, tyto typy titulků jsou v rámci různých rubrik zastoupeny podobnějším počtem než titulky ostatních typů.

Celý korpus / Subkorpus	Celý korpus	Internacional	Opinión
Počet expresivních titulků	41	1	17
Procentuální zastoupení expresivních titulků	8,2 %	2 %	34 %
Počet apelativních titulků	82	4	16
Procentuální zastoupení apelativních titulků	16,4 %	8 %	32 %
Počet tematických titulků	95	10	13

Procentuální zastoupení tematických titulků	19 %	20 %	26 %
Počet informativních titulků dynamických	254	32	1
Procentuální zastoupení informativních titulků dynamických	50,8 %	64 %	2 %
Počet informativních titulků statických	28	3	3
Procentuální zastoupení informativních titulků statických	5,6 %	6 %	6 %

Tabulka 6 – Klasifikace novinových titulků podle toho, kolik informací předávají

Celý korpus / Subkorpus	España	Sociedad	Economía
Počet expresivních titulků	0	0	0
Procentuální zastoupení expresivních titulků	0 %	0 %	0 %
Počet apelativních titulků	3	7	12
Procentuální zastoupení apelativních titulků	6 %	14 %	24 %
Počet tematických titulků	5	5	7
Procentuální zastoupení tematických titulků	10 %	10 %	14 %
Počet informativních titulků dynamických	39	33	30
Procentuální zastoupení informativních titulků dynamických	78 %	66 %	60 %
Počet informativních titulků statických	3	5	1
Procentuální zastoupení informativních titulků statických	6 %	10 %	2 %

Tabulka 7 – Klasifikace novinových titulků podle toho, kolik informací předávají

Celý korpus / Subkorpus	Ciencia	Tecnología	Cultura
Počet expresivních titulků	3	2	11
Procentuální zastoupení expresivních titulků	6 %	4 %	22 %
Počet apelativních titulků	16	6	6
Procentuální zastoupení apelativních titulků	32 %	12 %	12 %
Počet tematických titulků	15	9	15
Procentuální zastoupení tematických titulků	30 %	18 %	30 %
Počet informativních titulků dynamických	15	27	17
Procentuální zastoupení informativních titulků dynamických	30 %	54 %	34 %
Počet informativních titulků statických	1	6	1
Procentuální zastoupení informativních titulků statických	2 %	12 %	2 %

Tabulka 8 – Klasifikace novinových titulků podle toho, kolik informací předávají

Celý korpus / Subkorpus	Gente	Deportes
Počet expresivních titulků	4	3
Procentuální zastoupení expresivních titulků	8 %	6 %
Počet apelativních titulků	7	5
Procentuální zastoupení apelativních titulků	14 %	10 %
Počet tematických titulků	6	10
Procentuální zastoupení tematických titulků	12 %	20 %
Počet informativních titulků dynamických	31	29

Procentuální zastoupení informativních titulků dynamických	62 %	58 %
Počet informativních titulků statických	2	3
Procentuální zastoupení informativních titulků statických	4 %	6 %

Tabulka 9 – Klasifikace novinových titulků podle toho, kolik informací předávají

Kritéria pro analýzu titulků na základě toho, kolik informací předávají, vycházela z definic výše zmíněných typů. Jako expresivní jsme hodnotili titulky, které obsahují samotná slova a případně interpunkční znaménka, ze kterých není patrné téma ani obsah zprávy. Jako apelativní titulky, které uvádějí téma článku a podávají ho subjektivním způsobem (rysy subjektivity v žurnalistice jsou popsány v kapitole 6.2.1 této práce) a jako tematické ty, které ho uvádějí bez subjektivního nebo bulvárního zabarvení. Nejčastěji se jedná o substantivum, které je případně rozvinuté adjektivem či jiným slovním druhem. Informativní titulky referují o událostech, jako dynamické jsme klasifikovali ty, které obsahují finitní tvar slovesa, a jako statické informující o výsledku nebo důsledku události ty se slovesem elidovaným nebo v nefinitním tvaru.

V celém korpusu s 50,8 % převládají informativní titulky dynamické. Nejmenší zastoupení mají v rubrikách *Opinión*, *Ciencia* a *Cultura*, největší v rubrikách *España* (78 %), *Sociedad* (66 %) a *Internacional* (64 %). Titulky těchto rubrik a především rubriky *España*, kde dominují, se orientují na událost podrobněji vylíčenou v článku, o které předávají čtenáři základní informace. Rubriky se podle tohoto kritéria nejvíce blíží čistému zpravodajství založenému na faktech a objektivním popisu situace.

Ve zmíněných subkorpusech obsahujících velký počet informativních titulků dynamických je naopak málo tematických titulků, s 19 % druhého nejobvyklejšího typu. Nadprůměrné zastoupení mají v rubrikách *Opinión* (26 %), *Ciencia* (30 %) a *Cultura* (30 %). Titulky těchto rubrik častěji než ostatní seznamují čtenáře pouze s tématem článku, blíží se tedy původní podobně titulků a při informování nejsou tolik konkrétní.

Třetí nejčastější jsou s 16,4 % apelativní titulky, které informace nepředávají přímo, odkazují na text a snaží se k němu přitáhnout pozornost čtenáře. Jako v předchozím případě jsou nejméně obvyklé ve zpravodajských článcích (subkorpusy *España*, *Internacional*), největší zastoupení mají v rubrikách *Opinión* (32 %) a *Ciencia* (32 %).

Autoři docilují přitažení pozornosti čtenáře subjektivními postupy jako oslovení, užití zdvořilostní částice, řečnickou otázkou nebo výrokem v 1. osobě plurálu:

Te falta empatía (El País, 2018-10-20)

Eutanasia, por favor (El País, 2018-10-21)

¿La igualdad genera más diferencias entre mujeres y hombres? (El País, 2018-10-18)

Nosotros, los robots (El País, 2018-10-25)

Další v pořadí jsou s 8,2 % expresivní titulky, které se v některých rubrikách nevyskytují vůbec nebo pouze ojediněle (*Internacional, España, Sociedad, Economía*). Nejpočetněji jsou zastoupeny v subkorpusech *Opinión* (34 %) a *Cultura* (22 %). Jedná se o subkorpuse s nejnižším průměrným počtem slov, což s výsledkem této analýzy souvisí, jelikož expresivní titulky obsahují samotná slova a interpunkční znaménka. Mají nulovou informační hodnotu, nezahrnují žádná fakta, což z nich činí charakteristický rys publicistických textů.

Nejméně zastoupené jsou s 5,6 % informativní titulky statické, které informují o výsledku události, k čemuž využívají nefinitní tvar slovesa, případně sloveso elidují. Nejvíce jich je v rubrikách *Tecnología* (12 %) a *Sociedad* (10 %). Pro referování o výsledku události se v titulcích vyskytuje participium, které se užívá také v titulcích informujících o inovacích, v návodech je častá konstrukce „cómo + infinitiv“:

Detenido en Madrid el Pederasta de Astillero, el mayor abusador de niñas de España (El País, 2018-10-19)

Creado un cable USB capaz de infectar los equipos con programas maliciosos (El País, 2018-10-16)

Cómo reducir el cansancio de la vista tras muchas horas delante de una pantalla (El País, 2018-10-10)

7 Analýza morfosyntaktických rysů novinových titulků

7.1 Slovesa

7.1.1 Titulky dynamické a statické

Analýzovali jsme titulky podle přítomnosti nebo absence slovesa ve finitním tvaru. Titulky, které sloveso ve finitním tvaru obsahují, se nazývají dynamické, ostatní se označují jako statické. Data shrnuje následující tabulka.

Celý korpus / Subkorpus	Počet dynamických titulků	Procentuální zastoupení dynamických titulků	Počet statických titulků	Procentuální zastoupení statických titulků
Celý korpus	328	65,6 %	172	34,4 %
Internacional	39	78 %	11	22 %
Opinión	2	4 %	48	96 %
España	43	86 %	7	14 %
Sociedad	39	78 %	11	22 %
Economía	41	82 %	9	18 %
Ciencia	35	70 %	15	30 %
Tecnología	36	72 %	14	28 %
Cultura	23	46 %	27	54 %
Gente	37	74 %	13	26 %
Deportes	33	66 %	17	34 %

Tabulka 10 – Titulky dynamické a statické

V celém korpusu převažují dynamické titulky se 65,6 %. Ty skrz sloveso ve finitním tvaru vyjadřují změnu, pohyb, příběh nebo děj, orientují se na událost samotnou a její okolnosti. Jsou charakteristické pro zpravodajství, jsou účinnější a konkrétnější, protože mají větší informační obsah. Největší zastoupení mají dynamické titulky v rubrikách *España*, *Economía*, *Internacional* a *Sociedad*, nejmenší v rubrikách *Opinión* a *Cultura*. V rubrice *Opinión* jsou pouze dva dynamické titulky.

S výsledkem předchozí analýzy souvisejí další statistické údaje týkající se statických a dynamických titulků. Nejvíce sloves ve finitním tvaru obsahují subkorporusy *España* (62) a *Economía* (55), tedy ty, které zároveň obsahují nejvíce dynamických titulků, nejméně naopak subkorporusy *Opinión* (2) a *Cultura* (30). Pokud vezmeme v úvahu titulky, které obsahují jakékoliv sloveso, ať už ve finitním nebo nefinitním tvaru, největší počet těchto titulků je v rubrikách *Sociedad* (47) a *Economía* (44), nejméně naopak v rubrikách *Opinión* (10) a *Cultura* (25).

7.1.2 Absence slovesa ve finitním tvaru

Ve 34,4 % případů titulky neobsahují sloveso ve finitním tvaru, jedná se tedy o statické titulky. Ve statických titulcích je tendence k nominalizaci sloves a užívání nefinitních tvarů slovesných, čímž novináři dokáží předat více informací na menším prostoru. Ze stylistického hlediska dochází ke kondenzaci, díky zmíněným prostředkům se zhustí obsah věty. Ke zkrácení vyjádření informace dochází také díky elizi slovesa v titulcích oznamujících výsledek události skrz participium ve funkci přídavného jména:

Una élite de EE UU criada en excesos, alcohol y machismo (El País, 2018-10-01)

Aprobados la 'tasa Google' y el impuesto a la compra de acciones (El País, 2018-10-20)

Liberado uno de los más peligrosos radicalizadores de jóvenes musulmanes británicos (El País, 2018-10-19)

Složité nominální skupiny se v titulcích vyskytují v různých podobách. Často drží pohromadě díky interpunkčnímu znaménku, které způsobuje předěl a graficky i logicky člení dvě části vyjádření. Jedná se například o dvojtečku, která odděluje výraz a jeho vysvětlení, událost a její výsledek nebo oznámení tématu a otázku:

El 108: de estigma a símbolo de la lucha por los derechos de los gays en Paraguay (El País, 2018-10-01)

Macrooperación contra la venta de atún rojo ilegal: 79 detenidos y 80.000 kilos intervenidos (El País, 2018-10-16)

Ropa de trabajo: ¿elección del trabajador o imposición del jefe? (El País, 2018-10-16)

Čárka je jako členicí prostředek titulků bez slovesa ve finitním tvaru použita v celé řadě výskytů, například:

La gota fría en la vertiente mediterránea, últimas noticias del temporal en directo (El País, 2018-10-20)

Juancho Hernangómez, a lo grande con un tapón decisivo ante los Warriors (El País, 2018-10-22)

V některých případech je část za čárkou ze syntaktického hlediska přístavek:

Macron, rey sin corona (El País, 2018-10-21)

Historias de Rino Barillari, el rey de los paparazis y de la 'dolce vita' (El País, 2018-10-16)

Kromě interpunkčních znamének drží nominální konstrukce pohromadě také předložky a spojovací výrazy:

La imposibilidad de la ruptura de la unidad de Europa (El País, 2018-10-18)

Homero y la teoría de la generación espontánea (El País, 2018-10-04)

Sin noticias del futuro de Amaia pero con otra actuación sorpresa (El País, 2018-10-15)

7.1.3 Nefinitní tvary slovesné

Analyzovali jsme četnost nefinitních tvarů slovesných v našem korpusu a počet infinitivů, gerundií a participií. U těchto tvarů se projevuje proces deaktualizace, nevyjádření kategorií osoby a čísla. Tím dochází také ke zbavení slovesa subjektu, proto do analýzy nebyla zařazena participia ve funkci přídavného jména, participa v pasivních konstrukcích a perifrastických vazbách, která morfosyntaktické kategorie osoby a čísla vyjadřují a se subjektem se shodují. Nefinitní tvary slovesné jsou součástí polopredikačních klauzulí. Data shrnuje následující tabulka.

Celý korpus / Subkorpus	Počet sloves v nefinitním tvaru	Počet infinitivů	Počet gerundií	Počet participií
Celý korpus	148	135	6	7
Internacional	16	14	0	2
Opinión	8	7	1	0
España	14	14	0	0
Sociedad	23	20	0	3

Economía	18	17	1	0
Ciencia	16	16	0	0
Tecnología	20	18	1	1
Cultura	6	4	2	0
Gente	14	14	0	0
Deportes	13	11	1	1

Tabulka 11 – Nefinitní tvary slovesné

V celém korpusu se vyskytuje 148 sloves v nefinitním tvaru, nejvíce jich je v rubrikách *Sociedad* (23) a *Tecnología* (20), nejméně v rubrikách *Cultura* (6) a *Opinión* (8). Dominují infinitivy se 135 případy výskytu, následují participia (7) a gerundia (6).

Infinitiv má v novinových titulcích různorodé funkce, objevuje se v polopredikačních klauzulích vyjadřujících například účel, čas a příčinu:

Manifestación multitudinaria en Londres para pedir un segundo referéndum del Brexit (El País, 2018-10-20)

Doce enfermos de hepatitis tras comer en un local La Tagliatella de Alicante (El País, 2018-10-17)

Sin entrar en la Gran Pirámide por no tener cita (El País, 2018-10-16)

Las lágrimas de Malú por tener que aplazar su gira (El País, 2018-10-16)

V posledním případě je kondenzace vyjádření ještě patrnější, za polopredikační klauzulí s infinitivem následuje perifrastická vazba s infinitivem. Ze syntaktického hlediska je infinitiv kromě polopredikačních klauzulí ve velké míře užíván v pozici větných členů, které běžně zastávají jiné slovní druhy a slovesné tvary. Vyskytuje se například v pozici subjektu nebo jmenné části verbonominálního predikátu:

Navegar más despacio para frenar el cambio climático (y salvar ballenas) (El País, 2018-10-15)

“Hacer física hoy es como bajar al río y voltear todas las piedras para ver qué aparece” (El País, 2018-10-14)

Participia a gerundia se užívají podstatně méně než infinitivy, participia zejména ve složených časech se slovesem *haber* a gerundia v neprototypických syntaktických pozicích, ač vyjadřují svůj typický význam trvání děje:

El 25% de los españoles ha respirado aire contaminado por ozono este año (El País, 2018-10-16)

Andalucía: 40 años esperando a Godot (El País, 2018-10-20)

Repensando la forma de moverse en las ciudades (El País, 2018-10-26)

7.1.4 Osoba, čas a modus sloves

Titulky mají nejčastěji charakter oznamovací věty se slovesem v indikativu, které je ve 3. osobě singuláru nebo plurálu a v přítomném čase. Ten se pro aktuálnost sdělení a snazší identifikaci čtenáře s událostí užívá i místo jiných slovesných časů. V několika titulcích se objevily výjimky a jiné než 3. osoby singuláru nebo plurálu. 1. osoba singuláru se užívá zejména, když je součástí titulku citát a mluvčí v přímé citaci hovoří sám o sobě. V případě uvedeném níže se však jedná o sdělení, jehož cílem není objektivní předání informace, ale snaha přimět čtenáře k přečtení článku i díky navázání kontaktu skrz zájmeno dativu ve druhé větě souvětí:

“Soy un robot mago y puedo leerte la mente” (El País, 2018-10-18)

V dalších případech netypických gramatických osob je snaha o přitažení pozornosti ještě patrnější, některé titulky mohou mít manipulativní charakter. Jedná se o titulky ve 2. osobě singuláru (oslovovaný je čtenář nebo veřejně známá osobnost) a plurálu nebo o titulky v 1. osobě plurálu (i s elidovaným slovesem), které se snaží zapůsobit na čtenáře tak, aby se se sdělením a následně s článkem ztotožnil:

Te falta empatía (El País, 2018-10-20)

Isiah, ¿te importa si me hago de los Lakers este año? (El País, 2018-10-14)

¿Adictos a Netflix? (El País, 2018-10-17)

Marchemos con ellos (El País, 2018-10-20)

Nosotros, los robots (El País, 2018-10-25)

Našli jsme případ, ve kterém je sloveso elidováno a stojí místo něj dvojtečka. Sloveso by bylo ve 3. osobě plurálu, ale subjekt a informace obsažená ve sdělení působí na čtenáře podobně jako 1. osoba plurálu, protože cítí přináležitost ke skupině, které se titulek týká:

Jak již bylo řečeno, většina sloves je v přítomném čase, který se používá i pro minulé a budoucí události, aby je čtenáři přiblížil a ten cítil danou událost ve své mentální přítomnosti. Nejvíce sloves v minulém čase je v rubrikách *Sociedad* (8) a *Ciencia* (8), nejvíce sloves v budoucím čase v rubrikách *Economía* (5) a *Tecnología* (4). Jedná se tedy pouze o 10–20% sloves v daných subkorpusech. Předminulý čas se v celém korpusu nevyskytuje ani jednou. Minulý čas jednoduchý se v titulcích používá zejména pro události, které jsou ve skutečnosti předminulé. Událost minulé je vyjádřena přítomným časem a událost předminulá minulým časem jednoduchým:

Arabia Saudí reconoce la muerte de Khashoggi y dice ahora que fue en una pelea en el consulado (El País, 2018-10-20)

Muere Wim Kok, el primer ministro holandés que dimitió por el genocidio de Srebrenica (El País, 2018-10-20)

Další užití minulých časů, a to i minulého času složeného a průběhového, je v citacích, kde by aktualizace přítomným časem nedávala smysl. Přímé citace se tímto rysem liší od titulků, které je neobsahují:

La juez del ‘caso máster’ carga contra la Rey Juan Carlos: “No ha ayudado en nada” (El País, 2018-10-19)

Condenado por asesinar a su mujer: “Mi esposa tenía algunas cosas buenas. Cocinaba muy bien” (El País, 2018-10-19)

Budoucí čas je ještě okrajovější záležitostí. Ve zpravodajských rubrikách se užívá v nepřímé řeči a v rubrikách, kde je jeho výskyt nejčastější (*Economía*, *Tecnología*) pro informaci o inovacích a ekonomických prognózách:

Trump anuncia que EE UU se retirará de un tratado nuclear clave con Rusia (El País, 2018-10-21)

El Gobierno responde a Bruselas que hará un ajuste mayor que en los cuatro últimos años de Rajoy (El País, 2018-10-20)

Zegona duplicará su participación en Euskaltel para ser el primer accionista (El País, 2018-10-19)

Facebook lanza Contexto, Whatsapp ofrecerá 'stikers' y Google eliminará las notificaciones de Nearby (El País, 2018-10-26)

Obdobně mezi slovesnými mody převažuje indikativ. Kondicionál a imperativ se v korpusu vyskytují pouze ojediněle, kondicionál má největší zastoupení v rubrice *Ciencia* (3) a imperativ v rubrikách *Cultura* (1) a *Deporte* (1). Subjunktivy se v novinových titulcích také příliš neobjevují, nejvíce jich je v rubrikách *Sociedad* (6) a *Ciencia* (4). Souvisí to s faktem, že žurnalistika ze své podstaty informuje o událostech, které se staly, jsou tedy reálné, a proto je pro toto informování vhodný indikativ. Subjunktiv plní v titulcích kromě ojedinělých případů stejné funkce jako v běžném jazyce. V posledním příkladu se jedná o subjunktiv imperfekta v ustáleném slovním spojení:

Torra pide a los CDR que "presionen" para hacer efectiva la república catalana (El País, 2018-10-01)

El Congreso pacta que la Filosofía vuelva a ser obligatoria tres años en los institutos (El País, 2018-10-18)

Facebook avisará a sus usuarios de que vigilen mensajes sospechosos tras su 'hackeo' (El País, 2018-10-14)

"Armstrong quería bajar a la Luna pasara lo que pasara" (El País, 2018-10-10)

Kondicionál je v novinových titulcích výjimečný, objevil se při referování o hypotetické situaci v budoucnosti a v citátu díky souslednosti časové. Výjimkou je rubrika *Ciencia*, kde se kondicionál užívá v otázkách pro navázání kontaktu se čtenářem a zvýšení atraktivity článku:

Urkullu valora que aprobar los presupuestos daría estabilidad a Sánchez (El País, 2018-10-19)

"Creíamos que Internet empoderaría a las jóvenes, pero no siempre es así" (El País, 2018-10-20)

¿Deberíamos extinguir a los mosquitos para evitar enfermedades en los seres humanos? (El País, 2018-10-22)

El enigma de la maleta. ¿A quién se la confiarías? (El País, 2018-10-24)

Imperativ a subjunktiv s funkcí imperativu se v celém korpusu nacházejí pouze dvakrát, jednou v rubrice *Cultura* a jednou v rubrice *Deporte*. Mediální teoretici se shodují

na tom, že tento modus odporuje pravidlům objektivní žurnalistiky a může manipulovat čtenáře. V námi nalezených případech jde o užití imperativu v přímých citacích, kde platí jiná pravidla a autoři titulků ho ve výroku ponechali kvůli zachování jeho autentičnosti:

“Hágase la ciega, sorda y muda. Es lo mejor” (El País, 2018-10-20)

Lopetegui: “Si esperabais ver un entrenador hundido no me miréis a mí” (El País, 2018-10-22)

7.1.5 „Snadná slovesa“

Analyzovali jsme titulky podle přítomnosti snadných sloves. V celém korpusu je celkem 102 snadných sloves z celkového počtu 588 sloves, jedná se tedy o 17,34 %. Výsledek analýzy odpovídá předpokladu, že „dynamická slovesa“ s velkým významovým nábojem nad snadnými výrazně převažují. Zastoupení snadných sloves v jednotlivých subkorpusech je následující: *Gente* (18), *Sociedad* (15), *Ciencia* (14), *Tecnología* (12), *Cultura* (11), *Deportes* (11), *Economía* (9), *España* (7), *Internacional* (3), *Opinión* (2). V rubrikách *Internacional*, *España* a také *Economía*, které obsahují velké množství sloves, je poměrně malé zastoupení snadných sloves. Autoři tedy mají tendenci používat spíše dynamická slovesa.

V korpusu převládají snadná slovesa *ser* (41), *tener* (17), *hacer* (15), *estar* (12) a dále ojediněle slovesa *ver*, *decir*, *haber*, *deber*, *poner*. Například sloveso *decir* novináři v titulcích nahrazují celou řadou částečných synonym v závislosti na kontextu (*anunciar*, *declarar*, *proclamar* atd.), ale zmíněné snadné sloveso se také v několika titulcích vyskytuje:

Arabia Saudí reconoce la muerte de Khashoggi y dice ahora que fue en una pelea en el consulado (El País, 2018-10-20)

Ostatní snadná slovesa se nejčastěji používají v ustálených slovních spojeních. Sloveso *ser* se navíc objevuje jako slovesná část verbonominálního predikátu a sloveso *tener* v perifrastické vazbě *tener que*:

El auge de la leche que no es leche (El País, 2018-10-09)

“Los médicos de familia tenemos que ser el 50% del sistema, y somos el 30%” (El País, 2018-10-19)

La Casa Blanca, molesta por un vídeo del rapero T.I. que hace referencia a Melania Trump (El País, 2018-10-17)

Messi se fractura el radio y estará tres semanas de baja (El País, 2018-10-21)

7.2 *Souvěti*

Analyzovali jsme zastoupení souvěti a titulků s více slovesy ve finitním tvaru.

Celý korpus / Subkorpus	Počet souvěti	Průměrný počet souvěti	Počet souřadných souvěti	Počet podřadných souvěti
Celý korpus	99	19,8 %	35	64
Internacional	7	14 %	7	0
Opinión	0	0 %	0	0
España	16	32 %	2	14
Sociedad	13	26 %	2	11
Economía	14	28 %	7	7
Ciencia	8	16 %	3	5
Tecnología	14	28 %	7	7
Cultura	6	12 %	2	4
Gente	12	24 %	1	11
Deportes	9	18 %	4	5

Tabulka 12 – Souvěti v novinových titulcích

V celém korpusu je celkem 99 souvěti, jedná se tedy o necelou pětinu titulků. Jsou složena z maximálně tří vět. Převládají podřadná souvěti (64) nad souřadnými (35). Nejvíce souvěti je v rubrikách *España*, *Economía* a *Tecnología*, nejméně v rubrikách *Opinión* a *Cultura*, což odpovídá počtu finitních sloves v jednotlivých subkorpusech. Mezi souřadnými jsou zastoupena hlavně souvěti se spojovacím výrazem *y*, mezi podřadnými dominují přívlastkové vedlejší věty a vedlejší věty předmětné, které obsahují nepřímou řeč:

Casado echa el resto y pasará toda la campaña electoral en Andalucía (El País, 2018-10-20)

Las ventas de coches caen en septiembre un 17% tras el salto que dieron en agosto (El País, 2018-10-01)

Paul Mason: “Las grandes tecnológicas creen que la sociedad existe al margen de ellas” (El País, 2018-10-18)

8 Analýza lexikálních rysů novinových titulků

8.1 Negační částice „no“

V novinových titulcích se preferuje oznámení před negací, sdělení s obsaženou negací částicí *no* nepůsobí přesvědčivě. Žurnalistika by měla podle mediálních teoretiků i autorů manuálů pro novináře informovat o tom, co se událo, a ne o tom, co se neudálo. V našem korpusu se tato částice vyskytuje v 6,4 % titulků:

Celý korpus / Subkorpus	Počet částic <i>no</i>	Procentuální zastoupení titulků s částicí <i>no</i>
Celý korpus	32	6,4 %
Internacional	5	10 %
Opinión	0	0 %
España	4	8 %
Sociedad	4	8 %
Economía	4	8 %
Ciencia	2	4 %
Tecnología	5	10 %
Cultura	2	4 %
Gente	2	4 %
Deportes	4	8 %

Tabulka 12 - Negační částice *no* v novinových titulcích

Z dat vyplývá, že oznámení výrazně převažuje nad negací. Nejvíce negačních částic se vyskytuje v rubrikách *Internacional* (5) a *Tecnología* (5), v rubrice *Opinión* nebyla použita žádná. Částice se vyskytuje převážně ve třech případech. První z nich je případ konstrukcí „*ya + no + sloveso* pro vyjádření události nebo jevu, který platil v minulosti, ale už neplatí“. Dále částice bývá součástí přímé řeči v titulcích a v posledním případě se jedná o použití v rámci infinitivních konstrukcí:

Airbnb ya no es dominante en el mercado de viviendas turísticas (El País, 2018-10-26)

“No aguantamos más”: la desesperación de los migrantes por cruzar a México (El País, 2018-10-21)

La UE se vuelca con Asia pero con cuidado de no soliviantar a Trump (El País, 2018-10-20)

V souvislosti s negační částicí *no* autoři manuálů pro novináře uvádějí pravděpodobností výrazy, kvůli kterým je titulek nedůvěryhodný a má malou informační hodnotu. Kromě několika titulků s kondicionálem, které jsme komentovali v kapitole 7.1.4, se v našem korpusu objevuje pouze pětkrát pravděpodobnostní výraz *puede*. Obsahuje ho například následující titulek:

Marte puede tener oxígeno suficiente para sustentar microbios y esponjas (El País, 2018-10-22)

8.2 Cizojazyčné výrazy

V novinových titulcích se kromě běžně užívaných přejatých slov vyskytují jako ozvláštňující prostředky anglická slova z oblasti nových médií, sociálních sítí a pojmenování z oblastí jim příbuzných. Dané výrazy se zapisují do jednoduchých uvozovek. Jejich zastoupení v jednotlivých rubrikách je následující: *Tecnología* (6), *Internacional* (2), *Sociedad* (2), *Ciencia* (2), *Economía* (1), *Cultura* (1), *Deportes* (1). Tento jev ukazuje na přístupnost jazyka publicisticko-zpravodajského stylu lexiku z jiných registrů, a to zejména v technologické rubrice. Anglické výrazy se používají i pro slova, která mají ve španělštině ekvivalent. Jejich zápis v originále, pokud je slovo mezi čtenáři zažité, přitahuje větší pozornost k článku.

El futuro del transporte urbano es ‘contactless’ (El País, 2018-10-26)

Deliveroo: “Los ‘riders’ que trabajan 40 o 50 horas deberían tener pensión” (El País, 2018-10-24)

Obdobně graficky oddělené jsou v našich korpusech dva ozvláštňující výrazy z italštiny. Vedle všeobecně známého *dolce vita* se jedná o výraz *sorpasso* označující „předjetí“ nebo v následujícím příkladě „předstižení“:

Ciudadanos busca el ‘sorpasso’ al PP en Málaga, Cádiz y Sevilla (El País, 2018-10-22)

Historias de Rino Barillari, el rey de los paparazis y de la ‘dolce vita’ (El País, 2018-10-16)

Vedle zmíněného lexika a plně adaptovaných slov z jiných jazyků se v titulcích hojně vyskytují výrazy popisující katalánské, galicijské nebo anglické instituce a skupiny, jejichž názvy se zachovávají v originále a nejsou graficky odděleny od zbytku textu, protože čtenáři jsou s názvy obeznámeni. Výrazy z angličtiny jsou nejčastější v rubrice *Deporte*, výrazy z katalánštiny a galicijštiny v rubrice *España*:

Unipost no cobró un millón de la Generalitat por las cartas del 1-O (El País, 2018-10-01)

“No sé por qué la Xunta quiere acabar conmigo” (El País, 2018-10-20)

Ricky Rubio: “¡Claro que me imagino ganando a los Warriors!” (El País, 2018-10-21)

8.3 Další ozvláštňující lexikální prostředky

Kromě cizojazyčných výrazů se v novinových titulcích napříč rubrikami vyskytuje celá řada ozvláštňujících prostředků, které dokládají přístupnost jazyka publicisticko-zpravodajského stylu jiným funkčním stylům a registrům. Jedná se například o neologismus vzniklý derivací, přidáním koncovky *-ismo* k lexikálnímu základu *friki* („výstřední osoba“):

Europa examina su ‘frikismo’ tecnológico (El País, 2018-10-18)

Jedním z nejčastějších prostředků je přirovnání v různých jeho podobách. Obvykle má formu přístavku, novinář šetří místem a vynechá sloveso. V prvních dvou případech je navíc do přirovnání zahrnuta hyperbola:

Miedo entre las minorías al ‘huracán Bolsonaro’ (El País, 2018-10-20)

El puente que cruza el río Suchiate, un gigantesco albergue entre México y Guatemala (El País, 2018-10-21)

Marc Márquez, el Messi del motociclismo (El País, 2018-10-21)

Macron, rey sin corona (El País, 2018-10-21)

V titulcích se používají také metafora, konkrétně personifikace aplikovaná na různé činitele, například na abstraktní jev, rostlinné druhy i autonomní oblast Španělska:

La corrupción aflora en el yermo de la Ciudad de la Justicia (El País, 2018-10-01)

El 70% de los pinos radiata de San Sebastián están enfermos por el hongo (El País, 2018-10-01)

Cataluña diagnostica el primer caso de la Fiebre del Nilo en caballos (El País, 2018-10-19)

Častým prostředkem je intenzifikace adjektiv. Zesílení základního významu u augmentativ vede ke zvýšení atraktivity titulku:

El referéndum más peligroso (El País, 2018-10-01)

Specifická je z hlediska ozvlášťujících prostředků rubrika *Opinión*. Jedná se o publicistickou rubriku a autoři článků si mohou dovolit výrazně větší míru subjektivity. Jedním z prostředků, který se ve zpravodajských rubrikách neobjevuje, je použití a modifikace již existujícího názvu literárního díla:

Andalucía: 40 años esperando a Godot (El País, 2018-10-20)

Kromě toho se v našem korpusu padesáti titulků z této rubriky vyskytly dva vulgarismy, jeden z nich je součástí výkladového slovníku Španělské královské akademie⁸² a druhý je neologismus autora titulku, vytvořil ho díky derivaci ze slova *maricón*:

¿El puto amo? (El País, 2018-10-20)

La mariconez de Mecano (El País, 2018-10-21)

Do novinových titulků proniká jazyk sociálních sítí také díky vizuálním symbolům, konkrétně symbolu „hashtag“ označujícímu klíčové slovo. Na sociální síť se dostal z informačních systémů, dnes se jeho užití rozšířilo mezi různé skupiny obyvatel i do mluvené řeči:

#MeToo: romper el silencio (El País, 2018-10-04)

8.4 Zkratky

Obvyklým způsobem, jak ušetřit místo v titulku, je použití zkratky. Měly by se používat jen ty, které jsou známé většině potenciálních čtenářů. V našem korpusu je celkem 42 zkratek, jejich zastoupení v jednotlivých subkorpusech je následující: *España* (14), *Economía* (8), *Internacional* (6), *Sociedad* (5), *Opinión* (2), *Ciencia* (2), *Deportes* (2), *Tecnología* (1), *Cultura* (1) a *Gente* (1). V rubrikách, kde je zkratek nejvíce, novináři častěji informují o institucích, politických stranách nebo státech. Tyto organizace doplňuje

⁸² [online]. Dostupné z: <https://dle.rae.es/>

zkratka *ADN* („DNA“), která také patří mezi nejčastější. Nejčastější zkratky jsou *PP* (7), *EE UU* (6) a *ADN* (3). V jednom případě je zkratka *EE UU* rozepsána slovně (*Estados Unidos*). Ve většině případů se vyskytuje pouze jedna zkratka v jednom titulku, ojediněle se vyskytují zkratky tři:

Casado pide dejar sin financiación al PDeCAT, ERC y la CUP “si alientan o justifican la violencia” (El País, 2018-10-01)

Kromě zkrácených názvů ze španělštiny se v korpusu objevují zkratky z baskičtiny (*ETA* pro *Euskadi Ta Askatasuna*), angličtiny (*NBA* pro *National Basketball Association*) a portugalštiny (*CR* pro *Cristiano Ronaldo*):

Inteligencia en el fin de ETA (El País, 2018-10-01)

Nikola Mirotic bate su plusmarca en la NBA con 36 puntos ante los Kings (El País, 2018-10-20)

El problema es CR, no Lopetegui (El País, 2018-10-22)

8.5 Číslovky a procenta

Čísla a procenta se v novinových titulcích podle autorů manuálů pro novináře mohou používat bez omezení. Jedná se o exaktní tvrdomata, která se tradičně spojují s objektivitou, měřitelností, díky čemuž zvyšují důvěryhodnost titulku. Do analýzy jsme zařadili všechny číslovky, které se v korpusech objevily, tedy základní, řadové, partitivní a násobné.

Celý korpus / Subkorpus	Počet číslovek	Počet procent
Celý korpus	99	10
Internacional	9	0
Opinión	3	0
España	16	0
Sociedad	12	5
Economía	11	4
Ciencia	4	1
Tecnología	14	0

Cultura	8	0
Gente	12	0
Deportes	10	0

Tabulka 13 – Číslovky a procenta v novinových titulcích

Nejčastější užití čísel je pro dataci, určení počtu, délky a pořadí. Výjimkou je rubrika *Tecnología*, která obsahuje čtyři titulky s číslovkou označující název výrobku. Číslo ojediněle označují také věk, násobnost nebo jsou substantivizována:

Un simple mensaje bloquea la PlayStation 4 (El País, 2018-10-16)

La historia del príncipe Enrique y su fan australiana de 98 años (El País, 2018-10-17)

El doble engaño del Uno de Octubre (El País, 2018-10-17)

El nueve de España (El País, 2018-10-17)

Procenta se vyskytují častěji pouze v rubrikách *Sociedad* a *Economía*. V první jmenované rubrice označují převážně procentuální zastoupení určitých osob ve skupině, ve druhé výsledky ekonomiky:

El 62% de los menores de tres años no están escolarizados en España (El País, 2018-10-15)

Día cae el 24% tras corregir sus cuentas para aflorar facturas pendientes (El País, 2018-10-22)

8.6 Preference kratších slov při existenci synonym

Lingvisté, kteří prováděli výzkumy titulků (Ingrid Mardh na britském tisku, Mouillaud a Tétu na francouzském tisku; výsledky jsou shrnuty v kapitole 3.4 této práce), se shodli, že novináři v titulcích kvůli ušetření místa preferují kratší slova při existenci synonym. Pokusíme se tento rys ilustrovat na částečných synonymech, předložkách *tras* a *después de*. V našem korpusu převažuje předložka *tras*, která byla použita v jedenácti případech, nad čtyřmi výskyty *después de*. Z tohoto výsledku je možné usuzovat, že autoři titulků častěji volí kratší slova. Závěr podporuje fakt, že zatímco předložku *tras* v titulcích by bylo možné nahradit *después de*, opačně to ne pokaždé jde. Například v následujícím případě je jedinou možností *después de*:

‘Por siempre Chape’, la historia de un equipo antes y después de la tragedia (El País, 2018-10-19)

Limitem této analýzy je, že nevíme, jak velkou roli při výběru předložky během formulace titulku hrála snaha použít co nejkratší výraz, a jak velkou roli stylistické hledisko. Kromě toho je problematické na základě jednoho výsledku stanovit obecnou tendenci.

9 Analýza rysů interpunkce novinových titulků

O španělské interpunkci se dá říci, že odpovídá tzv. románskému principu. Užívání interpunkčních znamének se běžně řídí hlavně rytmickým a sémantickým členěním sdělení.⁸³ Tento fakt a pravopisná pravidla určují také interpunkci v novinových titulcích. Mezi mediálními teoretiky panuje shoda, že interpunkční znaménka, která někdy způsobují komplikovanější formulaci informace, mohou titulku ubírat na přímočarosti a atraktivitě. V našem korpusu se vyskytuje 260 interpunkčních znamének. Jejich zastoupení v jednotlivých rubrikách je následující: *España* (33), *Economía* (33), *Deportes* (33), *Cultura* (32), *Tecnología* (30), *Ciencia* (28), *Sociedad* (23), *Gente* (23), *Internacional* (16) a *Opinión* (9). Do analýzy nebyly zahrnuty matematické značky (+, %), které jsou náhradou slov a vyslovují se.

Četnost jednotlivých znamének je: dvojité uvozovky (60), čárka (56), dvojtečka (54), jednoduché uvozovky (38), otazníky (25), tečka (15), závorky (6), pomlčka (4), vykřičníky (2). Interpunkce má někdy v titulcích odlišnou funkci než v mluvené řeči a jiném psaném textu, a to i publicisticko-zpravodajského funkčního stylu. Čárky a dvojtečky se velmi často používají jako element, který člení dvě části sdělení. Autor je do titulku vkládá, aby ušetřil místo a mohl rozvést obsah informace. Mohou také stát místo elidovaného slovesa, a to zejména v rubrikách, které stojí na pomezí zpravodajství a publicistiky a mají poetický nádech:

El infierno de la guerra, el dolor de volver a casa (El País, 2018-10-19)

“Hasta los huevos del Brexit”: el cartel de un empresario millonario que irrita a los euroescépticos de Reino Unido (El País, 2018-10-19)

La cerveza, amenazada por el cambio climático (El País, 2018-10-16)

Obvyklým modelem titulku s interpunkčními znaménky je „jméno osoby + dvojtečka + dvojité uvozovky s citací“. Dvojité uvozovky, nejpoužívanější interpunkční znaménko, mají největší zastoupení v rubrikách *España* (14) a *Deportes* (10), kde je citací nejvíce. Jednoduché uvozovky nejčastěji uvozují slova z cizích jazyků, případně ironii:

El vendedor callejero de ‘likes’ y ‘followers’ (El País, 2018-10-19)

El ‘mérito’ de ser del PP (El País, 2018-10-01)

⁸³ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012, s. 26.

Autoři manuálů pro novináře se shodují na tom, že dobré titulky by měly vyvolat ve čtenáři otázku a přimět ho k přečtení článku, dávat ale otázku přímo do titulku podle nich není příliš nápadité. Z hlediska otazníků se v našem korpusu vymykají dvě rubriky, které obsahují velké množství otázek, a to rubriky *Ciencia* (11) a *Economía* (8). Obě jejich prostřednictvím předkládají téma, které prezentují jako blízké čtenáři a přitahují tak jeho pozornost:

¿Cuántos seres vivos no humanos hay en el cuerpo de una persona? (El País, 2018-10-17)

¿Y el lunes qué pasa con las hipotecas? ¿Todavía vale la pena reclamar el impuesto? (El País, 2018-10-20)

Ostatní znaménka se v titulcích používají stejně jako v běžném jazyce. Případy použití tečky jsme zaznamenali v rámci číslovek a v iniciálech, na konci titulků se tečky nepoužívají. Z důvodu číslovek se vyskytuje nejvíce teček v rubrice *Economía* (6). Pomlčky se objevují výhradně ve zkratkách a závorky ve své nejčastější funkci vyznačení vsuvek a vložených vět. Vykřičníky, které se obecně považují za prvek manipulativní žurnalistiky, se v našem korpusu nacházejí pouze dvakrát, jednou v rubrice *Cultura* a jednou v rubrice *Deportes*:

Una feria y más de 1.000 formas de celebrar tu boda (El País, 2018-10-18)

Colas para comprar marihuana en Canadá, primer país del G-7 en legalizar su consumo (El País, 2018-10-18)

Estas aplicaciones permiten ocultar fotos en el móvil (y los padres las desconocen) (El País, 2018-10-12)

Ricky Rubio: “¡Claro que me imagino ganando a los Warriors!” (El País, 2018-10-21)

Z hlediska interpunkce je nejrozmanitější rubrika *Cultura*, ve které bylo použito celkem osm interpunkčních znamének z devíti analyzovaných, nejméně rozmanité jsou rubriky *Internacional* a *Opinión*, které obsahují pouze čtyři různá znaménka.

10 Závěr

Na základě dílčích analýz představených v předchozích kapitolách práce je novinový titulek ve španělském seriózním deníku *El País* obvykle objektivní (68,4 %), zevrubný (68,4 %), explicitní (86,8 %), bez elize (80 %) a tvoří ho 10 slov. Z toho plyne, že deník splňuje rysy seriózního média a většina titulků vykazuje charakteristiky zpravodajství. Titulky stručně shrnují obsah článku se snahou o maximální možnou míru objektivitu a poskytují čtenáři velké množství informací, vystihují podstatu zprávy a ze syntaktického hlediska mají charakter kompletní věty nebo souvětí bez vynechané části sdělení.

Z hlediska toho, kolik informací předávají, jsou nejčastější informativní titulky dynamické (50,8 %), které popisují událost, většinou oznamují také jejího činitele a zmiňují doprovodné okolnosti. Nejmenší rozdíly mezi subkorpora a nejstálější zastoupení v celém korpusu jsme zjistili u tematických titulků a informativních titulků dynamických. Tyto typy titulků se v rámci různých rubrik vyskytují v podobném množství.

Celkem 65,6 % titulků v našem korpusu obsahuje sloveso ve finitním tvaru. Titulky mají nejčastěji charakter oznamovací věty se slovesem v indikativu, které je ve 3. osobě singuláru nebo plurálu a v přítomném čase. Ten se pro aktuálnost sdělení a snazší identifikaci čtenáře s událostí užívá i místo jiných slovesných časů. Minulý čas jednoduchý se v titulcích používá zejména pro události, které jsou ve skutečnosti předminulé. Událost minulé je tedy vyjádřena přítomným časem a událost předminulá minulým časem. Jiný než přítomný čas (minulost, budoucnost), jiný modus než indikativ (kondicionál, imperativ, subjunktiv) a jiná osoba než 3. se však vyskytují v titulcích ojediněle. Výběr modu souvisí s faktem, že žurnalistika ze své podstaty informuje o událostech, které se staly, jsou tedy reálné, a proto je pro toto informování vhodný indikativ. V titulcích je nejčastěji jen jedno sloveso ve finitním tvaru, více než jedno je pouze v 19,8 % titulků. V několika případech se jednalo o souvětí se třemi větami.

V titulcích bez slovesa ve finitním tvaru je patrná tendence ke kondenzaci sdělení, objevuje se v nich celá řada jazykových prostředků jako nominalizace sloves, složité nominální skupiny, nefinitní tvary slovesné, participia ve funkci přídavného jména s elidovaným slovesem, přístavky, předložky a spojovací výrazy. Celkem se v našem korpusu 500 titulků vyskytuje 148 sloves v nefinitním tvaru, z nichž největší část (135) tvoří infinitivy. Ty se podílejí na zkracování sdělení skrz polopredikační klauzule a objevují se v syntaktických pozicích subjektu i jmenné části verbonominálního predikátu.

Tento fakt ukazuje na snahu novinářů šetřit místo v novinových titulcích a předat zhuštěnou informaci na menším prostoru, což španělské nefinitní tvary umožňují. „Snadná slovesa“ s malým lexikálním nábojem jsou okrajovou záležitostí, je jich jen 17,34 % a nejčastěji se používají v kontextech, kde nemají vhodné synonymum.

Z lexikálního hlediska je publicisticko-zpravodajský styl novinových titulků přístupný celé řadě ozvlášťujících prostředků (například neologismům, přirovnáním, personifikacím, prostředkům intenzifikace základního významu) i jiným registrům a termínům z různých oblastí. Jednou z nejčastějších je oblast nových médií a sociálních sítí, jejíž výrazové prostředky publicisticko-zpravodajský styl adaptuje a přijímá také například vizuální symboly jako „hashtag“.

Redaktoři deníku *El País* se ve většině případů drží pokusů formulovat závazná pravidla pro vytváření titulků článků, která sepsali autoři citovaných manuálů. Ty tak mají vypovídající hodnotu nejen o normě, ale i o úzu, skutečné podobě titulků. Respektování daných pravidel, která mají častěji charakter doporučení, je možné ilustrovat například na faktu, že titulky příliš neobsahují negační částice *no* (jen 6,4 %) ani pravděpodobnostní výrazy (v celém korpusu pětkrát *puede*).

Pro předávání informací pomocí zkratk, čísel, procent a interpunkčních znamének nekladou autoři manuálů přílišná omezení, pouze upozorňují, že by se neměly nadužívat. V našich korpusech je celkem 42 zkratk, 99 čísel a 10 procent, i zde se tak jedná o poměrně malé počty. U interpunkčních znamének, kterých je celkem 260, je situace poněkud rozporuplná. V sekundární literatuře se objevují názory, že díky elizi predikátu a jeho zastoupení čárkou je titulek atraktivnější, i názory, že nejpřitažlivější jsou titulky bez interpunkčních znamének. Na základě příkladů v našich korpusech není řešení jednoznačné, některé titulky v rubrikách tíhnoucích k publicistice mohou mít díky znaménkům poetický nádech, jiné jen odrážejí intonaci nebo výčet, případně uvozují výrok osoby dotazované v rozhovoru. Jejich užití se tedy liší případ od případu a není možné obecně stanovit, jaká z variant je převládající nebo nejlepší.

Komentované charakteristiky slovesné osoby, času a modu v titulcích neplatí, pokud obsahují přímou citaci. Z hlediska použití gramatických časů by v citovaném výroku aktualizace přítomným časem s atemporálním významem nedávala smysl, proto je jejich běžnou součástí minulý čas složený i průběhový. Z pochopitelných důvodů se v citacích objevují také slovesa v 1. osobě singuláru nebo jediné dva případy imperativu a subjunktivu s funkcí imperativu v celém korpusu. Tento modus by byl v jakémkoliv jiném

kontextu rysem manipulace v médiích, citace však pouze tlumočí výrok a není důvod ho v nich měnit. Stejně tak se jedná o jeden z nejčastějších případů výskytu negační částice *no*.

Po obecných výsledcích analýz jsme určili tři skupiny rubrik, které vykazují ve srovnání se zbytkem korpusu velké odlišnosti. V první skupině jsou titulky rubrik *Internacional*, *España*, *Sociedad* a *Economía*, které jsou nadprůměrně dlouhé. Jedná se o převážně, v některých případech téměř výhradně objektivní, zebrubné titulky. V subkorpusech je velké zastoupení informativních titulků dynamických a ve srovnání se zbytkem korpusu obsahují více titulků s finitním tvarem slovesa. Ač se v nich vyskytuje velké množství sloves, ať už ve finitním nebo nefinitním tvaru, je mezi nimi poměrně malé zastoupení „snadných sloves“. Titulky těchto rubrik nejsou nikdy nebo jsou pouze ojediněle expresivní. Jedná se také o titulky, které obsahují nejvíce zkratk. Splňují tak všechny charakteristiky, které se spojují se zpravodajstvím.

Titulky druhé skupiny rubrik, rubrik *Opinión*, *Ciencia* a *Cultura*, jsou z hlediska obecných rysů opačné než titulky první skupiny, ačkoliv v řadě aspektů nejsou tolik podobné. Jsou spíše kratší, subjektivní a koncentrované. Titulky z prvních dvou subkorpusů jsou často bez elize, ze subkorpusu *Cultura* naopak s elizí. Ve všech rubrikách je ve srovnání se zbytkem korpusu málo informativních titulků dynamických a hodně tematických titulků. Zejména titulky z rubriky *Ciencia* nejsou tak exaktní, jak bychom předpokládali. Obsahují velké množství otázek, ve třech z nich je navíc kondicionál, jinak ojedinělý modus. V rubrikách *Opinión* a *Cultura* je nejméně titulků s určitým slovesem, nejméně sloves v nefinitním tvaru a nejméně nebo žádná souvětí. V rubrice *Opinión* jsou použity jinde nemyslitelné lexikální prostředky jako existující název literárního díla a vulgarismy, rubrika *Cultura* je zase nejrozmanitější z hlediska interpunkce, vyskytuje se v ní celkem osm interpunkčních znamének z devíti analyzovaných. Zejména rubrika *Opinión*, ale i druhé dvě rubriky vykazují rysy publicistiky.

Poslední tři rubriky, *Tecnología*, *Gente* a *Deportes*, v obecných rysech tolik nevybočují a nevykazují tolik zvláštností proti průměrným výsledkům. Jsou spíše objektivní a explicitní. V rubrice *Tecnología* je velké množství informativních titulků statických a s tím souvisejících sloves v nefinitním tvaru. V rubrice *Deportes* je s výjimkou rubriky *España* největší počet citací a také názvů anglických institucí a skupin.

Problémem analýzy korpusu novinových titulků může být špatně proveditelná zobecnitelnost dílčích výsledků a dat, nedostatečně popsání metodologie a některé obtížné

měřitelné rysy. V naší práci jsme tak museli kombinovat poznatky různých mediálních teoretiků z různých období. S tím souvisí rovněž problém nedostatku relevantní sekundární literatury v České republice, jelikož jazyk médií se neustále proměňuje a bezprostředně reflektuje také změny a trendy v hovorovém jazyce. Nedostupnost aktuální španělsky psané mediální teorie vyřešila alespoň částečně možnost prostudovat tyto materiály v knihovnách v Madridu.

Korpus titulků může sloužit pro mnoho jiných výzkumů, ať už podobných jako v této práci, nebo například kontrastivních či diachronních, a dá se na něm provádět kvantitativní i kvalitativní analýza s celou řadou výzkumných otázek. V případě našeho výzkumu se nabízelo nesledovat rozdíly mezi jednotlivými rubrikami, ale mezi jednotlivými žurnalistickými žánry. Kromě lingvistů a mediálních teoretiků mohou novinové titulky sloužit třeba také politologům nebo sociologům, korpus je možné analyzovat s cílem zjistit četnost klíčových slov v průběhu určitého období nebo při srovnání periodik zjistit, jakou pozornost věnují různým událostem. Na základě tohoto poznatku se dá odhadnout ideologie daného periodika. Analýza může také sledovat například zobrazení stereotypů o příslušnících jiných národů v novinových titulcích, protože titulky jsou častým zdrojem informací a silným komunikačním nástrojem mezi novináři a veřejností.⁸⁴

⁸⁴ DEVELOTTE, Christine a RECHNIEWSKI, Elizabeth. *Discourse analysis of newspaper headlines: a methodological framework for research into national representations*. Sydney: University of Sydney, 2001. [online]. [cit. 2019-03-03], s. 1.

Seznam použité literatury

BELTRAN MARTÍNEZ, Hector. *Elementos formales de la investigación: estudio, redacción y presentación de trabajos*. Kolumbie: Universidad Santo Tomás, 1979.

[online]. [cit. 2019-05-27] Dostupné z:

https://books.google.es/books/about/Elementos_formales_de_la_investigaci%C3%B3n.ht ml?id=xtcuAAAAYAAJ&redir_esc=y.

BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: praktická příručka pro novináře*. Přel.

ANTONÍNOVÁ, Hana. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-871-6.

CERVERA RODRÍGUEZ, Ángel. Marcas lingüístico-discursivas en titulares de prensa en español actual. In *Literatura y Lingüística*, 2016, 34, s. 265–294. [online]. [cit. 2019-04-

17] Dostupné z: [http://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=0&sid=b4645f4b-41f7-448a-b2dd-](http://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=0&sid=b4645f4b-41f7-448a-b2dd-c4efc90cadf4%40sessionmgr4009&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1lZHMtOGI2ZSZzY29wZT1zaXRl#db=hsi&AN=120455216)

[c4efc90cadf4%40sessionmgr4009&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1lZHMtOGI2ZSZzY29wZT1zaXRl#db=hsi&AN=120455216](http://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=0&sid=b4645f4b-41f7-448a-b2dd-c4efc90cadf4%40sessionmgr4009&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1lZHMtOGI2ZSZzY29wZT1zaXRl#db=hsi&AN=120455216).

CRUZ RUIZ, Juan. *Una memoria de “El País”. 20 años de vida en una redacción*.

Barcelona: Plaza & Janes Editores, S. A., 1996. ISBN 978-84-01-39058-3.

ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Praha:

NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.

DE FONTCUBERTA, Mar. *La noticia. Pistas para percibir el mundo*. 3. vyd. Barcelona:

Paidós, 1998. ISBN 978-84-7509-950-5.

DEVELOTTE, Christine a RECHNIEWSKI, Elizabeth. *Discourse analysis of newspaper headlines: a methodological framework for research into national representations*.

Sydney: University of Sydney, 2001. [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/316282294_Discourse_analysis_of_newspaper_headlines_a_methodological_framework_for_research_into_national_representations.

El País. Libro de estilo. 22., dopl. vyd. Madrid: Santillana Ediciones Generales, S. L.,

2014. ISBN 978-84-03-01448-0.

GRIJELMO, Álex. *El estilo del periodista*. Madrid: Taurus, 1997. ISBN 978-84-306-0400-6.

KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Vybrané problémy španělské stylistiky na pozadí češtiny*.

Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7308-404-2.

KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN

978-80-246-1578-3.

- LLORACH ALARCOS, Emilio. Lenguaje de los titulares. In *Lenguaje en periodismo escrito*. Madrid: Fundación Juan March, 1977, s. 127–147. [online]. [cit. 2019-07-21]. Dostupné z: https://www.academia.edu/31356550/Lenguaje_de_los_titulares.
- MORENO ESPINOSA, Pastora. Elementos nucleares de la información digital y nuevos formatos. In FLORES VIVAR, Jesús Miguel a kol. *Periodismo en nuevos formatos*. Madrid: Fragua, 2017, s. 193–202. ISBN 978-84-7074-751-9.
- MORENO ESPINOSA, Pastora. *Escribir periodismo*. Madrid: Fragua, 2010. ISBN 978-84-7074-341-2.
- NADAL PALAZÓN, Juan. El estilo indirecto no marcado en los titulares periodísticos: fenómenos de omisión del declarante. In *Acta Poética*, 2008, 29, s. 415–438. [online]. [cit. 2019-04-25] Dostupné z: http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0185-30822008000200021&lng=en&tlng=en.
- OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002. ISBN 80-7277-108-6.
- PAVLIK, John. *El periodismo y los nuevos medios de comunicación*. Přel. FONTRODONA, Óscar. Barcelona: Paidós, 2005. ISBN 978-84-493-1730-4.
- PIEDRAHITA, Manuel. *Periodismo impreso, audiovisual y electrónico del siglo XXI*. Madrid: Editorial Universitas, S.A., 1998. ISBN 978-84-7991-076-3.
- SALAS, Carlos. *Manual para escribir como un periodista*. Barcelona: Áltera, 2005. ISBN 978-84-96840-10-2.
- SALAVERRÍA ALIAGA, Ramón. Ciberperiodismo: diez años de prensa digital en España. In FERNÁNDEZ SANZ, Juan José a kol. *Prensa especializada actual*. Madrid: McGrawHill, 2008, s. 356–379. ISBN 978-84-481-6638-0.
- VICENTE DOMÍNGUEZ, Aida de. La producción y edición de piezas informativas multimedia. In FLORES VIVAR, Jesús Miguel a kol. *Periodismo en nuevos formatos*. Madrid: Fragua, 2017, s. 153–162. ISBN 978-84-7074-751-9.
- VIVALDI, Gonzalo Martín. *Géneros periodísticos*. 6., dopl. vyd. Madrid: Paraninfo, 1998. ISBN 978-84-283-0361-4.
- ZAVADIL, Bohumil a ČERMÁK, Petr. *Mluvnice současné španělštiny: lingvistický interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1641-4.

Zdroje obrázků:

Obrázek 1 – Druhy titulků v tištěné žurnalistice [online]. [cit. 2019-05-15] Dostupné z: <https://www.libertaddigital.com/espana/2018-03-16/infamia-en-el-pais-insulta-al-pp-cs-y-a-los-padres-mientras-explota-a-la-madre-de-gabriel-1276615582/>.

Obrázek 2 – Úvodní stránka portálu elpais.com [online]. [cit. 2019-05-08] Dostupné z: <https://elpais.com/>.

Resumé

Tato diplomová práce se zaměřuje na komplexní popis charakteristických jazykových rysů novinových titulků ve španělštině. Využívá teoretické poznatky lingvistů a mediálních vědců k tomuto tématu, které slouží jako základ pro vlastní výzkum realizovaný metodou korpusové analýzy na korpusu titulků ze seriózního deníku *El País*. Jazykový materiál obsahuje 500 novinových titulků z digitální verze tohoto deníku publikovaných v říjnu 2018 pro region Španělsko. Zdrojový korpus se skládá z celkem deseti subkorpusů, z nichž každý tvoří 50 titulků. Deset subkorpusů odpovídá hlavním rubrikám na portálu elpais.com, tj. *Internacional*, *Opinión*, *España*, *Sociedad*, *Economía*, *Ciencia*, *Tecnología*, *Cultura*, *Gente* a *Deportes*. Diplomová práce kromě hlavního cíle sleduje také rozdíly v jazykových prostředcích mezi těmito subkorpusy.

Po uvedení do tématu následuje teoretická část, která vysvětluje pojmy jako žurnalistika, její dvě hlavní větve zpravodajství a publicistika, jazyk a styl médií a shrnuje rozdíly mezi žurnalistikou v klasických médiích a digitální žurnalistikou. Pro práci jsou důležité zejména rozdíly mezi zpravodajstvím a publicistikou, jelikož se odrážejí v titulcích různých rubrik deníku *El País*. Ve třetí kapitole se práce věnuje problematice novinových titulků, předkládá jejich stručnou historii, možné klasifikace a zaměřuje se na význam vizuální stránky periodik, která vedle psaného textu plní důležitou funkci při komunikaci se čtenáři. Stěžejní podkapitoly teoretické části se zabývají charakteristickými jazykovými rysy novinových titulků na morfosyntaktické, lexikální a interpunkční rovině. Tyto rysy, stejně jako klasifikace novinových titulků, které sestavili mediální teoretici, práce následně sleduje ve vlastní korpusové analýze.

Ta čerpá z teoretických východisek a je obsažena v šesté až deváté kapitole. Výsledky dílčích analýz jsou zobrazeny v závěru práce, který popisuje jazykové zvláštnosti novinových titulků a stanovuje hlavní rozdíly ve vytváření titulků článků jednotlivých rubrik deníku. Pokud vezmeme v úvahu celý korpus, titulky vykazují spíše charakteristiky zpravodajství, jsou objektivní, zevrubné, explicitní, bez elize a průměrně je tvoří 10 slov. V související analýze titulků podle množství předávaných informací navíc převažují informativní titulky dynamické. Titulky mají nejčastěji charakter oznamovací věty se slovesem v indikativu, které je ve 3. osobě singuláru nebo plurálu a v přítomném čase. Ten se používá i místo jiných slovesných časů. Komentované charakteristiky slovesné osoby, času a modu v titulcích neplatí, pokud obsahují přímou citaci. Sloveso ve finitním tvaru obsahuje celkem 65,6 % titulků.

Pro úsporu místa a kondenzaci sdělení se v titulcích často vyskytují nefinitní tvary slovesné a další prostředky jako nominalizovaná slovesa, složité nominální skupiny, participia ve funkci přídavného jména s elidovaným slovesem a přístavky. Z lexikálního hlediska jsou titulky přístupné kromě jazyka a stylu médií i jiným registrům, jiným funkčním stylům a také ozvlášťujícím prostředkům, například neologismům, přirovnáním, personifikacím, intenzifikací a termínům z různých oblastí, aktuálně zejména oblasti sociálních sítí. Diplomová práce dále analyzuje negační částice, zkratky, čísla, procenta a interpunkční znaménka v novinových titulcích komentovaná v manuálu pro redaktory *El País*. Vedle úzu, skutečné podoby titulků, tak bere v úvahu i normu, pokusy formulovat pro jejich vytváření pravidla a doporučení.

Po obecných výsledcích analýz jsme určili tři skupiny rubrik, které vykazují ve srovnání se zbytkem korpusu velké odlišnosti. V první skupině jsou titulky rubrik *Internacional*, *España*, *Sociedad* a *Economía*, které mají zpravidla informativní charakter a blíží se čistému zpravodajství. Titulky druhé skupiny rubrik, rubrik *Opinión*, *Ciencia* a *Cultura*, jsou z hlediska obecných rysů opačné než titulky první skupiny, v řadě kritérií vykazují rysy subjektivity tradičně spojované s publicistikou. Poslední tři rubriky, *Tecnología*, *Gente* a *Deportes*, v obecných rysech tolik nevybočují a nevykazují tolik zvláštností proti průměrným výsledkům. V závěru práce nastiňuje další možnosti zkoumání korpusu novinových titulků.

Resumen

El presente trabajo se dedica a la descripción compleja de los rasgos lingüísticos característicos para los titulares de periódicos en español. Resume textos teóricos de los lingüistas y de los científicos de los medios de comunicación acerca de este tema que sirven como base de una investigación realizada como un análisis de corpus de los titulares de periódicos del diario serio „El País“. El corpus contiene 500 titulares de la versión digital del diario publicados en octubre 2008 para la región de España. El corpus base está compuesto por 10 subcorpuses, cada subcorpus está formado por 50 titulares. Los subcorpuses son las secciones principales del portal elpais.com, „Internacional“, „Opinión“, „España“, „Sociedad“, „Economía“, „Ciencia“, „Tecnología“, „Cultura“, „Gente“ y „Deportes“. La tesina comenta salvo la descripción general también algunas diferencias entre dichos subcorpuses.

Después de la introducción sigue una parte teórica que explica términos como periodismo, género informativo y género de opinión, lenguaje y estilo de los medios de comunicación, y resume diferencias entre el periodismo en los medios clásicos y digitales. Para nuestro análisis son cruciales sobre todo diferencias entre el género informativo y el de opinión que se reflejan en los titulares de las secciones del diario „El País“. El tercer capítulo se dedica al tema de los titulares, presenta su historia breve, posibilidades de clasificarlos y comenta la importancia de la parte visual de los periódicos que junto con el texto desempeña un papel clave en la comunicación con los lectores. Los subcapítulos fundamentales de la parte teórica estudian rasgos característicos de los titulares desde el punto de vista del morfosintaxis, del léxico y de la puntuación. La tesina examina estos rasgos y la clasificación en el análisis de corpus.

El análisis se basa en el punto de partida teórico y está expuesto en el capítulo sexto, séptimo, octavo y noveno. Los resultados de los análisis parciales los generaliza la parte final que describe las particularidades de los titulares y comenta las diferencias principales entre los titulares de varias secciones del diario. Si tomamos en cuenta el corpus entero, los titulares se parecen más al género informativo, son objetivos, amplios, explícitos, sin omisión y compuestos por 10 palabras. Desde el punto de vista de la función de informar prevalecen titulares informativos dinámicos. Los titulares más habituales tienen un carácter de una frase afirmativa con un verbo en el modo indicativo, en la tercera persona del plural o del singular y en el tiempo presente. El tiempo presente se usa también en lugar de otros tiempos verbales. Estas características de la persona, del tiempo y del

modo verbal no valen si el titular incluye una cita. 65,6 % de los titulares contienen un verbo finito.

Para un ahorro del espacio y una condensación de la información se suelen emplear verbos no finitos y otros recursos como verbos nominalizados, construcciones nominales complejas, participios en la función de adjetivos con un verbo elidido y aposiciones. Desde el punto de vista del léxico los titulares contienen no solo recursos del lenguaje y estilo de los medios de comunicación sino también recursos de otros registros y palabras actualizadoras como neologismos, comparaciones, personificaciones, intensificaciones y términos de distintos campos, actualmente sobre todo del campo de las redes sociales. La tesina en la parte siguiente analiza partículas de negación, abreviaciones, numerales, porcentajes y signos de puntuación que comenta „El País. Libro de estilo“. Así que toma en cuenta tanto el uso real de los titulares como la norma, intentos de formular reglas y recomendaciones para la creación de los titulares.

Gracias a los resultados de los análisis definimos tres grupos de secciones que comparten rasgos similares. En el primer grupo clasificamos titulares de las secciones „Internacional“, „España“, „Sociedad“ y „Economía“ que suelen tener un carácter informativo y por eso se pueden determinar como el género informativo. Titulares del segundo grupo de secciones, o sea secciones „Opinión“, „Ciencia“ y „Cultura“, son opuestos a los titulares del primer grupo, contienen rasgos subjetivos tradicionalmente relacionados con el género de opinión. Secciones „Tecnología“, „Gente“ y „Deportes“ no se diferencian mucho de lo medio. En la conclusión la tesina esboza posibilidades de otras investigaciones basadas en el corpus de los titulares de periódicos.

Příloha

Korpus titulků z rubriky ‘Internacional’

- 1) EE UU, México y Canadá pactan un nuevo acuerdo comercial tras más de un año de tensas negociaciones. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/09/30/estados_unidos/1538337081_072547.html)
- 2) La Haya falla a favor de Chile y rechaza que deba negociar la salida al mar con Bolivia. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/01/actualidad/1538392033_737210.html)
- 3) Indonesia abre fosas comunes para enterrar a las víctimas del terremoto y el tsunami. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/01/actualidad/1538374386_455366.html)
- 4) El Eurogrupo da el primer toque de atención a Italia por su presupuesto. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/09/30/actualidad/1538329021_415078.html)
- 5) La policía alemana desarticula un grupo de extrema derecha y detiene a seis miembros. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/01/actualidad/1538393409_619003.html)
- 6) Las huelgas en Portugal no afectan al Gobierno. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/01/actualidad/1538396791_199417.html)
- 7) Macedonia: se desvaneció el espejismo. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/01/actualidad/1538389185_729745.html)
- 8) Una élite de EE UU criada en excesos, alcohol y machismo. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/09/29/actualidad/1538249540_101003.html)
- 9) El desinterés juvenil lastra el independentismo en Quebec. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/09/30/actualidad/1538333489_007918.html)
- 10) El 108: de estigma a símbolo de la lucha por los derechos de los gays en Paraguay. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/01/america/1538403431_183949.html)
- 11) La justicia europea frena la polémica reforma del Supremo en Polonia. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539952634_138520.html)
- 12) El Consejo de Europa advierte contra las reformas judiciales de Rumania. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539958866_960607.html)
- 13) La caravana de migrantes entra en territorio mexicano. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/america/1539964770_595110.html)
- 14) El rechazo de Bruselas a los presupuestos provoca choques en el seno del Gobierno italiano. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539937086_084128.html)
- 15) Miedo entre las minorías al ‘huracán Bolsonaro’. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/18/america/1539891924_366363.html)

- 16) La UE se vuelca con Asia pero con cuidado de no soliviantar a Trump. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539944790_054775.html)
- 17) La fiscalía de Estambul toma declaración a los empleados del consulado saudí. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539938954_599445.html)
- 18) Trump recorta los últimos lazos con los palestinos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539975697_207390.html)
- 19) El Parlamento macedonio aprueba los cambios para adoptar el nuevo nombre del país. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539971136_554793.html)
- 20) Liberado uno de los más peligrosos radicalizadores de jóvenes musulmanes británicos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539941311_113978.html)
- 21) Arabia Saudí reconoce la muerte de Khashoggi y dice ahora que fue en una pelea en el consulado. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1539988114_382377.html)
- 22) EE UU destapa un nuevo intento de injerencia electoral rusa en la antesala a las legislativas. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539983731_250246.html)
- 23) El Brasil que da la espalda al duelo más polarizado. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/america/1539981756_065606.html)
- 24) López Obrador pide proteger a los migrantes centroamericanos. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/mexico/1539999067_128868.html)
- 25) La justicia brasileña abre una investigación sobre la campaña de Bolsonaro. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/america/1539997329_439312.html)
- 26) El vendedor callejero de 'likes' y 'followers'. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/13/mundo_global/1539384048_123253.html)
- 27) Putin afirma que la masacre en el instituto de Crimea es “un resultado de la globalización”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/18/actualidad/1539885423_942072.html)
- 28) Afganistán abre con retraso sus colegios electorales en una jornada con varios ataques y al menos 10 muertos. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539963999_347894.html)
- 29) Muere Wim Kok, el primer ministro holandés que dimitió por el genocidio de Srebrenica. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540057235_365616.html)
- 30) La luna artificial china que planea sustituir a las farolas. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/18/mundo_global/1539865296_527687.html)

- 31) Manifestación multitudinaria en Londres para pedir un segundo referéndum del Brexit. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540043858_669100.html)
- 32) Trump anuncia que EE UU se retirará de un tratado nuclear clave con Rusia. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540069179_943878.html)
- 33) Turquía promete sacar a la luz toda la verdad sobre la muerte de Jamal Khashoggi. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540049268_004231.html)
- 34) El puente que cruza el río Suchiate, un gigantesco albergue entre México y Guatemala. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/mexico/1540059229_767598.html)
- 35) Un atentado con 15 muertos en Kabul cierra una jornada electoral caótica. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540049729_439526.html)
- 36) Macron, rey sin corona. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539962683_126443.html)
- 37) Tortura y muerte en Estambul y Caracas. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540071179_244634.html)
- 38) La española que paraliza la purga del Supremo polaco. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540027936_514440.html)
- 39) “Amo a los saudíes”: la larga y lucrativa relación de Trump con Riad. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/estados_unidos/1540047495_543278.html)
- 40) Guatemala y Honduras cierran un paso fronterizo para impedir el cruce de migrantes. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/21/actualidad/1540089544_441663.html)
- 41) “No aguantamos más”: la desesperación de los migrantes por cruzar a México. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/mexico/1540071112_201687.html)
- 42) El objetivo de Arabia Saudí: proteger al príncipe heredero en el ‘caso Khashoggi’. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/actualidad/1540042410_487068.html)
- 43) Europa contra sí misma. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539952718_558104.html)
- 44) Marchemos con ellos. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/colombia/1539992091_089913.html)
- 45) Detenido un hombre en México por el supuesto abuso a 26 niños en una guardería. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/20/mexico/1539986788_071493.html)
- 46) Pompeo presiona a México para evitar que la caravana migrante llegue a EE UU. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/mexico/1539977009_714992.html)

- 47) Naciones Unidas pide no hacer política con la caravana migrante. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539972322_322813.html)
- 48) El Gobierno de Macedonia logra salvar en el Parlamento el acuerdo con Grecia. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539971136_554793.html)
- 49) Una violenta turbulencia deja 15 heridos en un vuelo de Aerolíneas Argentinas. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/solo_en_argentina/1539960831_352943.html)
- 50) Los presos de Pensilvania ya no reciben cartas. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/internacional/2018/10/19/actualidad/1539964196_665185.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Opinión’

- 1) El referéndum más peligroso. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538327924_043916.html)
- 2) Tirar piedras. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538327826_235457.html)
- 3) Conflicto diferido. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538323249_170134.html)
- 4) El ‘mérito’ de ser del PP. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538322330_246562.html)
- 5) El gobierno de los jueces. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538324344_471926.html)
- 6) El doble engaño del Uno de Octubre. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538330901_442137.html)
- 7) Creatividad. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/29/opinion/1538249447_740104.html)
- 8) Materna. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538320996_911126.html)
- 9) Trump desmonta el mecano. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/28/opinion/1538151370_880723.html)
- 10) Aplaudir el asesinato. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/28/opinion/1538134204_292924.html)
- 11) El supergobierno. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538412028_456556.html)
- 12) Dignidad. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/30/opinion/1538322858_947738.html)
- 13) Compartir la crianza. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538415120_927355.html)
- 14) Execración alarmada de los ‘encierros pedagógicos’. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538413191_388197.html)
- 15) Ciudadans, ciudadanos y algunas aclaraciones. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538406696_806752.html)
- 16) Palabras de más. 3. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/02/opinion/1538506491_189182.html)
- 17) El valor de la contención. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/25/opinion/1537889118_120372.html)
- 18) Rey de tablas. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538411426_133592.html)
- 19) Sin glamur. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538408758_733030.html)
- 20) El bucle americano. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538415144_978005.html)

- 21) Prisión preventiva. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539968617_725440.html)
- 22) En la galaxia Gutenberg. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539964938_227004.html)
- 23) ¿El puto amo?. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539964352_005865.html)
- 24) El futuro político de Brasil. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/opinion/1539880016_293081.html)
- 25) Te falta empatía. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539961995_862289.html)
- 26) El camino inverso. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539960465_013355.html)
- 27) Enmascarar la realidad. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539957886_322487.html)
- 28) Ciudad. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/10/opinion/1539197852_711401.html)
- 29) Inteligencia en el fin de ETA. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/opinion/1539883598_577391.html)
- 30) Las facturas de la historia. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539962693_516031.html)
- 31) Andalucía: 40 años esperando a Godot. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539950855_006313.html)
- 32) Escenas de cacería en el bosque. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540051105_872096.html)
- 33) Filosofía del Congreso. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539950861_843795.html)
- 34) Enigmas de la prehistoria. 14. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/12/opinion/1539345411_768224.html)
- 35) Obesidad infantil en España. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540052971_686244.html)
- 36) Pobreza universitaria. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540053243_413461.html)
- 37) Eutanasia, por favor. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540053360_486554.html)
- 38) La letra 'll'. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540053503_100552.html)
- 39) Realismo y responsabilidad. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540053720_111974.html)
- 40) Izquierdas posibilistas. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540046902_894465.html)
- 41) Segunda oportunidad. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540047915_994771.html)

- 42) La espada, la balanza y las cartas del Tarot. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539964506_758189.html)
- 43) Por un derecho internacional de acogida. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/28/opinion/1538155804_075889.html)
- 44) Ni torpes ni sumisos. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539969560_017958.html)
- 45) Hacerse cargo. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/20/opinion/1540049118_948412.html)
- 46) Apearce del tren. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539967776_376486.html)
- 47) Salvamento. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/opinion/1539969022_302809.html)
- 48) La maricones de Mecano. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/opinion/1539874144_820194.html)
- 49) Ruptura 'indepe'. 10. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/09/opinion/1539109097_648229.html)
- 50) Execración alarmada de los 'encierros pedagógicos'. 2. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/opinion/1538413191_388197.html)

Korpus titulků z rubriky ‘España’

- 1) La corrupción aflora en el yermo de la Ciudad de la Justicia. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/ccaa/2018/09/21/madrid/1537555970_580587.html)
- 2) Torra pide a los CDR que “presionen” para hacer efectiva la república catalana. 1. 10. 2018. (https://elpais.com/ccaa/2018/10/01/catalunya/1538386082_949505.html)
- 3) Casado pide dejar sin financiación al PDeCAT, ERC y la CUP “si alientan o justifican la violencia”. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/01/actualidad/1538400315_408195.html)
- 4) El Gobierno se declara en contra de “discursos inflamados” como el de Torra. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/01/actualidad/1538386245_492625.html)
- 5) Unas 180.000 personas se manifiestan en Barcelona por el 1-O. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/ccaa/2018/10/01/catalunya/1538370911_604996.html)
- 6) Unipost no cobró un millón de la Generalitat por las cartas del 1-O. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/01/actualidad/1538416451_412759.html)
- 7) Sánchez reivindica la colaboración francesa en la “victoria” sobre ETA. 1. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/01/actualidad/1538402565_365036.html)
- 8) Puigdemont se rodea de fieles para conmemorar el día que propició su caída. 1. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/01/actualidad/1538395498_309411.html)
- 9) La Zarzuela evita actos públicos del Rey en los aniversarios del 1 y 3 de octubre. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/01/actualidad/1538393666_347247.html)
- 10) La fractura con la CUP agrava la debilidad del Govern de Torra. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/ccaa/2018/09/30/catalunya/1538302022_695170.html)
- 11) El Gobierno responde a Bruselas que hará un ajuste mayor que en los cuatro últimos años de Rajoy. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1539988654_703601.html)
- 12) Casado echa el resto y pasará toda la campaña electoral en Andalucía. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539976217_347461.html)
- 13) “No sé por qué la Xunta quiere acabar conmigo”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539978122_806122.html)
- 14) Aprobados la ‘tasa Google’ y el impuesto a la compra de acciones. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539979357_527298.html)
- 15) Diez policías y un inmigrante heridos en un motín en el CIE de Aluche. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1539990492_562197.html)
- 16) Juicio a la mente del asesino confeso de Pioz. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540057835_638381.html)
- 17) El Gobierno no sabe aún cómo recurrir el acuerdo contra el Rey del Parlament. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539976264_100674.html)
- 18) La retirada de carnés de conducir se reduce a la mitad desde 2010. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539976619_250786.html)

- 19) Activistas antisistema “señalan” con carteles a vecinos de la Cataluña interior. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/ccaa/2018/10/19/catalunya/1539951023_765339.html)
- 20) El PP cree que la sentencia de Gürtel vulnera su honor y reclama un nuevo juicio. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539969971_134204.html)
- 21) La Audiencia Nacional prohíbe salir de España al esposo de Ana Rosa Quintana. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539952961_642996.html)
- 22) Urkullu valora que aprobar los presupuestos daría estabilidad a Sánchez. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539949366_221591.html)
- 23) La juez del ‘caso máster’ carga contra la Rey Juan Carlos: “No ha ayudado en nada”. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539953163_488037.html)
- 24) Primeras grietas en el liderazgo de Pablo Casado. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/18/actualidad/1539891083_948793.html)
- 25) Los archivos secretos militares sacan a la luz décadas de espionaje. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539960952_516966.html)
- 26) Obreros, estudiantes y curas vigilados por la dictadura. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539961517_976535.html)
- 27) Susana Díaz: “Voy a romper los bloques y los bloqueos”. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540055434_008996.html)
- 28) El Rey defiende la Constitución como “una lección de convivencia que dignifica la vida política”. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539965128_383803.html)
- 29) Joan Tardà va a la montaña. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540062273_807043.html)
- 30) Un tribunal dicta una sentencia para que la entienda un discapacitado al que estafó su ‘amiga’. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539960909_897946.html)
- 31) La eurodiputada Carolina Punset anuncia que abandona Ciudadanos por su evolución “ultraliberal”. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540034429_911320.html)
- 32) El Gobierno vuelve a usar un convenio de 1992 para la expulsión exprés de 24 migrantes. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540060243_161638.html)
- 33) Pedro Sánchez aparca sus diferencias con Susana Díaz: “Estoy contigo”. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540029373_615494.html)
- 34) La gota fría en la vertiente mediterránea, últimas noticias del temporal en directo. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539929691_959912.html)
- 35) Juicio a la mente del asesino confeso de Pioz. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/20/actualidad/1540057835_638381.html)

- 36) La justicia otorga permisos de residencia a venezolanos por razones humanitarias. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/17/actualidad/1539759256_562740.html)
- 37) Un juzgado embarga 40 casas de lujo en Marbella a un exvicepresidente de Venezuela. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/18/actualidad/1539843590_516327.html)
- 38) Estrasburgo hace pública la sentencia que puede acortar las penas de prisión a cerca de 70 etarras. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540226213_009998.html)
- 39) El Defensor del Pueblo condena la devolución ‘exprés’ de migrantes. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540231594_840449.html)
- 40) PSOE, PP y Ciudadanos piden esperar a la investigación oficial en el ‘caso Khashoggi’. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540210298_938790.html)
- 41) La pugna entre Casado y su candidato Moreno se evidencia en Andalucía. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540234783_801560.html)
- 42) “Solo tenemos un adversario en Galicia: las políticas del PP de Feijóo”. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540236265_434747.html)
- 43) “Bescansa ve el partido de forma más jerárquica y homogénea”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540229600_967695.html)
- 44) Iglesias tras reunirse con Urkullu: “Tenemos que cuidar la mayoría que desalojó a Rajoy”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540210785_734209.html)
- 45) La última gota fría batió seis récords históricos de intensidad de lluvia. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540206448_917772.html)
- 46) Desplome de las temperaturas y nieve para el fin de semana. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540213120_369951.html)
- 47) Ciudadanos busca el ‘sorpaso’ al PP en Málaga, Cádiz y Sevilla. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540233460_936908.html)
- 48) El independentismo lanzará el ‘Govern paralelo’ de Waterloo el 30 de octubre en Barcelona. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/ccaa/2018/10/22/catalunya/1540207872_609104.html)
- 49) Detenido por azuzar a dos perros para que destrocen a un jabalí mientras sonríe a la cámara. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/22/actualidad/1540229355_898241.html)
- 50) Soberanistas de Catalunya en Comú abren otra grieta en el partido de Colau. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/ccaa/2018/10/21/catalunya/1540156040_026618.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Sociedad’

- 1) El engaño del ‘caso Nadia’ llega al fin a juicio. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/30/actualidad/1538327622_495720.html)
- 2) La Iglesia chilena prohíbe a los curas tocar los genitales a los niños y besarlos en la boca. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/01/actualidad/1538391826_521182.html)
- 3) Los jueces valencianos ordenan que los alumnos de campus privados hagan prácticas en hospitales públicos. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/01/actualidad/1538410974_978597.html)
- 4) El Gobierno gastó el año pasado 350 millones de euros menos en dependencia que antes de los recortes. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/01/actualidad/1538392948_005251.html)
- 5) El 70% de los pinos radiata de San Sebastián están enfermos por el hongo. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/01/actualidad/1538396091_096344.html)
- 6) La policía evaluará el riesgo de asesinato de las víctimas del machismo. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/30/actualidad/1538331372_239297.html)
- 7) Del bochorno a los desmayos en clase. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/30/actualidad/1538305351_272118.html)
- 8) Las valoraciones de riesgo de las víctimas de violencia de género funcionan a medio gas. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/30/actualidad/1538330860_628229.html)
- 9) El grito de auxilio que no se escuchó. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/29/actualidad/1538241214_005367.html)
- 10) La alcantarilla que desató una plaga en Zimbabue. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/29/actualidad/1538233550_119016.html)
- 11) Ni toreros ni ‘boys’: las personas con enanismo piden acabar con las humillaciones. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/10/actualidad/1539172394_835937.html)
- 12) Acosadas en la calle y en la Red. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/19/actualidad/1539942973_760597.html)
- 13) “El problema de los colegios bilingües es que generan falsas expectativas”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/09/24/actualidad/1537811034_517768.html)
- 14) “Creíamos que Internet empoderaría a las jóvenes, pero no siempre es así”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/19/actualidad/1539971005_846916.html)
- 15) Unidos Podemos pide explicaciones al Gobierno sobre el Concordato. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539717539_174118.html)
- 16) La España vacía exige igualdad de oportunidades. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/20/actualidad/1540031289_152465.html)

- 17) “Los médicos de familia tenemos que ser el 50% del sistema, y somos el 30%”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539879495_348237.html)
- 18) El Consejo de Ministros aprueba que las enfermeras receten fármacos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/19/actualidad/1539950115_855306.html)
- 19) Condenado por asesinar a su mujer: “Mi esposa tenía algunas cosas buenas. Cocinaba muy bien”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539860477_483210.html)
- 20) Detenido en Madrid el Pederasta de Astillero, el mayor abusador de niñas de España. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/19/actualidad/1539937083_550103.html)
- 21) Filosofía abre el debate sobre la gran reforma de la escuela. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539877660_302843.html)
- 22) El PP presenta un plagio de una ley de paliativos del PSOE como alternativa a la eutanasia. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539866227_154695.html)
- 23) El Gobierno evita criticar a la Iglesia por la pederastia. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/19/actualidad/1539979323_095383.html)
- 24) Sanidad denuncia a la Fiscalía la venta de falsos remedios para el autismo. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539867166_815336.html)
- 25) El obispado de Alicante defiende que el cura pederasta de Granada trabaje de capellán. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539883208_623234.html)
- 26) Los países pioneros abren el derecho a los menores. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539712631_223309.html)
- 27) Las mujeres con el anticonceptivo Essure logran que se les extirpe con seguridad. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539693753_792006.html)
- 28) Doce enfermos de hepatitis tras comer en un local La Tagliatella de Alicante. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539681729_117175.html)
- 29) Ciudadanos condiciona su apoyo a la eutanasia a que se apruebe antes su ley de muerte digna. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539681397_933334.html)
- 30) “Hay que introducir en Filosofía a Hannah Arendt y Simone de Beauvoir”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539887760_179160.html)
- 31) Nace el mayor portal de becas en Iberoamérica para potenciar la movilidad estudiantil. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539882573_956977.html)

- 32) El Defensor recibe 28 quejas por adoctrinamiento en Cataluña. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/17/actualidad/1539792344_898329.html)
- 33) El Congreso pacta que la Filosofía vuelva a ser obligatoria tres años en los institutos. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/17/actualidad/1539790211_552468.html)
- 34) Más de un millón de personas con título universitario está en riesgo de pobreza en España. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/15/actualidad/1539596543_695042.html)
- 35) Cataluña diagnostica el primer caso de la Fiebre del Nilo en caballos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/19/actualidad/1539959986_620547.html)
- 36) Delhi empieza su lucha contra la polución mientras arde el campo en los Estados vecinos. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/15/actualidad/1539622215_851477.html)
- 37) El 25% de los españoles ha respirado aire contaminado por ozono este año. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539691189_270159.html)
- 38) Macrooperación contra la venta de atún rojo ilegal: 79 detenidos y 80.000 kilos intervenidos. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/15/actualidad/1539611762_654922.html)
- 39) Navegar más despacio para frenar el cambio climático (y salvar ballenas). 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/12/actualidad/1539363353_004986.html)
- 40) RTVE nombra dos editoras de Igualdad para velar por los contenidos en la cadena pública. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/18/actualidad/1539873886_859531.html)
- 41) La ONU insiste en que el futuro depende de la libertad de las mujeres sobre su maternidad. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539696582_161174.html)
- 42) El 62% de los menores de tres años no están escolarizados en España. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/12/actualidad/1539360565_077095.html)
- 43) De un cursillo ‘on line’ a más de un año de preparación para ser juez de Violencia de Género. 11. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/10/actualidad/1539188715_017651.html)
- 44) Una nueva leona (azul) para custodiar el Congreso de los Diputados. 10. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/10/actualidad/1539184181_087303.html)
- 45) La Iglesia española crea una comisión reservada para combatir la pederastia. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539678926_713661.html)
- 46) Los españoles de 2033: más viejos y más solos. 11. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/10/actualidad/1539170799_310404.html)
- 47) El auge de la leche que no es leche. 9. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/08/actualidad/1539017094_497986.html)

- 48) #MeToo: romper el silencio. 4. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/04/actualidad/1538651972_454261.html)
- 49) Colas para comprar marihuana en Canadá, primer país del G-7 en legalizar su consumo. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/17/actualidad/1539791318_653609.html)
- 50) “España puede ser líder en Europa si legaliza el cannabis”. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/sociedad/2018/10/16/actualidad/1539701213_352883.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Economía’

- 1) General Electric releva a su consejero delegado. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/actualidad/1538394580_118751.html)
- 2) El FMI alerta de un nuevo récord histórico de deuda mundial: más de 150 veces el PIB español. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/actualidad/1538393111_364305.html)
- 3) La vivienda se encarece y el acceso a la compra se complica todavía más. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/vivienda/1538378029_866490.html)
- 4) Las ventas de coches caen en septiembre un 17% tras el salto que dieron en agosto. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/actualidad/1538394333_939724.html)
- 5) Las hipotecas sobre viviendas superan los 125.000 euros de media por primera vez desde 2008. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/vivienda/1538383295_218088.html)
- 6) La CNMV se opone a la ‘tasa Tobin’ que estudia aplicar el Gobierno. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/actualidad/1538397313_772916.html)
- 7) MásMóvil atrae 60.000 líneas de sus rivales en septiembre en plena ‘guerra del fútbol’. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/actualidad/1538395093_827652.html)
- 8) Puig propondrá a Sánchez que el gasto en I+D no compute en el déficit. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/01/actualidad/1538419581_782632.html)
- 9) Trabajo acumula 1.500 millones sin gastar en formación desde 2015. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/09/30/actualidad/1538326019_101332.html)
- 10) California obliga por ley a que haya mujeres en los consejos de las compañías cotizadas. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/09/30/actualidad/1538342298_298803.html)
- 11) El Supremo se sume en el caos por el embrollo del impuesto de las hipotecas. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539978811_514193.html)
- 12) ¿Y el lunes qué pasa con las hipotecas? ¿Todavía vale la pena reclamar el impuesto?. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539967962_754729.html)
- 13) El calendario laboral de 2019 ya es oficial: solo permite un gran puente festivo en toda España. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/10/actualidad/1539199533_314073.html)
- 14) Rajoy: “Estoy a favor de los banqueros. Todo el mundo los critica, yo no”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539981739_720462.html)
- 15) Si planeas viajar en Navidades, reserva tu vuelo ya. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539939830_109246.html)

- 16) Supermercados Dia: cuesta abajo sin frenos. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/18/actualidad/1539881635_593271.html)
- 17) Las transacciones Cum ex: el asalto al contribuyente europeo. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539961105_042842.html)
- 18) La CNMV abre expediente a Ángel Ron y a los exconsejeros del Banco Popular. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539969541_627991.html)
- 19) Asturias y Galicia preparan un frente común contra el cierre de plantas de Alcoa. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539947788_486189.html)
- 20) Solo el 5% de los españoles cree que paga pocos impuestos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539954902_536229.html)
- 21) El riesgo de trabajar como Elon Musk. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/17/actualidad/1539794737_667290.html)
- 22) La economía china se ralentiza en plena guerra comercial con Estados Unidos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539916644_325735.html)
- 23) Neinor Homes no comprará suelo en los municipios que obliguen a destinar el 30% a vivienda social. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/ccaa/2018/10/19/catalunya/1539960812_403081.html)
- 24) Planes de pensiones con letra pequeña. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/18/actualidad/1539882830_814646.html)
- 25) La televisión de pago desbanca a la luz como el servicio peor valorado por los clientes. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539946066_250586.html)
- 26) La Audiencia Nacional culpa también al BFA de la quiebra del Banco de Valencia. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539971826_999901.html)
- 27) “Hasta los huevos del Brexit”: el cartel de un empresario millonario que irrita a los euroescépticos de Reino Unido. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/18/actualidad/1539891373_125974.html)
- 28) PRISA y Vocento crearán una plataforma conjunta de gestión de venta de publicidad programática. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/actualidad/1539941275_550844.html)
- 29) Zegona duplicará su participación en Euskaltel para ser el primer accionista. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/19/actualidad/1539968779_640544.html)
- 30) Cómo construir una cartera de inversión para el final del ciclo. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/11/actualidad/1539266615_243303.html)
- 31) Un acuerdo que inyecta gasolina a la industria del motor. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/10/actualidad/1539191054_126411.html)
- 32) Ingenio para una revolución. 11. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/11/actualidad/1539269515_732694.html)

- 33) Ropa de trabajo: ¿elección del trabajador o imposición del jefe?. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/16/mis_derechos/1539676806_227678.html)
- 34) ¿Cómo seguir cotizando a la Seguridad Social hasta la jubilación si ya no estás en activo?. 11. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/11/mis_derechos/1539244961_710391.html)
- 35) El doctor Vela absuelto: ¿qué quiere decir que han prescrito sus delitos y por qué?. 8. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/08/mis_derechos/1539004884_783725.html)
- 36) La universidad española sí innova (y lo hace a través de los MOOC). 14. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/07/26/actualidad/1532614252_534760.html)
- 37) Los estudiantes de FP son emprendedores. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/16/actualidad/1539683841_302271.html)
- 38) ¿Quieres invertir ‘online’? Algunas pistas para no equivocarte. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/05/actualidad/1538744347_893527.html)
- 39) ¿Tienes el perfil más adecuado para obtener las mejores condiciones en tu hipoteca?. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/03/actualidad/1538576924_735691.html)
- 40) ¿Dónde y cómo puedes sacar dinero sin pagar comisiones?. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/09/29/actualidad/1538244768_405157.html)
- 41) “Quiero fotografiar a todas las especies del mundo. Y ya llevo más de la mitad”. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/18/actualidad/1539850147_783565.html)
- 42) Una feria y más de 1.000 formas de celebrar tu boda. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/17/actualidad/1539797146_187909.html)
- 43) Estampa se consolida como cita de referencia del arte. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/17/actualidad/1539779173_938668.html)
- 44) Muere Gilberto Benetton, fundador del gran grupo empresarial italiano. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/22/actualidad/1540240906_253079.html)
- 45) Una asociación de jueces pide la dimisión del presidente de lo contencioso del Supremo por el caso de las hipotecas. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/22/actualidad/1540201969_769972.html)
- 46) Los desahuciados del alquiler. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/20/actualidad/1540027406_340746.html)
- 47) El juzgado de hipotecas de Valencia suspende vistas por “inseguridad jurídica”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/22/actualidad/1540221740_144561.html)
- 48) La plataforma de viajes GoEuro consigue 130 millones de financiación. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/22/actualidad/1540224025_925511.html)
- 49) Día cae el 24% tras corregir sus cuentas para aflorar facturas pendientes. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/22/actualidad/1540193080_714225.html)

50) Ford parará su planta de Almussafes 22 días entre noviembre y enero. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/economia/2018/10/22/actualidad/1540209339_054443.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Ciencia’

- 1) El análisis del ADN de 81 casos descarta que fueran bebés robados. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/27/ciencia/1538058145_715458.html)
- 2) ¿La igualdad genera más diferencias entre mujeres y hombres?. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/ciencia/1539867819_442748.html)
- 3) Leonardo da Vinci tenía estrabismo, según un estudio de sus retratos. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/ciencia/1539846969_394583.html)
- 4) ¿Cuán antigua es la vida en la Tierra?. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/ciencia/1539962290_882954.html)
- 5) Así ha pasado la inteligencia artificial de diagnosticar el cáncer a tratarlo. 18. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/16/ciencia/1539687968_664039.html)
- 6) Europa examina su ‘frikismo’ tecnológico. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/ciencia/1539614673_284948.html)
- 7) La mitad de los trastornos mentales aparecen en la adolescencia. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/ciencia/1539773669_660729.html)
- 8) El efecto Doppler. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/ciencia/1539851030_265787.html)
- 9) Donde la berenjena cura el cáncer y la lejía trata el autismo. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/ciencia/1539703016_440582.html)
- 10) La paradoja del circunnavegante. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/ciencia/1539676187_543043.html)
- 11) Guerra abierta por el fósil más antiguo del mundo. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/ciencia/1539788961_635248.html)
- 12) Las matemáticas que describen la forma de la costa. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/ciencia/1539596490_824501.html)
- 13) La subida del nivel del mar pone en peligro el patrimonio cultural de la humanidad en las costas del Mediterráneo. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/ciencia/1539700680_142377.html)
- 14) Diabetes: la epidemia que nos puede aplastar porque no emociona. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/13/ciencia/1539445057_581171.html)
- 15) La cerveza, amenazada por el cambio climático. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/14/ciencia/1539543413_084007.html)
- 16) Un grupo de científicos logra que nazcan crías de ratón de parejas del mismo sexo. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/12/ciencia/1539332862_752980.html)
- 17) Al otro lado de la consulta: cuando el médico se convierte en paciente. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/03/ciencia/1538589566_759440.html)
- 18) El joven científico español que busca por qué las ciudades nos enferman. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/11/ciencia/1539256374_190413.html)
- 19) El último estudio de Stephen Hawking: “Los agujeros negros tienen pelo suave”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/11/ciencia/1539279267_381059.html)

- 20) Matemáticas para entender el cerebro. 4. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/03/ciencia/1538588039_962114.html)
- 21) ¿Adónde van los globos?. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/11/ciencia/1539244063_450290.html)
- 22) Planetas y pompas de jabón. 5. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/01/ciencia/1538390509_882259.html)
- 23) Frankenstein y los fideos. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/09/ciencia/1539069775_054113.html)
- 24) Homero y la teoría de la generación espontánea. 4. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/02/ciencia/1538465611_937949.html)
- 25) ¿Cuántos seres vivos no humanos hay en el cuerpo de una persona?. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/ciencia/1539599537_649940.html)
- 26) ¿La luz viaja eternamente o se extingue en algún momento?. 11. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/09/ciencia/1539070723_442803.html)
- 27) Tenemos derecho a una alimentación saludable. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/11/ciencia/1539271123_058447.html)
- 28) ¿De dónde viene la leche que tomamos?. 1. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/09/28/ciencia/1538145222_088704.html)
- 29) La nave ‘Soyuz’ realiza un aterrizaje de emergencia tras un despegue fallido. 1. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/11/ciencia/1539249640_846653.html)
- 30) Las webs de genealogía permiten identificar al 50% de los estadounidenses a partir de muestras de ADN anónimas. 13. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/11/ciencia/1539280319_757473.html)
- 31) Las abejas dejaron de zumbir en el último eclipse solar total. 10. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/10/ciencia/1539154761_769509.html)
- 32) ¿Funciona algo de la homeopatía?. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/08/ciencia/1539007931_429216.html)
- 33) “Armstrong quería bajar a la Luna pasara lo que pasara”. 10. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/10/ciencia/1539154846_991332.html)
- 34) “Hacer física hoy es como bajar al río y voltear todas las piedras para ver qué aparece”. 14. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/09/ciencia/1539096888_161715.html)
- 35) Un mundo sin machos. 13. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/12/ciencia/1539363814_262958.html)
- 36) El hombre que creó el primer sistema inmune artificial. 7. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/07/ciencia/1538900783_602381.html)
- 37) ¿Qué es la vida? El futuro de la biología, 75 años después de Schrödinger. 9. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/08/ciencia/1538989070_999452.html)
- 38) La belleza es un prodigio del cerebro. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/22/ciencia/1540208471_975751.html)
- 39) Cambio de hora 2018: este domingo volvemos al horario de invierno. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/22/ciencia/1540208830_955987.html)

- 40) Marte puede tener oxígeno suficiente para sustentar microbios y esponjas. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/22/ciencia/1540220139_271022.html)
- 41) Los hijos heredan el sufrimiento de los padres. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/21/ciencia/1540148116_181772.html)
- 42) ¿Deberíamos extinguir a los mosquitos para evitar enfermedades en los seres humanos?. 22. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/09/28/ciencia/1538120943_538691.html)
- 43) Muerte del último glaciar de España. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/18/ciencia/1539878957_121736.html)
- 44) El riesgo de tapar la ‘webcam’. 25. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/25/ciencia/1540469095_157884.html)
- 45) ¿A quién mataría (como mal menor) un coche autónomo?. 25. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/24/ciencia/1540367038_964708.html)
- 46) Las matemáticas detrás de la detección de ‘malware’. 25. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/23/ciencia/1540309487_345764.html)
- 47) El enigma de la maleta. ¿A quién se la confiarías?. 24. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/22/ciencia/1540215130_227733.html)
- 48) Un último esfuerzo para erradicar la polio. 24. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/24/ciencia/1540369925_537653.html)
- 49) Las amenazas más graves para el Mediterráneo. 25. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/15/ciencia/1539596257_519364.html)
- 50) Nosotros, los robots. 25. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/23/ciencia/1540285567_478877.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Tecnología’

- 1) Cómo calibrar la batería del móvil. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/17/actualidad/1539769115_735958.html)
- 2) Paul Mason: “Las grandes tecnológicas creen que la sociedad existe al margen de ellas”. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/18/actualidad/1539868552_075795.html)
- 3) El desafío de hacer volar drones sin ayuda humana. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/18/actualidad/1539884534_864286.html)
- 4) Regulación y digitalización, las urgencias de la economía española. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/25/tendencias/1540492153_098030.html)
- 5) La batalla de los fabricantes de impresoras por acabar con los cartuchos ‘ajenos’. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/18/actualidad/1539855435_014561.html)
- 6) Repensando la forma de moverse en las ciudades. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/25/tendencias/1540492897_316789.html)
- 7) WhatsApp prepara un ‘modo vacaciones’ para silenciar chats. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/18/actualidad/1539863652_274838.html)
- 8) ¿Adictos a Netflix?. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/16/actualidad/1539681210_208291.html)
- 9) Creado un cable USB capaz de infectar los equipos con programas maliciosos. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/11/actualidad/1539240643_367086.html)
- 10) El arma de doble filo del electrocardiograma del Apple Watch. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/01/actualidad/1538392017_190991.html)
- 11) Un simple mensaje bloquea la PlayStation 4. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/14/actualidad/1539539953_057901.html)
- 12) El auge incontestable de los deportes electrónicos. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/10/actualidad/1539158931_289125.html)
- 13) Estas aplicaciones permiten ocultar fotos en el móvil (y los padres las desconocen). 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/10/actualidad/1539157213_709436.html)
- 14) La era de las contraseñas se encamina a su fin. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/17/actualidad/1539734442_630080.html)
- 15) Facebook avisará a sus usuarios de que vigilen mensajes sospechosos tras su ‘hackeo’. 14. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/12/actualidad/1539364847_726714.html)
- 16) “Soy un robot mago y puedo leerte la mente”. 8. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/08/actualidad/1538988615_738847.html)
- 17) Doctor: Mi ordenador no entiende la ironía, ¿tengo un problema?. 5. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/04/actualidad/1538671632_789432.html)
- 18) En busca del familiar ecológico definitivo. 3. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/03/actualidad/1538580782_915571.html)

- 19) Samsung Galaxy A9: el primer móvil con cinco cámaras para conquistar a los ‘millennials’. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/11/actualidad/1539249692_817837.html)
- 20) Google + cierra por una brecha que ha expuesto datos de medio millón de usuarios. 9. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/08/actualidad/1539022398_758282.html)
- 21) No queremos depender de Silicon Valley. 9. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/08/actualidad/1539017186_874388.html)
- 22) Cómo reducir el cansancio de la vista tras muchas horas delante de una pantalla. 10. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/09/28/actualidad/1538148364_294295.html)
- 23) Facebook lanza un dispositivo de videollamadas. 8. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/08/actualidad/1539016719_521767.html)
- 24) Así previene la inteligencia artificial la caza furtiva de elefantes en África o detecta infecciones emergentes. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/08/actualidad/1538992582_164486.html)
- 25) El año 0 de la incierta revolución tecnológica de los próximos 20 años. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/19/actualidad/1539903295_085472.html)
- 26) Reto óptico: ¿Quién persigue a quién?. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/19/actualidad/1539951353_135843.html)
- 27) “Pensé más en que el programa funcionó que en la llegada a la Luna”. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/22/actualidad/1540207046_513939.html)
- 28) La seguridad de Internet de las Cosas precisa un cambio de comportamiento del usuario. 26. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/26/actualidad/1540564357_433476.html)
- 29) Tim Cook se reúne con Pedro Sánchez en su visita sorpresa a Madrid. 25. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/25/actualidad/1540474599_902213.html)
- 30) Airbnb ya no es dominante en el mercado de viviendas turísticas. 26. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/26/actualidad/1540552657_699263.html)
- 31) Xiaomi copia a OPPO para crear una pantalla impresionante en el Mix 3. 25. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/25/actualidad/1540458264_509173.html)
- 32) Facebook lanza Contexto, Whatsapp ofrecerá ‘stikers’ y Google eliminará las notificaciones de Nearby. 26. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/26/actualidad/1540553917_888945.html)
- 33) Así es la inteligencia artificial que pone voz a Alexa y encuentra tus compras en Amazon. 25. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/23/actualidad/1540286902_743805.html)
- 34) EE UU prohíbe operar a un autobús autónomo en Florida por circular con niños. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/23/actualidad/1540307460_292898.html)

- 35) Así trabaja AICAN, la máquina que dibuja sola. 24. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/22/actualidad/1540218741_055447.html)
- 36) Fitbit Charge 3: la pulsera de actividad más exitosa se renueva. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/23/actualidad/1540286495_415099.html)
- 37) Canas y estrellas: los mayores de 60 llegan a la economía de plataformas. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/16/tendencias/1539690076_348259.html)
- 38) A la palabra hablada le sienta bien el mundo digital. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/25/tendencias/1540491805_372549.html)
- 39) El futuro del transporte urbano es ‘contactless’. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/25/tendencias/1540492225_604470.html)
- 40) DoCoMo lanzará el móvil más fino y ligero del mundo. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/18/actualidad/1539864985_686418.html)
- 41) Las consecuencias sociales de que los adolescentes abandonen Facebook. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/16/actualidad/1539703179_416049.html)
- 42) Regulación y digitalización, las urgencias de la economía española. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/25/tendencias/1540492153_098030.html)
- 43) Deliveroo: “Los ‘riders’ que trabajen 40 o 50 horas deberían tener pensión”. 24. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/23/innovacion/1540313099_763468.html)
- 44) Cuando un ‘exhacker’ avisa de que el software que compramos no es seguro. 25. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/10/tendencias/1539166682_629296.html)
- 45) Repensando la forma de moverse en las ciudades. 26. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/25/tendencias/1540492897_316789.html)
- 46) En las entrañas del gigante Samsung. 26. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/24/actualidad/1540380118_155192.html)
- 47) “Los robots son torpes a la hora de manipular objetos”. 27. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/23/actualidad/1540294031_685254.html)
- 48) Facebook elimina 82 páginas creadas en Irán con más de 1 millón de seguidores. 26. 10. 2018.
(https://elpais.com/tecnologia/2018/10/26/actualidad/1540570700_783209.html)
- 49) El Rubius: “Echo de menos empezar algo nuevo sin la presión que tengo en YouTube”. 28. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/26/talento/1540545962_501240.html)
- 50) Coche compartido: el asfalto ya no es una jungla. 27. 10. 2018.
(https://retina.elpais.com/retina/2018/10/26/tendencias/1540546482_520653.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Cultura’

- 1) Gritos de socorro para salvar el futuro. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539971096_267666.html)
- 2) John H. Elliott: “El principal error de los independentistas fue vivir en una realidad virtual”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539961025_771429.html)
- 3) “Hágase la ciega, sorda y muda. Es lo mejor”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/actualidad/1539855489_006243.html)
- 4) El Rey defiende la Constitución como “una lección de convivencia que dignifica la vida política”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/politica/2018/10/19/actualidad/1539965128_383803.html)
- 5) Canciones desde más allá del dolor. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/20/actualidad/1540028142_236875.html)
- 6) Patrimonio Nacional cede a Holanda un retrato lleno de hormigas voladoras. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539963312_599849.html)
- 7) El ritmo (musical) de la creación. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539958033_012464.html)
- 8) El artista en el patíbulo. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539956929_773319.html)
- 9) Isabel Coixet dirige el vídeo más íntimo de la cantante Cathy Claret. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539958616_452960.html)
- 10) Avilés. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539954685_007218.html)
- 11) Dani Rovira, cara visible del documental ‘Todos los caminos’. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539964421_030669.html)
- 12) De cazadores a agricultores de la imagen. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539969020_049147.html)
- 13) La maldición de Christopher Robin. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539957745_318693.html)
- 14) Los actores denuncian el trabajo gratis de un centenar de figurantes en el Teatro Real. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539942504_251325.html)
- 15) Marisa Paredes y Bárbara Lennie, luces para una película sombría. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539951435_169307.html)
- 16) El infierno de la guerra, el dolor de volver a casa. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/actualidad/1539876555_083552.html)
- 17) Francis Ford Coppola: “Me preocupa que los escándalos sexuales nos estén dividiendo”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/20/actualidad/1539994020_222926.html)

- 18) Lee el discurso de Martin Scorsese: “Lo notable del cine para mí es que siempre es el presente”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539980551_720645.html)
- 19) ‘Por siempre Chape’, la historia de un equipo antes y después de la tragedia. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539970829_986455.html)
- 20) Sheppelmann dejará la dirección artística del Liceo al final de 2019. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539972407_887592.html)
- 21) Teddy Bautista: “Vuelvo porque los tres poderes del Estado están contra la SGAE”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/actualidad/1539876873_528585.html)
- 22) Radiolé premia a María Jiménez y a Remedios Amaya y homenajea a Rocío Jurado. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539941737_152158.html)
- 23) Doña Letizia visitará la Semana Internacional de Cine de Valladolid. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539947226_229274.html)
- 24) “No soportamos el ‘backstage’ de los festivales”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/16/miss_festivales/1539689620_352204.html)
- 25) Cuando el Ejército de Franco construyó el cementerio de ‘El bueno, el feo y el malo’. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/17/actualidad/1539805246_126274.html)
- 26) 70 novelas al año en España sobre la Guerra Civil. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/actualidad/1539877402_718909.html)
- 27) ¿Qué está pensando América?. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/babelia/1539961594_382680.html)
- 28) Miedo en Washington. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/babelia/1539859995_925976.html)
- 29) Una herida interna. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/babelia/1539865964_281072.html)
- 30) La modernidad fracasada. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/babelia/1539866427_460490.html)
- 31) Todo el arte y la historia que cabe en un GIF. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/11/actualidad/1539277594_396411.html)
- 32) Cultura y Generalitat desbloquean la resolución de los conflictos pendientes de los ‘papeles de Salamanca’. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/17/actualidad/1539807145_614857.html)
- 33) La imposibilidad de la ruptura de la unidad de Europa. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/actualidad/1539884005_716625.html)
- 34) Combatiente hasta el final. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/17/actualidad/1539802485_574643.html)
- 35) Pompeya ardió dos meses después. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/17/actualidad/1539759970_244111.html)
- 36) Sin entrar en la Gran Pirámide por no tener cita. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/16/actualidad/1539699493_620005.html)

- 37) El Guggenheim vacía el taller de Giacometti. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/18/actualidad/1539869114_137494.html)
- 38) Nostalgia de la autarquía. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/babelia/1539962038_610466.html)
- 39) El Bernstein más pegadizo. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/babelia/1539962695_331762.html)
- 40) La guerra de Troya la lucha él solo. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/17/actualidad/1539806871_794208.html)
- 41) La inteligencia excluida. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/15/actualidad/1539614116_683920.html)
- 42) Leonard Cohen y el aberrante Kanye West. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/14/actualidad/1539510540_699622.html)
- 43) El largo viaje de Eduardo Arroyo. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/14/actualidad/1539551143_973462.html)
- 44) ¡Abajo lo existente!. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/09/babelia/1539097074_908802.html)
- 45) Otro futuro. 13. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/09/babelia/1539093914_004943.html)
- 46) Los toros tuvieron un impacto económico de 4.500 millones en 2017. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/20/actualidad/1540013947_677500.html)
- 47) Los toros son el tercer espectáculo de masas tras los museos y los conciertos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539963430_472121.html)
- 48) Enrique Ponce, un discurso taurino animalista, ético y nada autocrítico. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/cultura/2018/10/19/actualidad/1539926692_370441.html)
- 49) Murcia, sede del II Congreso Internacional de Tauromaquia. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/15/actualidad/1539604391_530824.html)
- 50) Claudia Piñeiro: “El protagonismo de las mujeres dejó desconcertados a muchos hombres”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/cultura/2018/10/20/actualidad/1540035794_368208.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Gente’

- 1) Nacho Palau y las otras rupturas de Miguel Bosé. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539950348_128306.html)
- 2) Andrés Velencoso, el hombre impecable que nunca se moja. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539945973_285448.html)
- 3) Glenn Close: “Nunca me sentí más realizada que en este momento de mi vida”. 20. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539960951_514872.html)
- 4) Álex Lequio, en aislamiento en una clínica de Pamplona. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539962574_322390.html)
- 5) La evolución del rostro de Rania de Jordania en los últimos años. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539938851_542532.html)
- 6) David Beckham admite que su matrimonio con Victoria es un “duro trabajo”. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539948120_265191.html)
- 7) El millonario Paul Allen no tiene quien le herede. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/gente/1539874203_884022.html)
- 8) Ana Rosa desvela que sufrió cáncer de mama. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539939306_861632.html)
- 9) Ellen DeGeneres revela que sufrió hasta una amenaza de bomba después de salir del armario. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539952653_743921.html)
- 10) Todo lo que se sabe de Selena Gomez desde su ingreso a un psiquiátrico. 19. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/18/gente/1539879608_002682.html)
- 11) Conflicto generacional. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539952874_753234.html)
- 12) En defensa de Wismichu. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/gente/1539885014_585755.html)
- 13) Réquiem por un gato muerto. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539958172_090298.html)
- 14) Karlie Kloss se casa por sorpresa con el cuñado de Ivanka Trump. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/19/gente/1539935321_317715.html)
- 15) La actriz china Fan Bingbing reaparece tras su escándalo con Hacienda. 18. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/18/gente/1539861830_830467.html)
- 16) Un inversor de Cabify es el nuevo novio de Emma Watson. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/18/gente/1539854810_540370.html)
- 17) Álex Lequio reaparece en público por primera vez desde su enfermedad. 18. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/18/gente/1539849139_238905.html)
- 18) Nacho Palau litiga contra Miguel Bosé para mantener unidos a los cuatro hijos que criaron juntos. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539790663_273514.html)
- 19) Ultimátum del juez a Julio Iglesias: le da 10 días para que diga si acepta hacerse la prueba de ADN. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539793914_814201.html)

- 20) Aitana Ocaña juega a ser una estrella literaria. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539790484_931623.html)
- 21) Cadena perpetua para el yerno de Hélène Pastor por ordenar su muerte. 17. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539773334_058509.html)
- 22) David Bisbal, Antonio Orozco, Aitana y Amaia estarán en la gala contra el sida People in red. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539786964_279235.html)
- 23) Miguel Bosé se deja ver en México. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539784930_230451.html)
- 24) La historia del príncipe Enrique y su fan australiana de 98 años. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539776016_984730.html)
- 25) Richard Gere se convierte en Rupert Murdoch en Sevilla. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539770533_007561.html)
- 26) Victoria Beckham abandonó a las Spice Girls por Elton John. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539707815_505390.html)
- 27) Antonio David Flores: “Rocío Carrasco dice que la intenté tirar por una terraza”. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539770528_346785.html)
- 28) Nacho Palau, pareja de Miguel Bosé durante 26 años, emprende acciones legales contra el cantante. 18. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/17/gente/1539764371_165306.html)
- 29) La Casa Blanca, molesta por un vídeo del rapero T.I. que hace referencia a Melania Trump. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539710886_137457.html)
- 30) Philippe Starck abandona Formentera. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539704063_898137.html)
- 31) El yerno de la millonaria Hélène Pastor ordenó su muerte. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539703382_560609.html)
- 32) Todo lo que se sabe sobre el desfile de Victoria’s Secret 2018. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539698173_113450.html)
- 33) Pau Gasol anuncia que se casa. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539708178_456932.html)
- 34) Lady Gaga sufrió una agresión sexual de “alguien de la industria del entretenimiento”. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539699084_088185.html)
- 35) Pippa hace tía a Kate Middleton. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539701398_662048.html)
- 36) El asombroso cambio físico de Alberto Chicote. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539687659_276495.html)
- 37) Manuel Valls y Susana Gallardo posan juntos por primera vez. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539681112_095523.html)
- 38) Arnold Schwarzenegger: “He cruzado la línea varias veces con las mujeres”. 16. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539677307_430912.html)

- 39) Nicole Kidman: “Estar casada con Tom Cruise evitó que fuera acosada sexualmente”. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/16/gente/1539678118_176229.html)
- 40) Will Smith confiesa que hizo llorar a su esposa Jada Pinkett 45 días seguidos. 16. 10. 2018. (https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539626122_559336.html)
- 41) Elon Musk se pasa del coche eléctrico al tequila. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539619072_314280.html)
- 42) Una juez de 85 años, icono de feminismo. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539618323_050887.html)
- 43) Historias de Rino Barillari, el rey de los paparazis y de la ‘dolce vita’. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539603416_878775.html)
- 44) Ariana Grande rompe con el humorista Pete Davidson cuatro meses después de anunciar su enlace. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539626888_330301.html)
- 45) Las lágrimas de Malú por tener que aplazar su gira. 16. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539614722_788438.html)
- 46) Esta es la sobrina de la Reina que quiere ser actriz y bailarina. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539614840_590781.html)
- 47) La gira de Shakira contada en primera persona. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539604463_458186.html)
- 48) Sin noticias del futuro de Amaia pero con otra actuación sorpresa. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539602857_222104.html)
- 49) Elena Furiase recibe el alta tras dar a luz a su primer hijo. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539604893_385514.html)
- 50) Julián Contreras no tiene casa y vive con 160 euros al mes. 15. 10. 2018.
(https://elpais.com/elpais/2018/10/15/gente/1539593852_970097.html)

Korpus titulků z rubriky ‘Deportes’

- 1) Márc Márquez se proclama campeón del mundo de MotoGP por quinta vez. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540087243_468768.html)
- 2) El sinvivir de Messi. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540049426_094763.html)
- 3) Lopetegui, sentenciado desde Moscú. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540064288_455201.html)
- 4) Messi se fractura el radio y estará tres semanas de baja. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540063381_593563.html)
- 5) Alerta roja en el Real Madrid. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540033243_704128.html)
- 6) Bartomeu retira la propuesta de cambio de escudo del Barça. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540045247_249432.html)
- 7) El Atlético se encoge y empatiza con apuros con el Villarreal. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540049123_700117.html)
- 8) Se acabaron las soluciones Bartomeu. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540055796_111639.html)
- 9) Al Valencia se le olvida ganar en Mestalla. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540052274_587891.html)
- 10) Messi y el pipí. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/19/actualidad/1539963414_261521.html)
- 11) Hamilton, una ‘pole’ que bien puede valer un título. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540054660_052210.html)
- 12) El Chelsea evita en el 96 el triunfo del United de Mourinho. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540044356_906567.html)
- 13) Nikola Mirotic bate su plusmarca en la NBA con 36 puntos ante los Kings. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/20/actualidad/1540024650_202847.html)
- 14) El fútbol en Afganistán triunfa sobre el miedo. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/19/actualidad/1539942503_222204.html)
- 15) Reinhold Messner: “El alpinismo de hoy es cada vez más turismo”. 20. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/18/actualidad/1539880462_233066.html)
- 16) La selección de México, a la deriva. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/17/actualidad/1539731142_134831.html)
- 17) México 68, una gesta teñida de sangre. 12. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/12/actualidad/1539308819_397062.html)
- 18) Los niños de la cueva de Tailandia, estrellas por un día en River Plate. 7. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/07/actualidad/1538936431_194192.html)
- 19) Historia de los caminos. 14. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/14/actualidad/1539510370_104129.html)

- 20) Marc Márquez, el Messi del motociclismo. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540102681_619371.html)
- 21) Marc Márquez: “No quiero ser consciente ya de lo que esto significa”. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540086191_950722.html)
- 22) El estreno de LeBron James en Los Ángeles acaba en pelea y derrota de los Lakers. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540108312_810420.html)
- 23) “La gente no va a aceptar de LeBron James nada que no sea el campeonato”. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540107886_427321.html)
- 24) El Madrid sondea a Mourinho para sustituir a Lopetegui. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540230001_623310.html)
- 25) Lopetegui: “Si esperabais ver un entrenador hundido no me miréis a mí”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540202741_686123.html)
- 26) “En Vallecas la gente tiene memoria”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540231803_261561.html)
- 27) Bartomeu: “El tema del escudo queda cerrado por el momento”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540205116_485080.html)
- 28) El problema es CR, no Lopetegui. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540147733_162177.html)
- 29) Sergio Ramos da dos balonazos a Reguilón durante el entrenamiento. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540209254_522447.html)
- 30) El Valencia busca en Suiza el gol perdido. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540229980_818413.html)
- 31) Empate lánguido entre Real Sociedad y Girona. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540241156_167122.html)
- 32) La tiradora olímpica Fátima Gálvez afirma haber sido víctima de machismo en un torneo en Málaga. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540232660_985652.html)
- 33) Márquez, o cómo marcar época en la era Rossi. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540101652_534357.html)
- 34) Raikkonen pospone el alirón de Hamilton. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540151230_929822.html)
- 35) El Rayo Vallecano en México 68. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540140809_941074.html)
- 36) El éxito del Mundial de Pelota recupera el espíritu olímpico de Barcelona. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540147040_895761.html)
- 37) Borja Iglesias: “Llamé a Gerard antes de fichar por el Espanyol”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540234472_869088.html)

- 38) Víctor Sada: “He vivido el baloncesto al límite y eso quema mucho”. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540227264_753410.html)
- 39) Sergio García, amo y señor de Valderrama. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540202431_849182.html)
- 40) Edurne Pasaban sube con las parias del Himalaya. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540152504_574122.html)
- 41) Ricky Rubio: “¡Claro que me imagino ganando a los Warriors!”. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540138515_297234.html)
- 42) El fantasma de Schumacher. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540109768_311322.html)
- 43) Juancho Hernangómez, a lo grande con un tapón decisivo ante los Warriors. 22. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/22/actualidad/1540201695_641721.html)
- 44) Piqué: “A Federer las piernas le dan para lo que le dan”. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/17/actualidad/1539775120_080206.html)
- 45) Los Spurs remontan en la prórroga y LeBron falla el tiro decisivo en un duelo electrificante. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/23/actualidad/1540281055_255912.html)
- 46) El jugador que nos quería entrenar a todos. 21. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/21/actualidad/1540147335_110828.html)
- 47) La vida fue maravillosa. 19. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/18/actualidad/1539856945_473503.html)
- 48) El nueve de España. 17. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/15/actualidad/1539625142_106612.html)
- 49) Isaiah, ¿te importa si me hago de los Lakers este año?. 14. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/14/actualidad/1539539772_357232.html)
- 50) Cuatro insuperables aventuras en tierras noruegas: de Alesund a NordFjord. 23. 10. 2018.
(https://elpais.com/deportes/2018/10/14/adrenalina/1539540271_957457.html)